

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

István király emléke.

Irta: Bede Jób.

Szent István napjára az alkalmi elmélkedések hosszú sorozata szokott megjelenni, a történelmi emlékek és hagyományok kultuszát ébren tartva, a tanulságokat pedig a változó idők változó eseményei szerint fűzve kapcsolatba a régmúlt idők nevezetes momentumaiival. Mert egy ugyanazon eseményből is korszakok és hangulatok szerint különböző konzekvenciák vonhatók és különösen igen, ha az időbeli nagy távolság az események indító okainak és rugóinak a kikutatását megnehezíti, a valóság megállapítását leginkább kétségessé teszi. Ime, István király emlékét ma korántsem tárgyalhatjuk egyházi jelentőségében, amiből egyebet nem tarthatunk meg, mint annyit, hogy meg kellett téríteni Isten imáadásra a népet, mely a pogány sötétségben elpusztult volna és amely térítés szintegy hozzátartozott akkor a civilizáció munkájához, mint ahogy hozzátartozik most a bigottság megszüntetése és a vallási hatalom erejével való visszaélések megakadályozása ugyancsak a civilizáció, az újabb és nagyobb előrehaladás és felvilágosodás akcióihoz.

Az egyházi ünnep magasztossága és fénye viszont ezen a napon találkozik az államalakítás, a nemzeti lét megerősítésének hálaadással teljes ünneplésével. A magyar királyságot ünnepeljük. Melyet annyiszor megtámadtak. Hatalmasabbak, zoldosok tömegeivel gazdagabbak, melyet mindig elpusztítani akartak. Orvul, hit-szegő módon melyre oly gyakran rátörtek. Hányszor esett ki a gyáva támadó kezéből a tör, míg a nemzetnek erőifogytában már más támasza nem volt, mint igazában való hite, mely szintegy hagyomány gyanánt maradt, hogy „ha Isten velünk, ki ellenünk!” A százas harcok elhordták azonban a magyar királyság fényét és díszét. Önálló nemzeti létünket már-már sirba tették. Ez az ország temetői mesgyéit foglalja magában. Csatákban sokszor legyőztük az ellenséget, de békekötésekben mindig elszedtek valamit javainkból, jogunkból és igazságunkból. Hová lett Nagy Lajos birodalma? Hová hódító Mátyás serege, mely Bécsnek büszke várát ostromolta? Mégis az isteni gondviselés mindvégig segített annyira, hogy szent István koronáját megőrizhettük és az alkotmányt s az országlás jogát elpusztítani nem engedték. A hálaadásnak ezért kell elkövetkeznie e napon, a nemzeti ünnepet jelentő fényes szertartások között, holott eközben nem fogjuk látni a magyar királyt, szent István koronájának és palástjának jelvényeivel, akit e nemzet felékesített, de amely koronát a nemzet a maga tulajdonában megtartott és a

saját alkotmányára való eskü nélkül a fejedelem homlokát vele érinteni nem engedte. István király napján emlékezni kell rá, hogy ez az erő a nemzet kezében van. A magyar királyság koronájának jogai nem juthatnak másnak, mint aki az évezredes alkotmány megtartására az ország színe előtt fogadalmat és hitet tesz. S a mint eddig volt, úgy lesz ezután is. A mi szerződés uralkodó és nemzet közt létrejön, az aképpen érvényes, hogy mindkét fél becsületesen megtartja. Nem úgy, minthogy ha ellenség állana szemközt ellenséggel. És nem úgy, hogy ha a kettő közt háborúság keletkeznék és mi győzünk, hát a békekötésnél a dátumok megint csak temetőoszlopokat jelentsenek, ahol jogaink közül egyszer az egyiket, máskor a másikat temettük el. István király ünneplésénél, ime tehát, ha a nemzet magára marad is, annál inkább erősödik ez ünnep nemzeti jellegében, annál tisztábban domborodik ki az a másik jelentősége, hogy egymagában állva, hatalmi készségeit teljes erejében kell megőriznie. Azokat a hatalmi készségeket, amelyek osztatlanok és függetlenek, amelyek az állami egység fenntartására fenntartottak és megőriztettek. Tisztán és világosan megállapítva a határvonalakat, a jogok megővése nem lehet többé paktumok tárgya s ami még kétséges és a tapasztalatok szerint félremagyarázható, annak szintén mielőbb tisztázódnia kell, hogy az ország munkaerejét ne bénítsák meg közjogi harcok s az uralkodói és nemzeti jogokért keletkező küzdelmek. Következésképpen a hagyományokból is csak azokat tarthatjuk meg, amelyek céljaink elérésére alkalmasak s a fejlődés törvényeinek megfelelnek. A miként senki sem tekintti istenkáromlásnak, ha a régi jellegéhez, hogy ha Isten velünk, ki ellenünk, hozzá csatoljuk a másikat: segits magadon s az Isten is megsegít.

István király tudósokat hozatott udvarába, hogy a műveltséget terjesszthesse. Minékünk most már az egész világ egy nyitott könyv, melynek minden hasznos tudományát javunkra fordíthatjuk és viszonyainknak megfelelően használhatjuk fel. Eljutunk odáig, hogy talán az idén utoljára ünnepeljük István király napját oly keretben, a melyben a nemzeti akarat alkotmányos megnyilvánulása a többi államokétól hátramaradottabb. Az alkotmányos jogok gyakorlása a nemzet nagyobb rétegeire fog kiterjedni. Közkeletű mondással szólva: a nép jogot kap. Több jogot mint a mennyivel eddig rendelkezett. A nyitott könyvből meg kellett tanulni a haladás követelményeinek a kielégítését és ennek módzatait. Együttal viszont oda kell törekedni, hogy akik az alkotmány jogaiban részesítettek, azok által az alkotmány védelmezőinek

tábora megerősíttessék. Nemzet és nép egy lehet, a mint hogy a népfejlődés egészséges irányzatának a népet a nemzeti feladatok teljesítésére kell alkalmassá tenni. Régi hagyományokból hovatovább többet törölt el a korszellem egyenlősítő eszmeáramlata. A nemzeti egység is csak úgy tartható fenn, ha az igazi demokratizmus növeli erejét, ha a zugoló elégületleneket átváltoztatja kielégített és lelkesedő tömegekké. A politikai nemzethez hozzá kell tartoznia annak a népnek, amelyik hajlandó az egységes nemzeti államért együtt dolgozni azokkal, akiket eddig kiváltságosoknak tartott. Szent István birodalmában a magyar nemzetnek meg kell erősödni, nagyobb tömegeket kell magába olvasztania, hogy uralmát és hatalmát megtarthassa. Mind az a mozgalom, a melyik kívülről a mi belső területünkkel keres kapcsolatot, állambontó, ellenséges és országtulajdonok elsajátítására irányuló célokra, mindez a cselvetés és lázítás az elégületlenekre számít, akik könnyebben csábíthatók és álmoképekkel kecsegtethetők. Eképpen a magyar nemzet politikai érettségére nézve az a bizonyoságtétel szükséges, hogy az átalakulás munkájában a nemzeti törekvések részére szerezen hiveket és az alkotmányos jogokat aképpen ossza meg, hogy általa maga az alkotmány még teljesebbé és a nemzeti állam egysége még határozottabbá, védettebbé és megtámadhatatlanabbá váljék.

Hogy a magyar királyság teljességének napja ragyogjon reánk, idők óta hiába várjuk. Biztosítékaink úgy, ahogy meg vannak, de a holt betű nem elevenedik meg s a szeretet melege hideg falakon nem törhet át. Amit törvényeink a közösség intézményeiben is megadnak nekünk, azt se tudjuk valóra váltani. Áldozataink szélbe vetett magvak, vagy más földre hullanak és másutt teremnek. Meg kell erősödnünk pedig, hogy gazdasági erőnkkel a hatalmi javakat a való világban is megszerezhessük, értékesíthessük és minél kevésbé kelljen mások támogatására szorulnunk. Amikor a magyar királyságot ünnepeljük, gondoljunk arra, hogy így egyedül tulajdonképpen csak emléket ünnepelünk. És inkább kétkedők legyünk, mint optimisták. Inkább arra tegyünk fogadalmat, hogy céltudatos törekvéssel dolgozni fogunk, mintsem, hogy az egyéni régi kiváltságok pusztulását panaszoljuk, amikor az egyenlő jogok eszméjének igazabb útja nyílik meg. S a mikor a magyar királyságban a nemzet erősségét gyarapítani akarjuk, ne okozunk olyan viszálykodást, mely az ellenkezőre vezet, amely inkább gyengít és a fejlődés helyett a romlásba vezet.

Magyar királyság van. Mondjuk és hirdetjük, hogy van. És ha azt akariuk

mondani és hirdetni, hogy a magyar nemzeté a magyar királyság, ennek legelső feltétele, hogy belső hatalma marandó alapokon minél erősebbre épüljön a fejlődés által követelt reformok létesítésével.

Az adóreform.

— A tőke megadóztatása. —

Budapest, augusztus 19.

(V.) Tőkeszegény ország vagyunk. Kereskedmünk és iparunk minden állami protekció mellett sem tud prosperálni a kellő mértékben, mert részint nem áll a kellő rendelkezésre, részben pedig a rendelkezésre álló tőke is oly drágán szerezhető csak meg, éppen tőkeszegénységünk folytán, hogy a magas kamat nagyon illuzóriussá teszi a hitelre szoruló vállalkozó nyereségét. A mozgótőke megadóztatása tehát nálunk nagyon kétélű fegyver, mert az állampénztár bevételeit szaporítja ugyan, de nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a kereskedelmi és ipari vállalkozás mindig magasabb kamatot köteles az igénybevett tőkékért fizetni, mint a külföldi vállalkozók.

Addig, míg nálunk általános jövedelemadó nem volt s míg egész adórendszerünk a reáladókon nyugodott, volt értelme a tőkekamat- és járadékadónak, mert ez volt az egyetlen mód arra, hogy megadóztasson olyan bevételeket és hozadékokat, amelyeket a többi adó nem érintetlenül hagyott. De az általános jövedelemadó behozatala egyszerűen feleslegessé, sőt igazságtalanná teszi ezt az adónemet. Maga a pénzügyi kormány is érezte ezt, mert bevallja, hogy hitelpolitikai érdekeknél fogva és pénzpiacunk versenyképességének elősegítése céljából kívánatosnak mutatkoznék ennek az adónemnek megszüntetése. De fenntartja ennek dacára is. S ezt azzal indokolja, hogy az arányos teherviselés szempontjából, különö-

sen pedig reáladóinknak a mérséklés után is még eléggé magas kivetési kulcsai mellett nem volna igazságos a hitel tárgyául szolgáló tőkének adómentességét kimondani.

Maga a pénzügyminiszter is érzi, hogy ez az érv meg nem állhat, mert az eddigi tőkekamat- és járadékadó eddigi 10 százalékos kulcsát 5 százalékra szállította le. De amit egyik kezével adott, azt a másikkal ismét visszavette, mert a tőke kamatait még az általános jövedelemadóval is sújtja.

Hogy a tőkekamatadó mennyire megdrágította már eddig is a hitelt s hogy a magántőke mennyire nem kereste ennek folytán a közvetlen elhelyezést, az kitűnik abból, hogy a tőke háromnegyed részben takarékpénztárakban gyűl össze, míg csak egynegyed részben helyeztetik el közvetlenül. Ez a helyzet még rosszabb lesz az adóreform után. Nem azért, mert az adókiadás lesz precízebb s mert ezentúl nemcsak úgy, mint eddig, a jelzálogilag biztosított tőkék fognak bevallás s így megadóztatás alá kerülni, hanem azért, mert még óvatosabb lesz a tőke abban, hogy közvetlen elhelyezést keressen, mikor az adós magas jövedelemadóval van sújtva s amikor igazán csak a jelzálogilag biztosított követelések fognak teljesen biztosítottaknak tekinteni.

S a kétszeres megadóztatás, ha mindig igazságtalan, még inkább igazságtalan a tőkével szemben, ahogy a kamattőkevédelem igazán individualizált s amikor semmi módon nem lehet félremagyarázni azt, hogy ugyanaz a kamattőkevédelem esik általános jövedelmi adó alá, amely már tőkekamatadóval is sújtott.

Egyetlenegy észszerű dolog történhetett volna a tőkekamatadó fentartása esetén s ez az, hogy azokat a magyar hitelpapírokat, amelyeknek adómentességet biztosítottak régebbi törvényeink, az általános jövedelemadó alól továbbra is menteseknek mondjuk. Mert ebben az esetben legalább azt érnék el, hogy az elhelyezést kereső tőkék, amelyek

a takarékpénztárakban tőkekamatadóval vannak sújtva, az adómentes papírokkal való elhelyezést előnyösebbnek tartanak és csakis ily módon volna elérhető, hogy hitelpapírjainkat visszavásároljuk a külföldtől, ami fizetési mérlegünk szempontjából elsőrangú fontosságú volna. Hisz éppen a pénzügyi kormány az, amely gazdasági önállóságra való minden törekvésünket azzal fujja le, hogy fizetési mérlegünk passzivitása a gazdasági közösség és a bankközösség fenntartását teszi szükségessé.

A fizetési mérleg mesterséges javítása az olasz példára, tehát első lépés volna gazdasági önállóságunk felé s ha komolyan akarnók gazdasági önállóságunkat, akkor a pénzügyi kormánynak minden eszközzel arra kellene törekednie, hogy a magyar hitelpapírok itthon helyeztessenek el. De ezt nem lehet elérni azzal, hogy jogokat kobozunk el szürke teóriák és álokoskodások alapján.

Sőt, hogy az igazságtalanság még nagyobb legyen s hogy még a lehetősége is ki legyen zárva annak, hogy a magyar tőke magyar hitelpapírokkal helyeztessenek el, a jövedelemadóról szóló javaslat csakis a magyar kezekben levő papírok kamattőkevédelmét vonja progresszív adó alá, a külföldi tőke továbbra is adóteher nélkül kapja meg a kamatokat. Az adómentes hitelpapírok után kivetett jövedelemadó ugyanis nem szelvényadó alakjában szedetik be, amikor a külföldiek is adó alá vonatnának, hanem közvetlen kirovás alá esnek, amikor aztán a külföldi egészen menekül az adó alól. Ezt maga a pénzügyi kormány is bevallja, mikor azt mondja, hogy a jövedelemadó alanyai csak azok lesznek, tehát jövedelemadót csak azok tartoznak majd fizetni, akik az állam hatalmi körébe tartoznak, akár mint állampolgárok, vagy legalább mint az állam területén huzamosabban tartózkodó egyének. De abban már nincs igaza, mikor a külföldiek adómentességét azzal indokolja, hogy azok-

Vetélytársak.

Irta: Timár Szaniszló.

(Utánnyomás tilos.)

— Sokáig tartott, míg meggyőződtem róla, hogy szeret, — szölt Ervin báró barátjához beszélgetés közben, mialatt a páholy párkányára könyökölt és egykedvűen nézett le a földszinti közönségre.

Arcán bizonyos unottság kifejezése ült s éppen ez a kifejezés volt az, amely jelentéklenné tette majd minden szavát. Vannak emberek, akik bármit mondjanak is, nagyot, kicsit, okosat, bolondot, jelentéklenné maradnak magukban is, állításaikban is. Ervin báró ezek közé tartozott s barátja, Torday Mózes úgy hallgatta szavait, mint a kocsizörgést: az ember hallja ugyan, de nem veszi tudomásul.

Az utolsó szavak mégis némiképpen fölébresztették figyelmét. Erősebb egyéniség volt Ervin bárónál; volt szeme, amelyvel a dolgokat nemcsak árnyalatuk, de lényegük szerint is meg tudta különböztetni. Leke alkalmas volt a hangulatok, az érzések, az indulatok befogadására. Férfi volt a szó nemesebb értelmében. Erdély bércei közt növekedett meg hátorsága: ott szerette meg a szabad természetet, de a szép asszonyokat is.

— Ki hát az a boldog, aki mezhódított téged, te nyugodt és mozdulatlan? kérdezte s nem tudta elnyomni az irónikus mosolyt, mely ajkai körül játszadozott.

— Diszkrét embernek ösmerlek: neked megmondom. — felelt Ervin s megpödrölte an-

golosra nyírt bajuszát. — Az első felvonás alatt láttad már.

— Láttam? ...

— Igaz, hogy csak statisztált, de nemsokára nagyobb szerepet is kap.

— Ugy! Hát színpadi csillag.

— Fölkelő nap, barátom. A Duse és Sarah tehetsége egyesül benne s azonkívül szép, mint a hajnal.

— Hm! Nagy szó. De melvik volt az? Én több statisztáló nőt láttam.

— Az a barna apród, aki a királyné uszályát vitte.

Torday Mózes érezte, hogy forogni kezd vele a világ. Haragos, indulatos lett s kicsi hűja, hogy öklével rá nem ütött a páholy párkányára. De hamar megérezte vaduló szenvedélyét.

— S olyan nagyon meggyőződöttél szerelméről? — kérdezte fojtott hangon.

— Teljesen meggyőződtem.

— Bravó! Hát hogyan is lehet egy nő szerelméről teljesen meggyőződni?

— Neveltséges! — válaszolt fitmálva Ervin báró, aki mindent csak felszínről látott s így nem is vette észre, hogy barátja most más hangon, ingerültebben beszél, mint máskor. — van-e nagyobb bizonyíték, mint az, ha egy nő elfogadja csókjainkat és öleléseinket? Miért fogadná el, ha nem szeret?

— Ugy, hát ezt teszi? — szölt most már mosolyogva Torday, — s csakugyan azt hiszed, hogy ez bizonyíték? Meg vagy tehát győződve arról, hogy minden nő szerelmes is volt beléd, aki téged megcsókolt, vagy akit te megcsókoltál?

Ervin báró erre mégis gondolkozóba esett. Elmerült emlékeibe és kénytelen volt megállapítani, hogy az elfogadott, vagy viszonzott csók még nem éppen föltétlen bizonyíték a nő szerelmének.

— Van valami ebben, — mondotta kis várta, mialatt Torday gunyos pillantásokkal mérgette. — talán igazad van. De ez nem olyan nő, mint a többi. Vannak nők, akik csak annak a férfinak a közeledését fogadják el, akit szeretnek.

— Nos hát, én meg azt állítom, hogy ez a nő nem szeret téged.

— S mire alapítod ezt?

— Én is ösmerem Flórikát.

— Honnan?

— Az nem tartozik ide. Én azt mondom neked, hogy ez a nő nem téged szeret, hanem ...

Torday torkán megakadt a szó. Mindig diszkrét férfi volt: nehezebbre esett most a diszkrét ellen vétetni.

— Ki vele, nógatta Ervin báró. — miért nem folytatod?

— Mondd, mi előnye van Flórikának abból, hogy veled összeköttetésben áll? — kérdezte kissé habozva.

— Bagatelle az egész. Kifizetem a ruhaszámláit, a lakáspénzt előlegezem neki; ez az egész.

— Mondd, Ervin: nem fizettél ki még olyan ruhaszámlát, amely ruhát sohasem láttad rajta?

Ervin megint kénytelen volt gondolkodni, ami mindig némileg nehezebbre esett. De azután arisztokratikus hanyagsággal ejtve a szót, megjegyezte:

— Csak nem tartom evidenciában a ruháit,

nak a j
nának
behozat

Két
és ez
ugyanis
nak. Tő
roknak
saságai
Ezeknek
azt fogj
rok piac
vezőbb
akarta a
fogja ér
nak, az
mikor u
gyobb e
pirjainka
runk fog
legünk r
esünk at
suk mag
litika, de

Gró
a király s
pot Budá
A minisz
20-án meg
ünnepe ist

Buriá
miniszter

A bal
vennyolc
este taná
gyát első
mában m
W e k e r l
jegyzésé
mából ala
tisztviselő
határozta
neditványt
melyben j
ról szóló
közöttéte

— L
akik csak
Istenem,
cziczomá
nak, akit
sohasem
minden h
relmes fé
csóket ka
delmi for
„szeretni

— T
visszajár
hogy illu

— A

— U

— M

kom van

te nevez

Ervin

mult rá.

— U

— M

eszem va

tom. Lát

bajra ke

ugyanan

szük a v

kednek

mondom

lőre a d

mindjárt

kettőnk k

mészetes

az.

— J

kem legj

nak a jövedelmeik adótechnikailag nem volna ellenőrizhetőek, mert a szelvényadó behozatalával ez elérhető volna.

Kétségtelen, hogy nagy és súlyos tévedés ez. A hazai biztosító-társaságaink voltak ugyanis eddig legjobb vevői hitelpapírjainak. Több száz millióra rug azoknak a papíroknak névértéke, amelyekbe biztosító-társaságaink a díjtartalékjaikat elhelyezték. Ezeknek adó alá vonása tehát első sorban azt fogja eredményezni, hogy ezek a papírok piacra kerülnek s a díjtartalékok kedvezőbb elhelyezést fognak keresni. Ha ezt akarta a pénzügyi kormány, ezt a célját el fogja érni, de hogy ezzel szolgál-e az országnak, az legalább is nagyon kétséges akkor, mikor úgy is köztudomású, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudjuk itthon a papírjainkat elhelyezni. Tehát még több papírunk fog külföldre vándorolni, fizetési mérlegünk még rosszabb lesz s még távolabb esünk attól, hogy gazdaságilag önállósíthassuk magunkat. Ez lehet jó hatvanhetes politika, de nem magyar nemzeti politika.

Budapest, augusztus 19.

Gróf Zichy Aladár utazása. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, aki a tegnapi napot Budapesten töltötte, ma reggel Bécsbe utazott. A miniszter a kormány képviselőjében augusztus 20-án meg fog jelenni a Bécsben tartandó magyar ünnepi istentiszteleten.

Burián Boszniában. Báró Burián közös pénzügyminiszter e hónap 28-án szemleutrá indul Boszniába.

A balpárt értekezlete. A függetlenségi és negyvennyolcas balpártnak Budapesten időző tagjai ma este tanácskozásra gyűltek össze. A megbeszélés tárgyát elsősorban a magyar hivatalos lap tegnapi számában megjelent császári kézirat képezte, mely Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök ellenjegyzésével jelent meg és a császári jubileum alkalmából alapított osztrák rendjének magyar állami tisztviselőik részére való adományozásáról szól. Elhatározták, hogy a párt összes tagjainak aláírásával nyilatványt jegyeznek be a ház indítványkönyvébe, melyben javasolják, hogy a ház a császári jubileumról szóló kéziratnak a magyar hivatalos lapban való közzétételét és a magyar miniszterelnök ellenjegyzé-

sét, ugyszintén magyar állami tisztviselőknél osztrák jubileumi rendjellel való kiténtetését helyteleníti. Bozoky Árpád bejelentette, hogy Bosznia és Herzegovina alkormányában interpellálni szándékozik. Végül a közel jövőben megtartandó beszámolókkal és népgyűlésekkel foglalkoztak.

Közös miniszteri értekezlet.

— A közös budget, külügyi kérdések. —

Budapest, augusztus 19.

Aehrenthal külügyminiszter elnökléte alatt teljes négy órán keresztül tanácskoztak ma együtt Bécsben a közös miniszterek, továbbá az osztrák és magyar miniszterelnökök. Az éfajta értekezletek részleteit rendszerint diszkrét hallgatás fűdi, ezuttal azonban meglehetősen pontosan tudjuk, hogy miről folyt Bécsben a szó. Hivatalos kommunikék mondják, hogy a delegációk elé kerülő közös költségvetés egyes tételeit vitatták meg a miniszterek és Aehrenthal külügyi előterjesztéseivel foglalkoztak. Aehrenthal előterjesztései körülbelül a Balkánnal foglalkoztak: a külpolitika előterében ma a török alkotmányos mozgalom áll s az a kérdés, hogy ez milyen hatással lesz a balkáni helyzetre? A külügyminiszternek nyilván volt mondani valója arról, hogy az ifju-török akció lesz-e valamilyen befolyással az okkupált tartományok sorsára?

Másik témája az értekezletnek, a közös költségvetés, bennünket még közvetlenebbül érdekel. Hír szerint a külügyi és a közös pénzügyi budget tételei változatlanok maradtak, a közös hadsereg költségvetése ellenben 306 millió koronáról 315 millió koronára emelkedett.

Ez a többlet a tisztí fizetések és a legénység zsoldjának javítása következtében vált szükségessé.

A bécsi tanácskozásokról a következő híreink érkeztek:

A közös miniszteri értekezlet.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel 6 óra 20 perczkor báró Skerletz Iván miniszterelnökségi osztálytanácsos kíséretében Bécsbe érkezett. A miniszterelnök hosszabb séttát tett a városban és azután a bankgassei magyar minisztérium palotájába ment. Itt fél kilencz

órákor a Bécsben átutazóban lévő pénzügyminiszteri államtitkár, dr. Popovics Sándor látogatását fogadta, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Később Vértessy Géza, ő felsége személye körüli minisztériumi államtitkár jelent meg a miniszterelnöknél. Dél előtt fél tíz órákor Wekerle dr. az osztrák miniszterelnökségre, a Herren-Gasseba hajtattott, ahol báró Beck osztrák miniszterelnöknél látogatást tett.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök dél előtt tíz órákor báró Beck osztrák miniszterelnökkel együtt a külügyi hivatalba ment, ahol báró Aehrenthal közös külügyminiszter fogadta őket. A három államférfiu mintegy háromnegyed óráig tanácskozott. Háromnegyed tizenegy órákor báró Schönaich tábornag, közös hadügyminiszter és csaknem vele egyidejűleg báró Burián közös pénzügyminiszter, valamint lovag Korytowski osztrák pénzügyminiszter a külügyminisztériumba érkeztek és megkezdődött báró Aehrenthal közös külügyminiszter elnöklésével a közös miniszteri értekezlet.

A közös miniszteri értekezlet délután negyed három óráig tartott. Az összes ügyeket, amelyek a tanácskozások tárgyát képezték, elintézték.

Wekerle Sándor miniszterelnök az értekezlet után visszatért a magyar palotába, ahol Crozier francia nagykövet látogatását fogadta, aki egy óránál tovább maradt. Közben dr. Korytowski osztrák pénzügyminiszter jött a magyar palotába, hogy látogatást tegyen Wekerle miniszterelnöknél. A francia nagykövet azalatt szintén ott maradt.

A miniszterelnök 4 óra 40 perczkor utazott el Bécsből báró Skerletz Iván kíséretében. Budapestre azonban csak 11 órákor, csaknem két órai késéssel érkezett meg, miután Vác állomása mellett egy baleset következtében az összes utasoknak át kellett szállniok s Wekerle Sándor miniszterelnök is kénytelen volt elhagyni szalonkocsiját és egy kis elsőosztályú fiülkében folytatni útját. A miniszterelnök folyó hó 23-án kezdi meg szabadságát, melyet temesmegyei birtokán, Klopodián fog tölteni.

A minisztertanács tárgyal.

Félhivatalos jelentés szerint a tanácskozás legfőbb tárgya a delegációk elé terjesztendő közös költségelirányzat végleges megállapítása volt. E mellett, mint már előző közös miniszteri értekezletek alkalmával, a közös külügyminiszter ezuttal is megragadta az alkalmat, hogy minisztertanácsait a külügyi politikáról behatóan tá-

— Látod, pedig ez így van: ösmerek nőket, akik csak ruhaszámlák kifizetését fogadják el. Istenem, azért szereti a nő a piperét, hogy felcizcomázza magát, mert tetszeni akar a férfunak, akit szeret. De van neki egy szabónője, aki sohasem volt szabónő, sohasem varrt ruhát, de minden héten hoz egy ruhaszámlát, amit a szerelmes férfi szívesen kifizet, ha a tárczája göröcsöket kap is. A szabószámla-pérez kiváló jövedelmi forrás és ezért már érdemes egy férfit „szeretni”.

— Te mindig skeptikus voltál s a dolgokat visszajáról láttad. Miért telik kedved abban, hogy illuzióimat rontod?

— Arra nekem külön okom van.

— Ugy!

— Meg is mondom sebtiben. Sok bizonyítékom van arra, hogy Flórika, a fölkelő nap, mint te nevezed, engem szeret és nem téged.

Ervin báró kerekre nyílt szemmel bámult rá.

— Ugyáltszik, megbolondultál.

— Meglehet; de még mindig több józan eszem van, mint neked. Mindjárt be is bizonyítom. Látod, más férfiak egymásra rontanak, párbajra kelnek, pisztolyra, kardra mennek, ha ugyanannak a nőnek udvarolnak. „Kettőnknek szűk a világ” — mondogatják sűrűn és berzenkednek egymásra, mint a kakasok. Én nem mondom ezt. De felszólítalak, hogy vigyük düllőre a dolgot. Menjünk a szinfalak mögé most mindjárt és mondja szemünkbe Flórika, hogy kettőnk közül ki felé hajlik a szive? Ó a mi természetes békebiránk. Legalább a mi ügyünkben az.

— Jó, menjünk a szinfalak mögé, noha nekem legjobb kedvem volna a fejedet betörni.

— Hisz mondtam, hogy több józan eszem van, mint neked.

— Ha azt hiszed, hogy téged szeret, mond meg, mivel szolgáltál rá jobban a szerelmére.

— Nem tudom bizonyosan. Én ruhaszámláit nem fizettem ki még; legfőlebb néhányszor megvaosoráztattam. Ez igazán bagatelle. De ha nem csalódom, engem a férfiaságom miatt szeret.

A két barát a következő felvonás közben fölkerekedett s a szinfalak mögé ment. Mindkettőt színházi habitúék gyanánt ösmerték. Akadály nélkül jutottak be s figyelmesen körülnéztek.

A kulisszák mögött még forróbb a levegő, mint a nézőtéren. Ott elevenebbek a szenvedélyek; az indulatok lánggal égnek; a hiúságok iszonyu hevületben ütözkönek össze. A szó szabadabb, mint bárhol; majdnem olyan szabad, mint az erkölcs. Azt az erkölcsöt értjük, amelyet polgári értelemben nevezünk annak. A két rivális érezte is a forró levegőt fujdogálni. Lépcsőről-lépcsőre más jelenetet láttak. Ott, a vihar-készülék lábánál egy szerelmes pár ölekezett; a világító-készülék előtt pedig két öreg színész-nő czivakodott. A rendező a lebecsült függöny előtt állt és osztogatta a parancsait. A kulisszatolók izzadozva huzogatták a szinfalakat és diszleteket. Az öltözők előtt udvarlók ácsorogtak s türelmetlenül várták, míg a színházi csillagok elkészülnek az átöltözéssel. Egy-két színész a szereppel a kezében járt-kelt, nézgetve a végszót. Az igazgató pedig savanyu arcczal állt az egyik sarokban és vártarta a tarkóját.

Torday Mózes megszólította:

— Hol lehetne most a Flórikával beszélni?

Régi ösmerőse volt az igazgató, aki tudta, hogy Flórikának udvarolni szokott. Most az igazgató haragosan nézett rá.

— Boszantani akar talán, Torday?

— Ugyan! Mi jut eszébe?

— Hogy a Flóra felől tudakozódik. Mintha nem tudná!

— Mit tudhatok?

— Hogy Flórikával, az ön Flórikájával, — tette hozzá gunyosan s arca valósággal megfeszítói kifejezést öltött, amikor Ervin bárót megpillantotta, — meg az ön Flórikájával most nem lehet beszélni és ebben a színházban, amíg én leszek itt direktor, sohasem is lehet majd.

— Vajjon mit követett el?

— Mit? Megszöktette a legjobb komikusomat. Holnap emiatt műsorváltozás is lesz s felforgatta az egész heti programot. Éppen a felvonás közepén, mikor a Flórika statisztálása véget ért, ezt a levelet kaptam.

Kivett a zsebéből egy levelet s megmutatta a két gavallérnak. A színház első kómikusa irta s tudatta a direktorral, hogy hirtelen közbejött körülmények miatt kénytelen bizonytalan időre eltávozni a városból.

— Mi köze ehhez Flórikának? — kérdezte Ervin báró.

— Hisz a Flórikával szökött meg. Itt hagyta a feleségét és két kicsi gyereket. Itt mindenki tudta, hogy azzal a leánnyal összeszűrte a levelet. Hanem azért nem kellett volna megszöknie. Én miattam szerethették volna egymást itt is. Persze, persze a felesége leleskedett és azzal fenyegetőzött, hogy paprikát hint Flórika szemébe. Ezért szöktek meg.

A két gavallér kövé meredt.

— S milyen ember az életben az a kómikus?

tájékoztassa s így módot nyújtson nekik az állásfoglalásra. E tájékoztatás alkalmával ezuttal a legutóbbi törökországi események és ezeknek az európai viszonyokra való visszahatása állottak előtérben.

Bécsi lapok értesülése szerint a mai tanácskozás legelső tárgya a közös költségvetés volt, mely már főbb vonásaiban elkészült és amelyet még csak a közös hadvezetőségnek a hadsereg-hitel felosztásának részletes tervezetével kell egészíteni. Változás csak a közös hadügyminiszter költségvetésében volt, mert a közös költségvetés többi számadatait változatlanul a már májusban letárgyalt előirányzatból vették át. Az akkori tervezet tudvalevőleg már az idei nyár elején terve vett delegáció elé kellett volna terjeszteni, a tisztifizetések tekintetében felmerül nehézségek s az időközben ebben a kérdésben megkötött kompromisszum miatt azonban részleteiben meg kellett változtatni. A tisztifizetések és a legénység zsoldjának felemelésére előirányzott összegeket az új költségvetési tervezetben természetesen nem új címek alatt mutatták ki, hanem a hadsereg költségvetésének egyes felei között osztották föl. A hadsereg szükséglete 1909-re körülbelül 9 millió korona többletet kíván. A kompromisszum részleges visszahatása folytán 1908-ra mintegy 3 millió koronányi póthitel válik szükségessé. A tiszték és a legénység helyezetének javítása folytán a hadsereg költségvetése 306 millió koronáról 315 millió koronára emelkedik. A haditengerészet költségvetése az előző évhez viszonyítva 1909-re semmiiben sem változott s báró Aehrenthal külügyminiszter költségvetése is változatlan.

A mai közös minisztertanácsnak másik fontos tárgya volt a boszniai és hercegovinai helyzet felett való tanácskozás. A mai tanácskozás, hír szerint, véglegesen megállapította azt, hogy a kormány a jövőben milyen álláspontot helyezkedjék ebben a kérdésben. Báró Burián közös pénzügyminiszter referált arról a reprezentációs alkotmányról, amelyről báró Aehrenthal a Semmeringen tárgyalta s amely az okkupált tartományok viszonyainak teljesen megfelel. A helyzet ugyanis a széles körben elterjedt nagyszerb agitáció folytán lényegesen komolyabbá vált s báró Burián közös pénzügyminiszter további várakozással aligha tudná a jelenlegi rendszert tovább is képviselni.

A közös hadügyminisztérium 1909. évi költségvetésének emelkedése első sorban azokon a megállapodásokon alapszik, amelyek az egyes minisztériumok között május 21-én a tisztifizetések, a legénység zsoldjának felemelése és a

Szép? Szeretni való? Tréfás? Vagy van sok pénze talán?

— Annak pénze? — nevetett keserűen a direktor, — adóssága az van kvantum satis; több, mint hajszála. Annál ugyan könnyen lehet több, mert egészen kopasz.

— Hát mit szeret akkor rajta a Flórika?

— Tudom is én? Nekem ugyan, ha nő volna nem kellene, ha egymaga volna is a világon. De hol az az ember, aki azt tudná kiszámítani, miért esik szerelembe egy nő? A szerelemmel úgy vannak a nők, mint az emberek az étellel. Az egyik szereti az ananászt, a másik a parmezán-sajtot. Flórika a parmezánt szereti. Talán ő maga sem tudja, miért?

A két barát kimenőfélben egymásra nézett. Mindegyik a másikon nevetett, ahelyett, hogy önmagán nevetett volna. De Ervin báró most az egyszer előbb kapott észbe, mint Torday.

— Valljuk be, hogy mindketten ostobák vagyunk, — mondta ridegen, vagy tettetett vidorsággal, hogy boszuságát leplezze. — Kettőnk közül az a lány a harmadikat, az ocsmányt szerette.

— Igazad lehet, — válaszolt Torday filozófikus nyugalommal, — de ha mindketten ostobák vagyunk is, nekem mégis több a józan eszem, mint neked.

— Ezt már egy-kétszer említetted.

— És igazam volt. Mert ha rajtad mult volna, holnap már párbajoznánk és egymásnak beszakítanók a fejét. Eppen ezért béküljünk ki és gyerünk vacsorázni.

— Helyes! Mit fogsz enni? Ananászt, vagy parmezánt? ...

legénység ellátásának javítása tekintetében jöttek létre. Ezek szerint a tisztifizetések felemelése 1908. október 1-én lép életbe. A legénység helyzetének javítása fokozatosan történik: erre az esztendőre e célra 500.000 koronát irányoztak elő, de csak az élelmezés javítására. 1909-ben a legénység élelmezésének javítására és a zsold felemelésére összesen 3 és fél millió koronát fordítanak, 1910-ben pedig mindkét célra 7 millió koronával emelik a közös hadsereg költségvetését.

A Neue Freie Presse értesülése szerint ebből következőleg a hadvezetőség a mai közös minisztertanácsban javasolta a követelmények felemelését, melyek a következőképpen csoportosíthatók:

1. Az 1909. évi rendes költségvetésben a fölemelt tisztifizetések felemelésére szükséges többlet. Ez körülbelül 9 millió koronára rug, ez az összeg azonban az első évben, amikor is a fölemelt fizetésektől a szolgálati díj levonatik, 33 százalékkal csökken.

2. Az 1909. évi rendes költségvetésben a legénység élelmezésének javítására és a zsold emelésére szükségelt többlet. Ezt az említett megállapodások szerint 3 és fél millió koronában állapították meg. Itt még nincs megoldva az a kérdés, hogy ezt az összeget mily módon fogják fölosztani az említett két célra. Előterjesztést kellett tennie a közös hadvezetőségnek arról is, hogy mily módon akar gondoskodni a zsold felemeléséről. Ebben a kérdésben tudvalevőleg a mult tavasszal kölcsönös nézeteltérés támadt a két miniszterelnök között, akik mindkét parlamentben a legénység zsoldjának felemeléséről különböző kijelentéseket tettek. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök akkor a magyar parlamentben kijelentette, hogy a legénység zsoldját nem fogják egyenesen felemelni, hanem hogy a felemelésre előirányzott összegeket a katonák szükségleteinek bevásárlására fogják fordítani. Báró Beck viszont azt jelentette ki, hogy ez a kérdés még nincs megoldva s megoldása még a hadvezetőség határozatától függ.

3. 1908. október 1-étől kezdődőleg a tisztifizetések felemelésére szükséges póthitel. Ez a póthitel 3 millió koronára rug.

4. Egy 500.000 koronára rugó póthitel, mely a májusban kötött megállapodások szerint egyedül csak a legénység élelmezésének javítására fordíthatik.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Bécsben tegnap az osztrák miniszterek báró Beck elnöke alatt miniszteri konferenciát tartottak, amelyen többek közt a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetésének ügye is szóba került.

A kereskedelmi miniszter, akinek természetesen az ipar érdekeit kell védelmeznie ebben a minisztertanácsban, a szerb kereskedelmi szerződés azonnali életbeléptetése mellett foglalt állást és megkísérelte, hogy ez az agráriusokra nézve is elfogadhatónak tűntesse fel. Mint-hogy Szerbia azokra a gyökeres változásokra, melyeket a kereskedelmi szerződés Szerbia marhaforgalmára nézve maga után von, még nem lehet teljesen berendezve, teljesen kizártnak tekinthető, hogy az év még hátralévő négy hónapjában nagyobb mennyiségű vágott marhát hozhassanak be. Még a legnagyobb elképzelhető mennyiséget véve is, ez nem jelenthetne többet tizezer marhánál. Ismeretesek azok az okok, melyek miatt az iparnak a kereskedelmi szerződés azonnali életbeléptetését kell kívánnia. A főök az, hogy ha még tovább halogatják az életbeléptetést, ezáltal a gyárosokra nézve kárbevétel a tavaszi bevásárlás szezonja és a szerb kereskedők kénytelenek lesznek szükségletüket az idegen konkurencziánál fedezni. A földművelési miniszter természetesen az agráriusok álláspontját védte, kik főképpen arra hivatkoztak, hogy Szerbiában is elintézte a parlament a kereskedelmi szerződést, még mielőtt annak életbeléptetése megtörtént, tehát itt is hasonló módon kell eljárni. Amellett, hogy a kereskedelmi szerződést előbb a parlamentnek kell elfogadni és csak azután léphet életbe, az ipari érdekek háttérbe szorulnak. Formális szavazásra a minisztertanácsban nem került a sor. A döntést a mai közös miniszteri értekezlet részére tartották fenn, azonban hír szerint ez a kérdés nem került szóba, s így nem történt döntés, hogy vajon az osztrák kormány felhatalmazási törvény után léptesse-e életbe a szerb

kereskedelmi szerződést. Állítólag a részben az osztrák kormányhoz már vannak megállapodásai s azokat legközelebb nyilvánosságra fogják hozni.

Az ipari szövetségek és a bécsi kereskedelmi kamara képviselői ma kihallgatást kértek a miniszterelnöktől, hogy a szerb kereskedelmi szerződés azonnali életbeléptetését szorgalmazzák.

A nagyszerb propaganda.

— Letartóztatott lapszerkesztők. —

Budapest, augusztus 19.

Zágrábban ma nagy izgalmat keltett két újabb letartóztatás, melynek következtében két újságíró, az „Obzor“ és a „Pokret“ szerkesztői jutottak fogságba. A két újságíró büne az, hogy részleteket közöltek a nagyszerb propaganda részesei ellen folyó vizsgálat jegyzőkönyvéből.

Boszniában szintén újabb letartóztatások történtek s még újabb elfogatások várhatók.

A horvátországi lapok természetesen élénken támadják az erélyeskező vizsgálobíró.

Ma érkezett híreink a következők:

Zágráb lakosságát ma délelőtt mód nélkül elkésérette az a hír, hogy dr. Kossutics ügyész berendelte két odavalósi lapnak a szerkesztőjét. És pedig Grskovics Ivánt, az „Obzor“ című újság és Tomics Velikot, a „Pokret“ szerkesztőjét. A vizsgálóbíró kihallgatta őket és nyomban megtörtént a letartóztatás.

Mind a kettőjüket a horvát büntetőtörvénykönyv háromszázadik szakaszába ütköző büncselekmény elkövetésével vádolják.

A kérdéses újságok a tegnapi számban Kostajniczáról keltezte átiratot jelentettek meg, amelyben közölték az ottan foganatosított letartóztatások adatait. Ezeknek a részleteknek a nyilvánosságra hozása miatt indították meg a két szerkesztő ellen a bünvádi eljárást és rendelték el az előzetes letartóztatásukat.

Az ügyészség intézkedése természetesen óriási elégtelenséget támasztott a horvát újságírók, kiváltképpen a koalíciós sajtó körében. Hogy a hasonló esetek megismétlődését elkerüljék, a lapok sorjában határozták el, hogy a felelős szerkesztői tisztet valamelyik tartományi, vagy országgyűlési képviselőre bizzák, akit a mentelmi joga megvéd az esetleges letartóztatás ellen.

A tegnapi híresztelgetéseknek mára épp az ellenkezője bizonyult valónak. Sem a dubiczai, sem a másutt letartóztatott nagyszerb összeesküvőket nem helyezték szabadlábra, hanem a vádtanács valamennyi felebbezésre elutasítással felelt, azzal a megokolással, hogy a vádlottak a belgrádi forradalmár-bizottsággal gyakran leveleztek, szerb jelvényeket terjesztettek és a Szokol-egyesületben tevékenyen irányították a nagyszerb propagandát.

A zágrábi ügyészség már napokkal ezelőtt átirat a bosnyák vádhatóságokhoz, hogy kísérik figyelemmel az ott tartózkodó szerbek viselkedését. Az átiratot nagyarányu nyomozás követte, amely most is egyre tart. Az érkezett jelentések szerint Serajevóban öt, Mostarban három egyén ellen merült fel gyanu. A kellő bizonyítékok összegyűjtése után azonnal foganatosítják a letartóztatásokat.

A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága ma délelőtt gyűlésezett. A napirenden csak egyetlenegy tárgy szerepelt, nevezetesen a berlini interparlamentáris konferencia. A végrehajtó-bizottság úgy határozott, hogy a konferencián kiküldöttekkel képviselteti magát, akik ott körülményesen fogják ismertetni a horvát helyzetet, a horvát-szerb koalíció álláspontját és szükség esetén szembehelyezkednek gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter idevonatkozó felszólalásával. Hír szerint három képviselő utazik Berlinbe. Köztük dr. Medakovic Bogdán a tartománygyűlés volt elnöke és Tuskan Gergely.

Nastics György ma Serajevóba utazott. Megelőzőleg értesítette eltávozásáról a vizsgálóbíró és kijelentette, hogy bármikor készségesen tér vissza Zágrábra tanuskodás végett. Egy bel-

grádi la
kapott a

A h
ismét a
miniszte
alkalmat
kezdték
cziójáról

Zágr

nos kin

állítólag

ságírók

propagan

yett kih

felviszik

egyébké

eljárását

kozatai

gosan el

a legna

róják fe

annak, h

önfeljele

vel az eg

követelik

kezébe a

A Fr

tott, mel

közül tö

Petric

nökségge

szintén fe

a gyűlés

beszédét

váratlanu

felszólal

lasztók k

az amugy

Szerb

hazaáru

kiterjeszt

sésére re

Jeftanovic

Damjanovic

vics ügy

rium rend

című lap

lát. Szer

Jeftanovic

grádi kor

kor, mik

volt; Jeft

keztést ta

dr. Gavril

detlen ele

gyorgyev

Sándor k

ben Hadz

jának vez

keztek a

közvetítés

kat a sze

tett boszn

s emlékez

Péter kirá

ség élén

hódolatát

hogy asz

azokat a

lákön tan

Mikor

teriumba

hozzá leár

volt és Sp

tetésbe a

ügyelet a

ugyszintén

terhelő biz

Az új

tése. Az új

meg a ke

tervezetben

hogy a min

alkmat az

lett kiadand

latkozhasse

nyi József

elnökölt, a

siti ezt a k

hívták össz

grádi lap azt írja, hogy Nastics ötezer koronát kapott a montenegrói udvartól.

A horvát lapok, — mint nekünk jelentik, — ismét a délszláv ügyek vezetésére kinevezendő miniszter ügyével foglalkoznak. Erre az adott alkalmat, hogy az utóbbi időben ismét sürűbben kezdtek keringeni az osztrák kabinet rekonstrukciójáról szóló híresztelések.

Zágrábban az újabb letartóztatások általános kínos feltűnést keltenek. A letartóztatásra állítólag az szolgáltatott okot, hogy az illető újságírók lapjaikban megírták, hogy a nagyszerb propaganda miatt letartóztatott vádlottakkal felvett kihallgatási jegyzőkönyveket napoként felviszik a báni palotába. A koalíciós sajtó egyébként élesen elítéli Accurti főügyész eljárását, ki egy bécsi lapban közzétett nyilatkozatai által a törvényt megsértette, mely világosan elrendeli, hogy a vizsgálat folyamata alatt a legnagyobb titoktartást kell tanúsítani. Azt is röjják fel a főügyésznek bűnül, hogy daczára annak, hogy Nasztics könyve nem tekinthető önfeljelentésnek, őt még sem tartóztatta le, amivel az egész vizsgálatot kompromittálta. A lapok követelik, hogy a horvát főügyész maga vegye kezébe az ügyet.

A Frank-párt Ottocácsban népgyűlést tartott, melyen a disszidens Starcevic-pártiak közül többen, köztük Pavelics Jerko és Petricics Zsviko is résztvettek, kik az elnökséggel történt előleges megállapodás szerint szintén fel akartak szólalni a gyűlésen. Alig, hogy a gyűlés elnöke, Ogrizovic Milán képviselő beszédét befejezte, a Frank-pártiak a gyűlést váratlanul berekesztették, hogy a disszidensek felszólalását megakadályozzák. A disszidens választók körében ezen eljárás még csak fokozta az amugy is nagy elkeseredést.

Szerb forrásból azt jelentik, hogy a zágrábi hazaárulási ügyben a vizsgálatot Boszniára is kiterjesztették. A zágrábi ügyesség megkeresésére rendőri felügyelet alá helyezték Glice Jektanovic boszniai nagykereskedőt, Hadsi Damjanovich Riste szücsmezt, dr. Dimkovic ügyvédet és a belgrádi külügyminisztérium rendelkezési alapiából létrejött Srbska Recs című lap jelenlegi főszerkesztőjét, dr. Gavrilát. Szerajevóban már régen köztudomású volt Jektanovicnak a szerb udvarral és a belgrádi kormányval való összeköttetése még akkor, mikor Péter király csak trónpretendens volt; Jektanovic akkor Budapesten sürű érintkezést tartott fenn a boszniai agitátorokkal és dr. Gavriela házában találkoztak a boszniai elégedetlen elemek. Az ő révén volt beavatva Karagyorgyevics Péter az összeesküvésbe, amely Sándor király meggyilkolására vezetett. Bécsben Hadszi Risztics és a szerb kiviteli bank fiókjának vezetője, Pera Despics házában gyülekeztek a boszniai malkontens elemek s az ő közvetítésükkel juttatták el bizonyos kívánságokat a szerb udvarhoz. Jektanovic sürű vezetett boszniai küldöttségeket a belgrádi konakba s emlékeztet, mert nagy feltűnést keltett, hogy Péter király koronázásán egy boszniai küldöttség élén megjelent Belgrádban, hogy bemutatja hódolatát a szerb királynak. Az is nyílt titok, hogy a szerb kormány ösztöndíjakkal segíyezi azokat a boszniai diákokat, akik osztrák főiskolákon tanulnak és hivei a nagyszerb eszmének.

Mikor Spalajkovic a belgrádi külügyminisztériumba jutott, Glice Jektanovic nőül adta hozzá leányát, aki akkor még csak tizenöt éves volt és Spalajkovic így jutott rokonai összeköttetésbe a belgrádi politikusokkal. A rendőri felügyelet alá helyezett két nagykereskedő ellen, ugyszintén Gavriela és Dimkovic ellen is sok terhelő bizonyíték van együtt.

Budapest, augusztus 19.

Az új mértéktörvény életbeléptetésének előkészítése. Az új mértéktörvényt még 1906. nyarán vitatták meg a kereskedelmiügyi minisztériumban előadói tervezetben. Már akkor felhangzott az a kívánság, hogy a minisztérium annak idején nyújtson ismét alkalmat az érdekeltségnek arra, hogy a törvény mellett kiadandó rendeletekre vonatkozólag szintén nyilatkozhassék még azok kibocsátása előtt. Szerélnyi József államtitkár, aki ezen a szakértekezleten elnökölt, a miniszter nevében megígérte, hogy teljesíti ezt a kívánságot. Az érdekeltséget ma délelőtre hívták össze, hogy az időközben elkészült terjedel-

mes és részletes végrehajtási utasítást szakértekezleten megvitassa. Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkár elnökölt azt értekezleten, amelyen a tanácskozási anyag tulnyomó részét letárgyalták és az előterjesztett tervezetek mindazon rendelkezéseinél, amelyek tekintetében az érdekeltségnek eredetileg észrevételei voltak, teljes megnyugvásra sikerült a vitás kérdéseket megoldani. A tanácskozást péntek délelőtt 11 órakor folytatják Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkár elnöklésével, amikor valószínűleg teljesen végeznek az anyaggal.

Goldis László beszámolója. Goldis László, a máriaradnai kerület országgyűlési képviselője ma tartotta beszámolóját Kuvin községben, rendkívül nagy számmal megjelent választói előtt.

Goldis majdnem két órán tartott beszámolójában fejtegette a politikai helyzetet, kemény szavakkal, sokszor éles szatírával támadta a kormány és a koalíciónak szerinte országrontó politikáját, majd pedig általános hitás közt ostromozta a néppárt felekezeti türelmetlenségét és végül megjelölte amaz irányelveket, melyeket a nemzetiségi párt a jövőben a parlamentben követni szándékozik. A beszéd befejeztével a gyűlés egy a beszámoló képviselőnek, mint a nemzetiségi pártnak egyhangulag bizalmat szavazott és öfelsége a királyhoz, mint „a hamisítatlan választói jog nagy fejedelméhez” hódoló táviratot menesztett. Egyben elhatározta a gyűlés, hogy a képviselőházhoz kérvényt intéz, melyben az általános, titkos és községenként gyakorlandó választói jog behozatalát sürgeti. Végül a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, mely kimondja, hogy a nemzetiségi párt az ország összes demokrata elemével együtt küzdjön az általános választói jog megvalósításáért. A gyűlésen számos szociáldemokrata is jelen volt, kik a képviselő fejezetéseit lelkesen megéljenzették.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szeged város közigazgatási bizottsága a kormányhoz intézett félévi jelentésében a következőket mondja: A hatóságok területének szélszerűbb beosztása tekintetében kívánatos lenne Szeged városnak megye székhelyé tétele. A szomszédos vármegyék területének új beosztása által — mint ez már többször kifejtve volt — egy új megye kikerekíthető lenne oly módon, hogy míg Szeged város jogos törekvése, a környékbeli lakosság érdekei az államfőtárságnak a közigazgatási szolgálat gyorsabb elláthatására vonatkozó kívánságai kielégítést nyernének, addig a szomszédos vármegyék által a maguk szempontjából előterveztetett jogos érdekek sérelmet nem szenvednének. De megkívánta az új területi beosztást a magyar nemzeti politikának az a feladata, hogy a magyar nyelvterület határai kiterjesztessenek. Ennek a céljának elérésére szolgálna, ha megszűnnék a nyelvterületi határoknak és az állami kormányzat tagozatos beosztásának elkülönítettsége, más szóval, ha lehetővé tétetnék, hogy az állami élet terén, a közélet és nyilvános élet terén az idegenajku lakosság amagysággal közvetlenül érintkezzék, azzal egybevegyüljön. A Szegedtől 6, 8, 10 kilométerre eső (Szőreg, Gyála, Szerbkeresztur) szomszédos községek lakosainak alig egynegyedrészre tud magyarul beszélni; ez a fajtszta magyar város beolvastó erejét a közvetlen szomszédságban nem képes éreztetni azért, mert itt a délvideki magyar nyelvhatárnál megvan vonva a belügyi igazgatási, illetve megyei közigazgatási, az igazságügyi, pénzügyi, közoktatási, katonai igazgatási területnek határvonala és így Szeged közvetlen szomszédságában fekvő községek lakosai akár egész életüket leélhetik anélkül, hogy Szegedre kijőjenek, e város magyar lakosságával érintkezzenek. Éppen ezért Szegednek megyei központtá tétele a Délvidék egy jelentékeny területén a magyar nyelvterület határának kiterjesztése tekintetében országos érdekű kérdés, amelyet egészséges alapon nyugvó közigazgatási területi beosztás segítségével lényegesen előbbre lehetne vinni.

Pécs város közgyűlése az üresedésben lévő tanácsnoki állásra Tichy Ferenczet, az első aljegyzői állásra Nagy Lászlót, árvaszéki ülnöknek Guth Bélát, a második aljegyzői állásra Járányi Jánost, harmadik aljegyzőnek Kain Lajost választotta meg.

Zombor város közgyűlése Hauke Imre zombori polgármester ellen a póthitel tullepése miatt fegyelmet indított. A fegyelmi most a polgármester felmentésével végződött. A városi közgyűlés a polgármestert egy évig szabadságot.

Arad város tisztviselői többször fordultak a közgyűléshez a drágasági pótlék megszavazása iránt, de az kérelmüket ismételten visszautasította. Ma ujra beadványt intéztek a közgyűléshez, amelyben arra kéri, hogy szüntesse meg az iskolafelügyelői állást, a fogyasztási adóhivatalban a felügyelői és a főfelügyelői állásokat és az így felszabaduló összegeket fordítsák a tisztviselők drágasági pótlékára.

Diszpolgárrá választott főszolgabíró. Kiskunlachháza község, amely dezseri Rudnyánszky László főszolgabírót diszpolgárává választotta, a diszpolgári oklevelet küldöttségileg nyújtotta át a kitüntetett főszolgabírónak, akit Bak Károly főjegyző köszöntött szép beszéddel.

A büntetőnovella életbeléptetése.

Budapest, augusztus 19.

Több miniszteri rendelet sorában a hivatalos lap mai számában látott napvilágot a büntetőtörvénykönyvek és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908 : XXXVI. t.-cz. hatálybaléptetéséről és végrehajtásáról szóló igazságügyminiszteri rendelet. A rendelet értelmében a büntető novella 1908. évi október elsején lép hatályba, a második fejezetében foglalt rendelkezések kivételével. A második fejezetben foglalt rendelkezések 1910. évi január 1. napján lépnek hatályba.

A rendelet második része a büntetés feltételes felfüggesztéséről szóló rendelkezések végrehajtásáról szól a bíróságok hatásköréhez tartozó bűnyekben. A rendelet harmadik része a bűnyügyi muzeumokra vonatkozik. A rendelet szerint mindazokat a tárgyakat, amelyeket a bíróság elkoboztatott, az esküdtbíró vagy a törvényszék hatásköréhez tartozó ügyekben az ügyészség, a járásbíró hatásköréhez tartozó ügyekben pedig a járásbíró vezetője a székesfővárosi államrendőrség főkapitányi hivatalánál, vagy valamely csendőrségi parancsnokságnál, vagy más közhatalosnál szervezett bűnyügyi muzeum megkeresésére, az eljárás jogerős befejezése után a muzeumnak megküldi. Az ügyészség vagy a legközelebb eső bűnyügyi muzeumba küldi azokat az elkobzott tárgyakat, amelyek megőrzése a nyomozó hatóságoknak, vagy a büntetőjogi tudományos továbbképzésnek céljaira kívánatos. Ha az elkobzott tárgy ritkaságánál, vagy más oknál fogva tudományos szempontból különösen tanulságosak, vagy olyanok mutatkoznak, amely a büntető cselekmény elkövetésének valamely új módozatát világítja meg, ily tárgyra a székesfővárosi államrendőrség főkapitányi hivatalánál szervezett bűnyügyi muzeumnak más bűnyügyi muzeumok netalán korábban érkezett megkereséseivel szemben is előjoga van. Ily tárgyak elkobzásáról a székesfővárosi államrendőrség főkapitányi hivatalánál szervezett bűnyügyi muzeumot értesíteni kell. Egyes elkobzott tárgyaknak valamelyik bűnyügyi muzeumba küldését a bíróságok hatásköréhez tartozó ügyekben az igazságügyminiszter esetenként is elrendelheti.

A második igazságügyminiszteri rendelet a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbírók hatásköréhez tartozó ügyekben a büntetés feltételes felfüggesztésének nyilvántartásáról az 1908 : XXXVI. t.-cz.-ben foglalt rendelkezések végrehajtásáról szóló s a nyilvántartásról és a bűnyügyi muzeumokról ugyanazokat rendeli el, mint az előbbi rendeletben.

A harmadik igazságügyminiszteri rendelet a fiatalok terheltek bűnyjeinek ellátásáról szól. A budapesti büntetőjárásbírósnál és mindazoknál a járásbíróknál, amelyeknél a bűnyjeiket állandóan két vagy több bíró látja el, azoknak a bűnyjeeknek elintézését, amelyekben az eljárás megindításakor a terhelt életének tizenhatszadik évét még be nem töltötte (fiatalok terheltek), állandóan erre a célra kijelölt bíróra kell bízni. A fiatalok terheltek bírójával a járásbírósnak erre a célra személyes tulajdonságainál fogva legalkalmasabb bíróját a járásbírósnak vezetője jelöli ki. A fiatalok terheltek bírójával a járásbírósnak vezetője önmagát is kijelölheti. A budapesti büntetőtörvényszéknél és mindazoknál a törvényszékeknél, amelyeknél állandóan két vagy több főtárgyalási tanács működik: a fiatalok terheltek bűnyjeiben a főtárgyalást állandóan a törvényszékek az elnök által erre a célra kijelölt egyik tanácsa tartja meg. Ugyane tanács elé tartoznak a fiatalok terhelteknek a járásbíróstól felebbvitt bűnyjei is. Budapesten, ahol a fiatalok terheltek nagyobb száma vagy a helyi viszonyok miatt indokoltak mutatkoznak: a fiatalok terheltek bűnyjeit a bíróság többi hivatali helyiségétől elkülönített, lehetőleg a hivatali épülettől egészen különálló, esetleg e célra bérelt alkalmas szobában kell tárgyalni. A tárgyaló szoba mellett a fiatalok terheltek részére a lehetőség szerint az idősebbektől elkülönített külön

városhelyiséget kell berendezni és pedig ott is, hol a tárgyalás megtartására a bíróság többi hivatali helyiségétől elkülönített helyiség nem áll rendelkezésre. Általában ügyelni kell arra, hogy a fiatalok terheltek a bíróságok hivatali helyiségeiben a többi terheltekkel ne érintkezzenek. Mindazoknál a bíróságoknál, ahol a fiatalok terheltek bűnügyeit elkülönített helyiségben tárgyalni nem lehet, a fiatalok terheltek bűnügyeinek tárgyalására külön tárgyalási napot vagy napszakot (délelőtt, délután) kell kitűzni és ezen a napon vagy napszakon idősebb terheltek bűnügyeit tárgyalni nem szabad. Tekintettel a Bp. 295. §-ának rendelkezésére, ügyelni kell arra, hogy a büntetőbírói tárgyalásokra fiatalok egyének, mint hallgatók, a tárgyaló helyiségbe be ne bocsátassanak. A fegyintézetek, börtönök és fogházak vezetői a fiatalok elítéltek szabadulása előtt kellő időben tartoznak a fiatalok törvényes képviselőjével, a helyi rabsegélyző, patronage vagy a fiatalok terheltek védelmére alakult és náluk erre a célra jelentkezett más bizottsággal vagy egyesülettel, a szabadulók megfelelő kihelyezése végett.

Az ötödik rendelet a belügyminiszternek a büntetőtörvénykönyvek és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908. XXXV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelete, mely valamennyi törvényhatósághoz van intézve s ezek számára rendeli el az igazságügyminiszternek fentebb ismertetett rendeleteit.

A marokkói helyzet.

Oran, augusztus 17.

Már hetek óta híre terjedt a francia táborban, hogy a marokkóiak Tulálnál és Tems mellett két hadsereget szerveztek, abból a célból, hogy Bu-Dembet és Beni-Abbest megtámadják. E hírek arra birták a francia hadvezetőséget, hogy az algiri határon levő csapatokat előtolja, még mielőtt a marokkóiak támadnának. Ujabb hírek szerint a francia főhadiszálláson minden órában várják a kitolt csapatok összeütközését a marokkóiakkal Colomb-Beschar közelében. A Tulal mellett gyülekező marokkói sereg előbb visszavonult, később azonban husz kilométernyire Bu-Denibig előnyomult. E sereg állítólag tizezer főt számlál s igen jó van felfegyverkezve. A francziák azonban elég erősek e vidéken, úgy hogy a marokkói támadást könnyű szerrel visszaverhetik. Magában Colomb-Bescharban kétezereztől fonyi francia sereg táboroz. Hogy azonban tulajdonképpen ezen a vidéken mi történik, arról csak a francia kormánynak van tudomása. Mindenesetre a helyzet igen komoly lehet, ami éppen a francia csapatok összpontosításából következtethető. Amidőn a Gironde hajó egy zászlóalj turkóval az algiri kikötőbe érkezett, bizonyos fokú idegességet okozott a lakosság között, mert a katonákat csak a katonai hatóságok fogadták. Egész más fogadtatásban részesült az idegen légió hajó, amikor Oranba bevonult. E zászlóalj Casablankából tért vissza és úgy a katonai, mint polgári hatóságok igen meleg fogadtatásban részesítették. A polgármester ez alkalomból beszédet intézett, melyben kijelentette, hogy Marokkóban erélyes politikát kell követni s aki másképp gondolkodik, az nem jó hazafi. Oranban különben is nagy agitáció folyik amellest, hogy Marokkóban aktív politikát kövessenek, ami különben abban leli magyarázatát, hogy ez Oran kereskedelmére üdvös befolyást gyakorolna. Már most érezhető a nagy előny, ami a városra hárul az Udsda és Bem-Snasen terület megszállásával. Bár panasz van amiatt, hogy a végleges megszállás nagyon lassan halad előre, amit különben Németország magatartásának tulajdonítanak, és emiatt nagy az elkeseredés a németek ellen.

A két ellenszultánról mostanában igen ellentétes hírek érkeznek. Így a legutolsó hírek szerint Abdul-Asiz hadserege teljesen tönkre vette Muley-Hafid csapatait és állítólag már be is vonult Marakesbe, mely tudvalevőleg Muley-Hafid főszéke, miután a trónkövetelő szelődött e

város kormányzója volt. Muley-Hafid csapatai, hír szerint igen rossz állapotban vannak s a trónkövetelő helyzete Fezben is kétségbeesett. Már szeretné elhagyni fővárosát, de a környéken levő törzsek oly ellenséges magatartást tanúsítanak vele szemben, hogy nem mer kimozdulni Fezből.

Lehet azonban, hogy a hírek legből kapotak, mert a francziák érdeke, hogy Muley-Hafidről a legkétségbeesettebb hírek menjenek világgá.

KÜLFÖLD.

A braunsveigi trónöröklés. A német trónörökös látogatása Münchenben Ernő kumberlandi hercegnél, a kumberlandi herceg második fiánál, aki most Münchenben a bajor hadseregben szolgál, a berlini lapok jelentése szerint tisztán magánjellegű volt. A braunsveigi trónöröklés kérdése a látogatásnál szóba sem került.

Portugália és a békebíró. A portugál kamara kimondotta, hogy Portugália hozzájárul a nemzetközi békebírói elv alkalmazása szabályozására vonatkozólag Spanyolország, Anglia, Svédország, Norvégia, Olaszország, Ausztria-Magyarország, Svájc, Franciaország, Dánia és az Egyesült-Államok között létrejött konvencióhoz.

A viborgi manifesztum alálról. Az első дума azon tagjait, akiket a viborgi kiáltvány aláírásáért várfogságba itéltek, büntetésük kitöltése után szabadon bocsátották. Dolgorucki Pál herceg ellen, aki a kadetteknek egyik vezére, pört indított a kormány, mert azzal vádolta, hogy szabálytalanul kezelte a zemszvo-pénzeket s ha az ítélet marasztaló lesz, akkor a herceget Szibériába fogják száműzni.

EGYHÁZAK.

— **(A debreczeni püspökválasztás.)** A Kis Aron halálával megüresedett tiszántúli református egyházkerület püspökségére egyházközségeként megtartott szavazások eredményét ma hozta nyilvánosságra a szavazatszedő bizottság. A szavazatfelbontó küldöttség gróf Degenfeld elnökele alatt ma fejezte be munkáját. Konstatálta, hogy csaknem valamennyi egyházközség leszavazott. A szavazás eredménye a következő: Dicsőffy József 231, Erőss Lajos 227, Baltazár Dezső 184, Dávidházy János 116 szavazatot kapott. Eszerint a pótválasztás Dicsőffy és Erőss között fog lefolyni. Baltazár természetesen a pótválasztásból kimarad.

— **(Kitüntetés.)** A király Bauer György csanádi székesegyházi kanonoknak és papnevelő-intézeti igazgatónak a gajdeli címzetes prépostságot, Kayser Lajos makói plébánosnak pedig az odoni címzetes prépostságot adományozta.

— **(Tanítók ülése.)** A Magyarországi Református Tanítók Országos Egyesülete holnap, Szent István-napján reggel 9 órakor tartja meg választmányi ülését a Lónyai-utcai református főgimnázium tanácstermében. A gyűlésre igen sok vidéki tanító érkezett, akiknek legnagyobb része a teológián kapott szállítás. Az ülés lefolyása rendkívül érdekes lesz, a napirendnek ugyanis a legfőbb pontja a felekezeti tanítók fizetésének az államiakéval egyenlő alapon való rendezése.

— **(A magyar liturgia.)** A makói görög-katolikus egyház mozgalmát indított az iránt, hogy az istentiszteleten a szláv és román nyelv helyett magyar liturgiát alkalmazzanak. Ez ügyben már az illető püspöknél járt küldöttség és a püspök kijelentette, hogy ő legkevésbé sem ellenzi a kérelem teljesítését, de ennek megengedése nem az ő, hanem a pápának, mint az egyház kizárólagos fejének, hatáskörébe tartozik. A makói görög-katolikusok vezérferfi erre a lelkészekkel folytatott többrendbeli tanácskozás és megállapodás után elhatározták, hogy feliratban kérik a vallás- és közoktatásügyi kormányt, valamint az egyházi főhatóságokat, hogy hazafias szándékukat valósítsa meg. A mozgalomban a lelkészi kar játsza a vezérszerepet.

A török események.

Budapest, augusztus 19.

Amint már előre is látható volt, az államhivatalnokok körében az új-török bizottság növekvő befolyása s beavatkozása miatt az elégedetlenség jelei észrevehetően szaporodnak. Ugyancsak természetes jelenség, hogy a bizottság ifjabb tagjai által elkövetett hibákat most, hogy a kezdetben tapasztalt lelkesedés józan felfogásnak adott helyet, észreveszik és bírálják. E tünet jelentőségét azonban nem szabad tulbecsülni. El kell ugyan ismerni, hogy az új-török szervezet, ha egységes vezetés híján és egyéb okok miatt nem is elég rátermett arra, hogy a dolgoknak továbbfejlesztését irányítsa, másrésztől azonban ellenőrző és a rend fenntartására irányuló szerepét eddig igen jól töltötte be. Konstatálható továbbá, hogy a szultán tekintélye és befolyása növekedőben van. Ez kitűnt Redsa b tábornagy, hadügyminiszter temetése alkalmával is, amikor az 5 kivánságai érvényesültek a többiekkel szemben. Burban herceg, a szultán legkedvesebb fia elfogadta a katonatiszti klub elnökségét. A herceg készsége, amellyel a neki följárult elnökséget elfogadta, katonatiszti körökben igen jó hatást tett. A nyomdászok sztrájkja még egyre tart. Perában egyetlen európai újság sem jelenik meg. A kikötői munkások tegnap újra sztrájkba léptek. Fölizgatott arab törzsek a hedja vasutnak több részét elpusztították.

Maniassi Zade Refik bey, ki a neki feljárult belügyminiszteri tárczát nem fogadta el, az új-török-párt megbízásából fontos misszióval Konstantinápolyba utazott. Az a hír, hogy az új-török bizottság működését befejezve, székhelyét Konstantinápolyba tette volna át, illetékes helyen szerzett információ szerint nem felel meg a valóságnak. Az új-török-párt intézősége továbbra is Szalonikiben marad. A bolgár komité tagjai tegnap Janes faluban (Avet-Hissár) megjelentek és azt követelték a lakosságtól, hogy hátralékos adó címén negyven török fontot fizessenek ki a komiténak. A falu lakossága az esetet a szaloniki új-török bizottságnak nyomban bejelentette, mely a vizsgálatot azonnal megindította.

A Gazette arra a hírre vonatkozólag, hogy az orosz flotta elindult a török vizekre, azt mondja, hogy nem érti ennek célját. Nagyszámu orosz ember érkezett Konstantinápolyba, akik nyugtalanító híreket terjesztettek. Az Erzerum területen is terjed a nyugtalanítás. A kap követeli, hogy a külügyminiszter felvilágosításokat adjon.

Az Ikdam szerint a szultán fogja viselni a minisztertanács által elhatározott alkotmány-érem költségeit. A Gazette szerint Refik bey, a szalonikii komité elnöke, aki a rendőrmiszteri állásra történt meghívását visszautasította, ma ideérkezik. Azt hiszik, hogy a bolgár komitéval folytatott tárgyalások eredményeit fogja közölni és a macedóniai általános helyzetről fog jelentést tenni. Az Ikdam úgy értesül, hogy a letartóztatott minisztereket és méltóságokat a birodalom különböző részeibe fogják száműzni. A lap az illető vidékek békéje érdekében tiltakozik e szándék ellen.

Egy török lap szerkesztője a konstantinápolyi katonai fogház parancsnokának engedelmével meglátogatta a Yildiz bukott nagyságait.

Első utja Ebul-Huda sejkhez, a szultán volt koránmagyarázójához vezetett, aki több társával egy közös teremben lakik. Ebul-Huda a pamlagon hevert, arca kék és zöld volt a verésektől, melyeket elfogatásakor kapott. Mellette ült fia, Hasszan bég, egy másik pamlagon Aghia ch effendi feküdt, aki borspezialista, de egyszersmind a Yildiz kémje volt. Egy másik sarokban hevert Kiamil, a szultán kávéfőzője, valamennyien Ebul-Huda eszközei.

A koránmagyarázó nagyon nyugodtan fogadta látogatóját s így szólott hozzá: „Allahra esküszöm, hogy hűn szolgáltam az államnak és hazának. Mindig barátia voltam az ifjutörök eszméinek. Minden, amit el kellett szenvednem, igazságtalan volt. Allah megsegít még s az ifjutörök-bizottság be fogja látni, hogy ártatlan vagyok. Hisz mindig a szabadságért küzdöttem, sőt könyvet szándékoztam írni az alkotmány megadásáról.”

Egy másik szobában hűsöl Riz a pasa, volt hadügyminiszter. Végigterült a pamlagon, gondolt fel

nagy párnán piliert s hatalmas fezzel volt fedve. Katonai köpenyt hordott, alatta fehér hálóinget.

— Ön tudja — kezdte mesélni — hogy beteg voltam és orvosi rendelésre légváltásra volt szükségem. Ezért jenikói-i villámra mentem. (A török sajtó ezzel szemben azt mondja, hogy a zsoldját féltő katonaságtól való félelmében szökött meg Jenikő-be.) Amikor az események után gőzös jelent meg villám előtt az ifjutörök-bizottsággal, amely felszólított, hogy adjam meg magam, ezt szó nélkül megtettem. Szerencsére éjszaka volt. A nép visszavonult s bántódás nélkül juthattam a börtönbe. Egyet azonban mondhatok: Egész működésem alatt senkit sem bántottam és egy fillért nem sikkasztottam. Kincseimről beszélnek, de kijelentem, hogy nincs egyebem, csak a rangom, melyet a csatatéren szereztem. Minden ellenem irányuló támadás alaptalan.

Habib Melhameh, a monopolkezelés volt igazgatója a következőket mondta:

— A nagy események alatt Brüsszelben tartózkodtam, ahol minden évben töltöm a szabadságomat, fiam ott folytatja tanulmányait. Oda érkezett meg a palotából a parancs, hogy térjek vissza Konstantinápolyba. Alig érkeztem meg, azzal biztak meg, hogy mondjak véleményt arról, hogyan fogadják Európában az alkotmányt. Erre én minden szándékosság nélkül kijelenttem, hogy Ausztria-Magyarországon és Bulgáriában nem szívesen látnák, sőt bonyodalmak állhatnak be. Ezután vissza akartam térni Európába, de már nem kaptam utlevelet. Utlevél nélkül mentem tehát Adriánápolyig, ahol egy tiszt jelent meg nálam s utam célja iránt érdeklődött. Kijelenttem neki, hogy családi okokból hagytam el Konstantinápolyt s passzus nélkül utazom. Engedték is, hogy folytassam utamat. De Mustapha-Parában, a török-bolgár határon katonák feltűzött szuronyokkal megtámadták s Adriánápolyba vittek vissza, ahonnan ide transzportáltak. A lapokban sokat írnak nagy vagyonomról. Állítólag óriási kincseket halmoztam volna össze. A valóságban nincs több 50,000 frankomnál, amely a német bankban van elhelyezve. Különböző liberális gondolkodó ember voltam.

A legszemtelenebbül Rami pasa, volt tengerészeti miniszter beszélt:

— Azt mondom önnek, én semmit sem adok arra, ami most hazánkban történik. Mit tehetnek önök? Elveszik a vagyonomat? Pahl elmegyek Angliába, ahol nyomban kineveznek hajóhadparancsnoknak.

Ujabb jelentések szerint az ifjutörök bizottság intervencziójára a szedők sztrájkja véget ért. Zekki pasa tábornagy, a negyedik hadtest parancsnoka, vonakodott állomáshelyét otthagyni. Az ifjutörök bizottság kétségtelenül hibát követett el, amikor számára nem szerzett egyidejűleg új állást. Erzinghianba küldöttség megy, mely valószínűleg rábírja Zekki pasát, hogy valamely új állomáshelyre induljon. Kiamil pasa nagyvezér megczáfolta azt a hirt, amely szerint egy újságíró előtt bolgár veszélyről szólt volna. Ő csak azt mondta, hogy egyes macedóniai bolgárok az autonómiát fogják követelni.

Egy londoni levéllel kapcsolatban, mely azzal foglalkozik, hogy két és fél év óta nem sikerült találkozást létrehozni a macedon helyzet miatt a szultán és Edward király között és amely hangsúlyozza az angol király egy konstantinápolyi látogatásának jelentőségét, az Ikdam azt írja, hogy a törökök mindig vágytak ezen látogatásra. Edward királyt olyan szívélyesen fogadják, mintha Londonban járna. Ed-dig a cenzura megakadályozta a sajtót e beszédben. A szabadság elérése óta azonban bebizonyították a törökök, hogy nem feledkeztek meg régi barátjukról, Angliáról. Az angol nagykövet konstantinápolyi fogadtatása spontán volt és Edward angol király tudja, hogy mily fogadtatásra számíthat.

Befejezett dolog, hogy Ali Rizat marsall lesz az új hadügyminiszter. Berlinben végezte tanulmányait, egyike a legmodernebb török tábornokoknak. Annak idején Damaszkusba helyezték át s most is ott van, a múlt héten nevezte ki a szultán Adrianopolba hadtestparancsnokká. Az ifjutörök bizottság tegnap óta nem gyakorol többé rendőri tevékenységet és megczáfolja azt a hirt, hogy külföldi sztrájkoló munkásokat kiutasítással fenyegetett.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

István király emléke.

— A németóvári Szent István-legendá. —

Alsó-Ausztriában, közel a magyar határhoz, ott, ahol a Duna lágy kanyarodással Dévény felé siet, alacsony dombok között fekszik Németóvár, amely helységet ma már csak Deutsch-Altenburg néven ismer a közönség. Németóvár a történetbuvárnak sok tekintetben nyújt rendkívüli érdekességeket, de leginkább a magyar historikusnak. Németóvár a régi Carnuntum romjain épült fel s a régi római légióknak ez a telepe sokban hasonlatos volt a magyarországi Brigetium- (Szöny) és Aquincumhoz (Óbuda). Nem érdektelen dolog, hogy a mai templom szomszédságában emelkedő dombban — kétségteljesen szomszédorlási tumulus — nem egy komoly tudós Árpád sírját sejtí s hogy maga Németóvár, valamint a szomszédos Hainburg és a mellette levő Hunnenburg vára is a XI. század első felében a magyarok birtokában volt és Hainburgot 1041-ben vették ismét vissza a németek III. Henrik alatt.

Ma azonban — a szent király ünnepén — különösen egy legendáról akarok megemlékezni, melyet a németóvári nép kegyelettel ad szájról-szájra, nemzedékről-nemzedékre.

Van egy gyönyörű szép bucsujáró temploma Németóvárnak, egyike a legszebb alsó-ausztriai templomoknak, a Mária bucsujáró templom. Régi neve a templomnak Szent István-templom volt s a legenda szerint Szent István alapította volna 1028. körül, a mikor ugyanis a Duna partján utaztában lovai megbokrosodtak és feltartóztatlanul ragadták tova kocsiját. István király ekkor — úgy mondja a legenda — fogadalmat tett, hogy amely helyen megmenekül, ott templomot emeltesse a boldogságos szűz tiszteletére. A király imáját meghallgatta az ég; a megvadult lovak befutottak a kocsival a régi várba („Alte Burg“), mely a mai „am Stein“ nevű helyen állott s a király megmenekült. A király megtartotta fogadalmát és szép templomot építtetett megmenekülése helyén s a templomnak egyszersmind egy festményt is ajándékozott, mely Máriát ábrázolta a gyermek Jézussal. Ennek a képnek csodatevő ereje volt s ez okból vált bucsujáró helyülé a templom.

Eddig a legenda. A nép kegyelme megőrizte István király emlékét évszázadokon át. Németóvár egyik utcáját ma is István király utcának (König Stephan-Gasse) nevezik s a faluban számos helyen őrzik ma is a Mária-képnek XVIII. századi acélmetszetű kicsinyített másolatát, mely alatt a következő felirat olvasható: „Abbildung des uhralten und grosswunderthätigen Gnadenbildes in der landfürstl. Patronat-Pfarkirchen zu Teutsch-Altenburg Erzbistums Wienn, wie solches von dem heiligen Stephan, ersten christlichen König in dem apostolischen Königreich Ungarn vor siebenhundert Jahren, sammt der Kirchen gestellet worden.“ Magáról az eredeti szent képről a Lajta melletti Bruck város plébániájának 1776-ban írott emlékkönyve azt mondja, hogy az háborús időkben Németóvárból Bruckba vitetett nagyobb biztonság okából és az ottani Augustinus kolostorban helyeztetett el, ahol szintén nagy tiszteletben tartott. Mikor azonban II. József ezt a kolostort megszüntette, a kép ismeretlen helyre került és máig sem tudni, mi lett vele.

A templomalapítás eme legendás története egyébként a képzőművészeti alkotásoknak is tárgya volt már. Gróf Koháry István országbíró ugyanis 1726-ban egy oltárt létesített a templomban, — melynek ma is „Szent István oltár“ a neve — és egy képet ajándékozott a templomnak. Ez a kép, — mely a brucki plébánia emlékkönyve szerint az evangéliumi oldalon levő oltár középső képét képezte — Szent István királyt ábrázolja, amint a templomot a boldogságos szűznek felajánlja. A kép művészi kivitelű, kár, hogy a magyar műtörténet művelői még nem foglalkoztak vele. (Szerencsére elég jó karban van és sikerült róla hasznavehető fényképprodukciót készítenem). A főalak Szent István király patriárkális alakja, glóriás fejvel, egy oltár előtt térdel, balkezeben a mai templom odeljéjét tartja és nyújtja az oltár feletti felhőben ülő Mária felé. A királyon a koronázó palást látható, hermelin gallérral. (!) Ruházata térdig érő kék atilla, melybe fehér, magyaros disz van beleszőve, piros nadrág és sárga csizma, felvert sarkantyúval.

Jobblával egy párnára mutat, melyen a magyar szent korona nyugszik, a kormánypálczával. A koronán a kereszt egyenes! A párnát egy vörösruhás alak tartja, mely a németóvári plébánia emlékkönyve szerint Imre herceget ábrázolja. Ez az alak az ország czimeres pajzsát tartja. Egyébként azt a benyomást teszi az emberre, hogy későbbben festették a képre, melynek művészi kivitelével nem áll harmóniában.

Mária és a kis Jézus alakja, az őket környező angyalfejek, a nyakból nőtt szárnyak, az alakok színei olasz iskolára mutatnak. A képen magán csak egy piczi felirást találtam: „Io. Kurtz, Invent. 1726“.

A kép alatt néhány év előtt még egy tábla is létezett a következő felirattal:

„C. Stephanus Kohary de Csabragh I. C. R. et S. et P. R. I. ac H. R. I. C. 1726“. (vagyis: Comes Stephanus Koháry de Csabrágh, iudex curiae regiae et serenissimi et potentissimi Romanorum imperatoris ac Hungariae regis intimus consiliarius. 1726.). Azonban ez a tábla a templom két év előtti renoválása alkalmával elveszett, valamint elveszett a németóvári emlékkönyvben említett szobormű is, mely a kép rájája körül volt elhelyezve és a két száguldo lovat ábrázolta.

A következő 1727. évben Koháry István misealapítványt is tett a templom részére. A kurucok által történt elfogatásakor a gróf jobbkeze megsérülvén, idegen kézzel írta az alapító-levelet, amelyben a templomot Szent István király által alapítottának mondja (in monte penes Németh Ovár per eundem gloriosum regem Hungariae erecto in templo mondanak misét) jelölül annak, hogy a legenda Magyarországon is ismeretes volt.

Van-e a legendának valami történelmi alapja s hogy mikor keletkezett, nem tudja senki. Hogy a templom jelenlegi alakjában nem lehet Szent István alkotása, azt a laikus is észreveszi első pillanatra. A torony és a presbyterium XVI. századbeli gót alkotások. Ellenben a középhajó román stílusban épült és sokan tartják az 1000. évből valónak. Bármint legyen is a dolog, nincs kizárva, hogy azon a helyen, amelyen a mai templom áll, már előbb is állott egy templom, mely az idők folytán elpusztult s így a mondának lehet valami alapja, aminek forrását érdemes volna kutatni.

Dr. Gábor Gyula.

Az olvasóhoz.

E hó közepén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddigi frányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezental csak fokozottabb munkássággal fogja klérdemélni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állion be.

A vácz-rétsági rablók.

Budapest, augusztus 19.

A vácz-rétsági rablómerénylet ügyében ma ketős fordulat állott be, amelyek a nyomozás további folyamára nagy jelentőséggel bírnak. A nyomozást vezető dr. Bálint Ernő ügyésznek körültekintő gondossága és széleskörű intézkedései meghozták gyümölcsüket. Ma délelőtt ugyanis kézrekerült a negyedik tettes is, aki már beismerő vallomást tett. Ugyancsak sikerült már kinyomozni az ötödik és hatodik tettesnek kilétét is, sőt az utóbbi menekülésének irányát is megállapították. Így most már csak napok kérdése, hogy ezek is kézrekerüljenek. A másik fontos fordulat az, hogy Bálint ügyész tegnap Verőczen megejtett nyomozása közben megállapította, hogy a Teschenben letartóztatott horvát munkások közül ketten álnevet mondtak be és hamis, illetőleg lopott munkakönyvekkel igazolták magukat. A kitaró és széles mederbe kiterjesztett nyomozásnak tehát nemsokára teljes eredménye és sikere lesz, mert remélhető, hogy néhány nap múlva a rablóbanda összes tagjai fogva lesznek. Az eddig letartóztatásban levő rablók ellen Bálint ügyész olyan súlyos bizonyíték-halmazt szerzett be, hogy hiábavaló lesz minden tagadásuk, e bizonyítékokon hajótörést fog szenvedni konok tagadásuk s minthogy Tóth György kocsis a fényképeken felismerte a támadók egyikét, a vakmerő rablók kénytelenek lesznek beismerni a tettet.

A haramiák fényképe.

Bálint Ernő kir. ügyész és Aczél Endre vizsgálóbíró — mint megírtuk — tegnap délután kiszállottak Verőczerre, hogy a rablómerénylet áldozatainak felmutassák a Teschenben letartóztatott horvát munkások fényképeit.

Mózer Antal, a vasutépítő-vállalat pénztárnoka tegnap délelőtt feljött a fővárosba és így neki nem mutathatták meg a fényképeket. Grün Ágostra, a cég egyik beltárgyára, aki tudvalevőleg szintén megsebesült a merénylet alkalmával, nem igen számítottak, mert az öreg ur olyan rövidlátó, hogy egy lépésnyire sem lát és így aligha látta oly tisztán és világosan a merénylők arcvonásait, hogy azokat most a fényképen felismerje. Ez a feltevés tényleg beigazolódott. Grün a fényképek felmutatásakor kijelentette, hogy ő rövidlátó, a támadás pillanatában a szemüvege is leesett és így nem látta jól a merénylőket, annál kevésbé képes most a fényképen felismerni támadóit.

A fényképeknek Tóth György kocsis előtt való felmutatása már határozott eredménnyel járt. Tóth György, a vállalat kocsisa ugyanis Grodics fényképében felismerte azt a merénylőt, aki a támadás pillanatában a rudas kantárszárát megfogta s a lovakat megállította. Amikor Tóth leugrott a bakról és menekülni akart, Grodics odaugrott hozzá és hátulról elkapta a karját. Tóth azonban kirántotta magát a rabló kezei közül s mint tudjuk, sikerült elfutnia. Már ez az egy adat is elégségesen bizonyítja, hogy a Teschenben letartóztatott horvát munkások részesei voltak a rablómerényletnek.

Álnevek.

Bálint ügyész a fényképek felmutatása után tovább nyomozott Verőczen és még több munkavezetőt és munkást hallgatott ki, hogy megállapítsa, hogy jártak-e és mikor Grodics és társai Verőczen. Evégből az elfogottak fényképeit többeknek felmu-

tatta. Eközben három horvát munkás azt a szenzációs vallomást tette, hogy a lefényképezett három munkást ismerik ugyan, de egészen más néven, mint ők magukat nevezték. Orlics Györgyöt ugyanis Bosznics Nikolaj, Grodics Miatot pedig Kalán József néven ismerik.

Csipai Antal munkavezető Orlics fényképének felmutatásakor elmondotta, hogy ő azt az embert, akit a fénykép ábrázol, 1899. óta Bosznics Nikolaj néven ismeri. Csipai 1899-ben együtt dolgozott Szilágymegyében az állítólagos Orlicscsal, 1902. és 1903-ban pedig Zágrábmegyében. Mindkét helyen Bosznics néven ismerték. Ezen a néven ismerték Orlicsot, Rupcsics István munkavezető és Knezarics Mátyás munkás.

Ugyancsak Csipai munkavezető kijelentette, hogy Grodicsot 1905. óta Kalán József néven ismeri. Ez időben több hónapig dolgoztak együtt Dragoveczen egy országot építésénél és látta, hogy munkakönyve is Kalán névre volt kiállítva. E néven ismeri Grodicsot Knezarics munkás is.

Megállapította Bálint ügyész azt is, hogy Orlics-Bosznics a letartóztatáskor nála talált Orlics névre kiállított munkakönyvet és takarékpénztári betétkönyvet, valószínűleg lopás útján szerezte. A munkakönyvbe ugyanis be van vezetve, hogy Orlics f. évi márczius 10-től június 26-ig a horvátországi Bukavóban dolgozott. A Verőczen kihallgatott tanúk vallomásából azonban megállapították, hogy az állítólagos Orlics ez év márczius és április havában több ízben járt Verőczen és munkát keresett, de a munkavezetők elutasították, mert nem volt munkakönyve. Valószínű tehát, hogy innen ment Horvátországba, ott egy Orlics nevű munkástársának ellopta a munkakönyvét és Magyarországra szökött. Ugyanott és pedig ugyanattól a munkástól lophatta az ugyancsak Orlics névre kiállított takarékpénztári könyvet, amely egy zágrábi pénzintézetnél lett kiállítva. Bosznicsról és Kalánról a garamszentandrási csendőrség azt is megállapította, hogy június 25-én együtt dolgoztak Kisgaram községben és onnan július 25-én mentek el. Ugyancsak a közelben, Garamhidvégen dolgozott a harmadik czinkostárs Marovics Markó is.

A sötét pont.

Orlics-Bosznics multjában van még egy másik sötét pont is, amelyet talán holnapra szintén sikerül megvilágítani. Orlicsnál ugyanis találtak 8000 koronát, amelyről azt vallotta, hogy ő azt Dédán lopta egy alvállalkozótól, aki szintén sikkasztás árán jutott a pénz birtokába. Erre a vallomásra vonatkozólag Bálint ügyész megállapította, hogy a Schiffer-féle budapesti vasutépítő cégtől, amely a déda-gyergyószentmiklósi vasutat építi, az egyik alvállalkozó négy héttel ezelőtt nyolcezer koronát sikkasztott és azután megszökött. Ezt az alvállalkozót Pavicsicsnak hívják és ugyancsak horvát. A sikkasztónak azóta nem akadt nyomára. Nem lehetetlen, hogy Orlics-Bosznics Nikolaj ezzel a harmadik személylyel, Pavicsicsal is azonos. Az ügyész most ez irányban is kiterjesztette a nyomozást, hogy megállapítsák, minő része van Bosznicsnak a dédai sikkasztásban.

A hurokra került negyedik.

A nyomozásnak ma este váratlan szenzációja lett. A breznóbányai csendőrorparancsnokság ugyanis táviratilag értesítette a pestvidéki királyi ügyészséget, hogy a rétsági rablógyilkos merénylet Teschenből elmenekült negyedik tettese, Messics József negyven év körül, magas, feketebajuszos, himlőhelyes munkás a napokban Gölniczbányán járt. A csendőrorparancsnokság nyomozása megállapította, hogy Messicsnél igen sok újveretű ötkoronás ezüstpénz volt és vagy Szerbiába, vagy Romániába menekült. Az ügyészség értesítette a táviratról a főkapitányságot, amely távirati értekezésbe lépett úgy a bukaresti, mint a belgrádi rendőrséggel és kérte a szökevény nyomozását, hogy letartóztatható legyen.

Nyomon a többi tettes után.

A még szökésben levő két tettes tartózkodási helye ugyan ezidőszent ismeretlen, de az ügyészség ugyancsak ma délben egy zólyom megyei csendőrorstól táviratot kapott, amely a két tettes kilétére fontos személyi adatokat tartalmaz. Az ügyészség

tehát az ötödik és hatodik rabló kilétét is tudja már, ismeri nevüket, birtokában van a személyleírásuk és menekülésük iránya is. Ilyen körülmények között ezek elfogatása már csak órák kérdése s az ügyészség minden intézkedést megtett, hogy ez ne késlekedjék.

A főtettes.

Az éjszaka Németpalánkáról érkezett telefonjelentés szerint a vasutépítési munkások közt elfogták a vácz-rétsági rablás egyik főtettesét. Az illető munkás néhány napja érkezett oda és a vasutépítésnél vállalt munkát. Tegnap rosszul lett, kórházba került és ott kiderült, hogy lábán lövéstől eredő seb van. A seb eredetére vonatkozólag nagyon zavaros feleleteket adott, amire rögtön csendőrként küldtek, akik vállatára fogták. Bevallotta, hogy tényleg résztvett a rétsági rablásban és ott érte golyó. Az osztozkodásnál 19 ezer korona esett reá, amelyet egy bácskai erdőben ázott el. A csendőrség nagy erővel folytatja a nyomozást.

A köpenicki kapitány.

Budapest, augusztus 19.

Voigt mester, az utóbbi idők legmaróbbi szatirájának hirhedt elkövetője, immár szabadon élvezheti merész ötletének gyümölcsét. Földet vásárol azokból a gyűitésekből és hagyományokból, melyeket a szívből kitoró kaczagás csalt ki számára az emberek zsebéből s a szegény, üldözött, mindenfenn kiűzött suszterke holta napjáig gond nélkül megélhet egyetlenegy ötlete után. Ha kissé kerülő uton is, ha a börtön nyirkos czelláján át vezető uton is, de elérkezett a megelégedettség csendes révébe, ahová annyian anyi keserves küzdés, munka, rátermettség, zsenialitás árán is hiába igyekeznek.

Az országotak züllött csavargójából, a mindenünne kiűzött s mindenhová üldözött szerencsétlenből, aki zaklatott élete minden utolsó reménységét ebbe az egy ötletbe fektette bele, így lett rendes éviaradékok s valami bizton jövedelmező kisbirtok boldog tulajdonosa, aki bizonyára nem cserél, — tisztesség ne essék, mondván — nem egy nyomorgó szegénylegénylyel.

Voigt mestert az üldözött vad végső kétségbeesése, a kegyetlen életosztón utolsó lázadása kényszerítette bele világhírű tetteinek elkövetésébe. Ez adott erőt a köpenicki kapitány, urnak, hogy a köpenicki városháza pénztárának katonai hatalommal való kifosztását oly részletesen kidolgozott tervvel s annyi pontos minucziozitással hajtsa végbé, amely már az ösztön végzetszerű helyességét bizonyítja. Voigtot folytonos üldözésével a német államhatalom kényszerítette bele, hogy nagy csuifágot tegyen éppen ennek a hatalomnak legféltettebb és legbüszkébb alapján: a német katonaságon. Az államhatalom kiszabott, sémákra élettelenül felépített kegyetlen strukturájával nehezdedt rá a suszterre, aki épp itt, a kiszabottság, a drill s a katonaságnak vakon való engedelmisség neveltséges határánál tette aztán csuifá. Az üldözött suszter beugrott kapitánynak, fellépése, tevése, vevése, kommandója olyan ropogósan hü volt, hogy mialatt később egész Európa kaczagása közben keresték, a német bíróságok nyugalmazott vagy a bolondok házából megszökött katonai személyiségeket vettek gyanuba s ugyancsak elhültek, mikor őrnagyok s ezredek helyett egy szegény susztert fogták, aki világéletében katona nem volt s mégis a fő katonai tudományt: az üres reprezentálást oly ki-tünően értette.

Az ellentét kiélezése és egyéb tanulságok kedvéért a lelke rajta, ha egy tényleges kapitány ily sikeresen akarta volna például a susztermesterségét bebizonyítani, még a kaptafa

előtt lefűlélték volna s ahogy egy foltozni való czipőt a kezébe vesz, már rögtön látják, hogy lehet tán Marsfi ökelme, de semmiesetre se lehet jóindulatu, becsületes suszter.

Az egész afférből ma már csak két ember profillja élesedik ki minden mellékstanulság, filozofálás és eredményvonás nélkül: a Vilmos császáré és Voigt suszteré. A császár megkegyelmezett annak az embernek, aki minden balul végződő háborúnál, csufos vereségnél inkább tette csúfá a császár büszkeségét s minden erejét: a német katonaságot — nálunk sokkal kisebb katonai ügyecskékben kegyelemről a löcsei kalendárium sem emlékeztetik meg. A német császár megkegyelmezett a famózer kerlnek s csak a városi pénztár kifosztásáért vette meg rajta büntetését a polgári rend nevében.

A másik profil, a suszteré ma már mosolygós és boldogságot eláruló. Élete elérte célját, nem üldözik többé, két évi szenvedés árán megvásárolta nyugalmát, megélhetését, sőt a jövője teljes biztosítását is. A bujdosó vad, az országutakat járó, a kilátástalanul éhező és nyomorult csavargó egyetlen ötlet árán így váltotta meg szenvedéseit.

Voigt mester elérte, hogy néhány órai katonáskodása árán nagyobb nyugdíjhoz jutott, mintha tizenöt évig tényleges kapitány lett volna. Bátran belenézhet a tükörbe s szalutálhat önmagának:

— Kapitány ur, ezt jól megcsináltuk!

Olasz közbiztonság.

Budapest, augusztus 19.

A régi nagyság emlékeiért járván Olaszországot, minduntalan a mai gyengeség és szervezetlenség apró, de kellemetlen jeleivel ütközök össze ott az utazó. Két Itália van tulajdonképpen és e két Itália, a réginek művészi nagysága és az újnak technikai gyarlóságai között hányódik az a rengeteg Itália-járó és köztük az a sok magyar, aki évenként hűségese odaviszi minden szabad lélekzetét és — nem fölösleges — pénzt. A régiek miatt valahogyan el kell viselni az új állapotokat és a mérlegben rekompenzációt csak az nem talál, aki kényelmi kérdéseket nem tud jelentős lelki élményekért feláldozni.

De azért, szó ami szó, nagyon kínosan érzi a leglelkesebb impresszió-ásó is ezeket az apró, nyugós technikai kellemetlenségekkel való folytonos surlódást. Hiába, a legszebb Boticelli élvezésére sem marad kellő áhítatunk és nyugalmunk, ha a vonatok órákkal késnek, sőt minden igaz ok nélkül a kitűzött időnél órákkal későbbben indulnak, ha kényelmetlenek, piszkosak, ha ablakaikat a legtikkasztóbb melegben nem lehet kinyitni, ha átszállóállomáson nincs facchino, végül, ha megérkezvén, arra a kellemes meglepetésre bukkanunk — hiába, ez a meglepetések országa — hogy a bőröndünk elkallódott, avagy megvan, de hiányzanak belőle egyenesen ezen utunk számára készült legjobb ruháink. Szinte hihetetlen, hogy ott, ahol már négy évszázad előtt olyan feltaláló elme működött, mint Leonardo da Vinci, 1900 körül ilyen primitív állapotok uralkodjanak. Ilyen élelmetlenség, indolencia és hanyag lustaság. Ha őszinték akarunk lenni, bizony sokkal ritkábban gyönyörködünk a bájos dolce far niente-ben, mint a hányzor boszankodunk, dühbe gurulunk és vissza akarunk fordulni miatta.

E sorok írója nem lírai panaszként, hanem szíves okulással közli itt az olvasóval egy idei olasz kis esetét, amely négy remekbe szabott ruhájába került, de azért fölöttébb tanulságos. Ezt a négy öltözet ruhát — három női- és egy férfi ruhát — pedig egy személypodgyásként feladott bőröndből emelték el illetékes tényezők az olasz állami szervezet passzív, de fényes segédletével. (Az olasz vasutakat ugyanis csak egy év előtt államosították s így majdnem hogy még az állami asszisztencia megtiszteltetésében sem részesültem. De hát istennek, az állam mindenhatósága a kulturával lépést halad — evviva la Civita!) Jellemző az olasz viszonyokra, hogy a bőrönd külsején nyoma sem volt semmiféle erőszaknak s így a hiány csak otthon, a hotelben

volt konstatálható. Tehát nyilván álkulcsokkal felszerelt, valósággal szervezett társaság végezte a dolgot teljes rutinnal. Ime, a szervezethez első nyoma olasz földön.

Jellemző dokumentum gyanánt ideiktatjuk a firenzei osztrák-magyar konzulnak e tárgyban — persze németül és németfelírású papíron — írt levelét:

Igen tisztelt uram! Kívánságához képest hivatalunk nyomában megejtette a szükséges lépéseket a kir. vasutigazgatóságnál, valamint a viareggioi rendőrségnél is. A vasutigazgatóság értesítette a konzulátust, hogy a legkomolyabb lépéseket megtette a tettesek kézrekerítése érdekében, de eddig minden eredmény nélkül. Természetesen, arra utal az igazgatóság, hogy a podgyászt fentartás nélkül átvették s így nem tartozik további felelősséggel.

Midőn sajnálkozásomat fejezem ki, hogy a konzulátus intervenciója jobb eredményt nem tudott elérni, bátor vagyok az utazó közönség érdekében megkérni, hogy esetét kegyeskedjék a nyilvánosság elé vinni, azzal a hozzátevessel, hogy az itteni konzulátusnak az utóbbi hónapokban nyolc szor kellett vasuti lopás miatt közbenjárni és azzal a figyelmeztetéssel, hogy a podgyászt nem szabad az állomásokon hagyni.

Legjobb a podgyászt átvétele előtt ismét megmértni.

Fogadjá, igen tisztelt uram, kitűnő tisztelettem nyilvánítását.

Arthur von Peika
k. u. k. consul.

Ime, csak egyetlen konzulátusnál rövid idő alatt nyolc esetet jelentettek be és maga a konzul egy hivatalos levélben kér beavatkozást az olasz államvasutak tarthatatlan viszonyai miatt. Nem árt ezt különösen most, a nyári és őszi utazások idején, megszívlelni.

A firenzei konzul tanácsa azonban nem egészen célravezető. Az ugyanis kikerülhetetlen, hogy a podgyászt előre küldje, vagy deponálja az utas. A mérés pedig azért ígér kevés eredményt, mert egy-két ruhadarab hiánya alig érzik meg az amugy sem pontos méréseknél. A szervezett rabló-ipar azonban — ugyilátszik — mégis ettől tart, azért lop oly óvatosan és mértéketlenül.

A nagybácsi nálunk ebédel

vagy

Karcsi, aztán befogd a szádát.

Szent István napja előestéjén apa és anya megcsinálják az ünnepnap programját. Szent István napjára megérkezik Karczagról a nagybácsi, akiről nem lehet bizonyosan tudni: százezer forintja van-e a takarékbán vagy tizenöt forintokért írja alá azokat a váltókat, melyekről azt állítja, hogy szívességet tesz barátainak. A szarvasi nagybácsi kövér és asztmatikus s ha valahol fizetni kell olyan lassan nyul a zsebébe, hogy a kísérő rokonoknak mindig meg kell váltani mindenféle jegyet. Mégis úgy bánnak vele mint a himes tojással és ha maguk közt elmondják is a világ legnagyobb smucziánjának, a gyermeket szigorúan megintik:

— Karcsi, a nagybácsi holnap nálunk ebédel, aztán befogd a szádát.

Karcsi azonban boszut forral, mert nem engedték el a bicikli-versenyre és így inti az apját:

— Holnap úgy befütyülök annak az örökségnek, amit attól a szarvasi marhahajcsártól vártok, hogy attól koldul a fél megye.

AZ APA (mű-szeliden): Karcsi, te egy kis gyermek vagy, hozzád nem illik az eféle beszéd.

KARCSI: Kis gyermek...? Az ilyen fogásokat ismerjük. Amikor hallgatni kell, akkor én egy kis gyermek vagyok, de ha akármit csinálók, akkor bedolgoztok a fejembe és kapok, mint egy nagy. Holnap majd meglátod, hogy milyen gyermek vagyok én...

AZ ANYA: Enfant terrible...

KARCSI: Azt hiszed, hogy engem az ilyen francia megszólitások meghatnak. Én is olvastam ezeket a „Müncheni Fliegendébe“...

AZ APA (az anyához): Hagyd, de ha holnap e-

a kölyök valami zavart csinál, úgy elrakom, hogy három hétig nem találjátok meg.

Másnap délelőtt megjelenik a nagybácsi. Nagyon szívesen fogadják, apa és anya örvendeznek, hogy Karcsi is jól viseli magát. A fiu valóban csodás. Kezet fogott a kövér emberrel, megmondta, mennyi kettő és amikor felszólitották, hogy mondja el a „Családi kör“-t, elmondta hét változatban. A mama boldog, csak a papa nyugtalan, mert Karcsi mester szeméből látszik, hogy nem feledkezett meg tegnapi ígéretéről. A szárnyasnál megszólal a gyerek:

— Bácsi, mi az a fillit?

A NAGYBÁCSI (tele szájjal): Mi a csudát akarsz te?

KARCSI (magyaros akar lenni): Mondok, azt a ránczos kutyafáját, bácsi, mi az a fillit? Annyit tudok, hogy az egy kristályos metamorf őspala a legfinomabb réteges szövettel, elegyrszei zöld kliritféle és fehér sericit-féle anyagnak és csillámnak leveles növedéke, finom szemű kvarcveverékkel...

AZ APA (halkan, de komoran): Ez a kölyök két pofont kap...

A NAGYBÁCSI: No, ahonnan ennyit tudsz, onnan megtudod a többit is.

KARCSI: Na ja, csak hogy a Pallas-lexikon fekbér—Gent-kötetét magának volt szive meginni parádi vizzel.

AZ APA (savanyuan): Te csacsika... Hát hova parancsol délután, bácsika?

A NAGYBÁCSI (nem tágit): Mit ittam én meg parádi vizzel?

KARCSI: A Fekbér—Gent-kötetét.

AZ APA (izzadva): Talán a Margitszigetre...

A NAGYBÁCSI: Nem értem ezt a Fekbér—Gent kötetet...

KARCSI: Nem is ezt az egy kötetet kell érteni, hanem valamennyit. Hogy ezt a mai ebédet kite-remsék ezek a finom népek, becsapták a Pallas-lexikont, tudja?

AZ APA kényszerítetten nevet: Miket beszél össze-vissza ez a gyerek...

MARCSI: Nem először történik ám ilyesmi. Amióta a papa ezzel a kiáltással: „Egy lexikon mindig kell a házbán“, részletletagadásra megvette a könyveket, azóta ez a lexikon többször ki- és bevándorolt. Egyszer itt ebédelt egy bécsi ur...

AZ ANYA szigoruan: Karcsi hallgass, vagy nyomban távozol az asztaltól.

Az ebédet kínos csendben eszik végig. Ebéd után az apa a nagybácsit beviszi a szalonba és megmutatja a világtörténelmet, amelyre ráfogja, hogy a Pallas lexikon. Elhítetik a szarvasi emberrel, hogy Karcsi egy kaján csirkefogó, aki tudatosan rágalmozott. Az apa diadalmaskodik, nyomban megragadja a kedvező alkalmat, hogy a szarvasi nagybácsinak elsirja, hogy nehéz az élet és egy ilyen neveletlen kölyök neveltetése tömérdek pénzbe kerül. A nagybácsit a jó bortól megszállja a nagyzási hóbort és az ékesszóló apának kirak az asztalra háromszáz forintot:

— Nesze, öcsém, ezt pedig azért adom, hogy azt a lurkót valami szigorú nevelőbe adjátok.

Este nyolczkor elutazik a szarvasi nagybácsi, nyolcz óra után tíz perczkor úgy elverik a kölyköt, hogy levegő után kapkodva, féllábán tánczol a szobában. Még egy óra múlva is bög és nem lehet megnyugtani. Végre megszánja az apja és megsimogatja a fejét:

— Jól van no, kis fiam, hát nem haragszom.

Karcsi erre felpillant és könyes szemmel mondja:

— Nem haragszik? — Szép magától, de inkább adja ki a provizómat abból a háromszázból. Én szerettem.

Ray.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

TÁVIRATOK.

A holland-venezuelai konfliktus.

Hága, augusztus 19. A minisztertanács tegnap délután három órától egész éjjelig majdnem szakadatlanul együtt volt, hogy tanácskozzék a kormány magatartásáról a venezuelai konfliktust illetően és a venezuelai kormány átiratára adandó válaszsza. A külügyminiszter Loo kastélyba ment, hogy Vilma királynéval tanácskozzék.

A „Journal Telegraph” értesülése szerint a miniszteri tanácskozásnak az az eredménye, hogy a kormány egyelőre nem lép az offenzíva terére. A kormány mindent el fog követni, hogy a Venezuelával fennálló differenciákat békés uton oldja meg, tekintve, hogy a királynő elleni a háborút. Eppen ezért a kormány további eljárását a flottademonstráció eredményeitől teszi függővé.

Az ogovei lázadás.

Páris, augusztus 19. A lapok közlése szerint a Journal Nouvelliste de Bretagne magánforrásból származó hírt, mely szerint Fabiani százados, a 2. senegali lövészzásad és a felső Ivindo (Gabun) katonai kerület parancsnoka jelenleg Niebben a Baddaudoktól (Antrofigo) körül van zárva. A francziák az utolsó kirohanásnál tíz embert vesztek. A helyzet az egész Ogove vidékén igen nyugtalanító.

Franco és párthível.

Páris, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) A Patrie arról értesül, hogy Franco volt portugáliai miniszterelnök Spanyolországból jövet Párisba érkezett. A francia-spanyol határon titokban találkozott több párthívével s arról tanácskozott velük, hogy ki volna alkalmas politikus, aki odahaza az ő politikáját folytathatná.

A Magyar koronajáradék a párisi tőzsdén.

Páris, augusztus 19. (Saját tudósítónktól.) Itteni pénzügyi körökben híre jár, hogy a magyar részről a magyar koronajáradéknak a párisi tőzsdén való jegyzése céljából megindított tárgyalások kedvezően haladnak. Elsősorban csak 800 millió koronányi járadéknak kotirozásáról van szó, de azonkívül a tárgyalások kiterjednek egyéb pénzügyi kérdésekre is, így arra a kezdeményezésre, amely magyar részről indult ki, hogy a francia tőzsde az eddiginél nagyobb mértékben érdeklődjék magyarországi vállalkozások és pénzműveletek iránt. Caillaux pénzügyminiszter legközelebb Budapestre utazik s akkor a szóbanforgó kérdésekről a helyszínen fog tájékozódást szerezni. A magyar koronajáradék jegyzésének ügyében a döntés még ősszel meg fog történni, még pedig valószínűleg kedvező irányban.

Közgazdasági táviratok.

		aug. 19.	aug. 18.
Newyork.	Buza	locobuza 100 ⁷ / ₈	100 ⁵ / ₈
		szeptemberre 101	100 ³ / ₄
		decemberre 102 ³ / ₄	102 ¹ / ₂
Tengeri	szeptemberre	85 ⁵ / ₈	86 ¹ / ₈
	decemberre	74 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂
Csikagó.	Buza	szeptemberre 93 ⁷ / ₈	92 ³ / ₈
		decemberre 94 ³ / ₈	94 ¹ / ₈
	Tengeri	szeptemberre 77 ¹ / ₂	75 ¹ / ₄

New-York, aug. 19. Gyapot New-Yorkban helyben 10.35 (10.40 tegnap), gyapot szeptemberre 9.29 (9.40 gyapot novemberre 8.91 (9.03), gyapot New-Orleansban helyb. 10.— (10.—), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 19. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.17 tegn. 9.27), zsír októberre 9.27 (tegnap 9.37), szazonna short clear. — (tegnap —), sertésus októberre 15.85 (tegnap 15.22)

A pinczér-sztrájk.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 19.

A kávéosok és pinczerek harcában a mai nap sem hozott semmi változást. Mindössze is csak anynyi lett bizonyossá, hogy a holnapi ünnepnapot kávéházi sztrájk nem fogja zavarni. A szociálista pinczerek ezzel a tényükkel is dokumentálni akarják, hogy a zavargásoknak nem ők az értelmi szerzői, sőt, hogy az egész mozgalomnak nem ők az okai, mert ők most is a békét akarják, csak a jogaikat védik.

Ezzel szemben a kávéosok ma már fővárosszerte hirdették, hogy a rombolások intézői a szakszervezetek voltak, amelyeket e miatt fel is fognak oszlatni. A híresztelést azonban Boda Dezső főkapitány ez ügyben tett nyilatkozata teljességgel diskreditálja.

— Nem felel meg a valóságnak — mondta dr. Boda — hogy a pinczerek szakszervezetét feloszlatták volna. Még csak előterjesztés sem történt ebben az irányban. A zavargások ügye nyomozati stádiumban van, dr. Bartha Endre fogalmazó folytatja a vizsgálatot s ennek az eredményétől függ, hogy milyen megtorló intézkedések következnek. A pinczéroszervezet ellen irányuló eddigi vallomások nem nyújtanak elegendő alapot a szociálisták ellen való eljárásra. Igazságtalanul nem fogják bántani őket, kétségtelen bizonyosságok híján nem járnak el velük szemben. A pártatlanság intenciója vezetett, amikor vonatkoztam a feloszlásra vonatkozó előterjesztéssel foglalkozni. Megvárjuk a vizsgálat befejezését s akkor lesz döntés.

A rendőri vizsgálat során különben már ma itélkeztek is. Piel Andrást és társát ugyanis Zsidai János bérkocsis vitte az Elite-kávéház elé, látta a merényletet s bár a rendőr felszólította, nem állott meg. A hetedik kerületi kapitányság ezért tíz napi elzárásra és száz korona pénzbírságra ítélte, sőt a hajtási jogosítványától is megfosztotta. A merénylők egyike, Gerussa Ernő szobrász megszökött; a detektívek mindenfelé keresik.

A holnapi napra, az esetleges sztrájk vagy zavargások miatt, minden téren megtették a szükséges óvintézkedéseket. A rendőrség készenlétben van a központban és a kerületekben. A fenyegetett kávéházakra rendőrök vigyáznak s a főkapitányságon lehetőleg teljesítették mindazoknak a kávéosoknak az óhaját, akik holnapra rendőrt kértek, a maguk, helyiségük és a közönség biztonságának megóvására.

A kávéipartársulat elnöksége ma délután a következő nyilatkozatot adta ki:

Az ipartársulat választmánya ma délután Berger Leó alelnök elnöklésével ülést tartott és mindenképpel intézkedett a tegnapi közgyűlés határozatának végrehajtása iránt. A határozatot megküldte az ipartársulat összes tagjainak és így az most már minden egyes tagra kötelező. Az ülés folyamán mintegy negyven ipartársulati tag jelent meg Berger Leó alelnök előtt és sajnálkozásuknak adtak kifejezést a miatt, hogy a tegnapi közgyűlésen nem jelenhettek meg. Kijelentették, hogy a hozott határozathoz szíves-leléssel csatlakoznak.

Az ipartársulat elnökségéhez Berlinből távirat érkezett, amelyben mintegy száz magyar pinczér jelzi, hogy a legközelebbi napokban hazaérkeznek és a sárga egyesülethez csatlakoznak.

Ma este a Dohány- és a Nyár-utca sarkán levő Világosság-kávéházban ismét ülésük volt a harcoló kávéosoknak, amelyen újra az általános sztrájk dolgát beszélték meg. A vezetőség ma is a tegnapi álláspontját hangoztatta, vagyis a békét. A munkások azonban a harc mellett kardoskodtak. Az értekezlet a késő éjjeli órákig tartott, de határozatot lapunk zártáig nem hozott. Valószínű azonban, hogy a vezetőség határozati javaslatát fogadják el, amely úgy szól, hogy a régi kollektív szerződés helyett bizalmi férfiak útján, kávéházak szerint egyéni szerződést kössenek az alkalmazottak.

Ugy hírlik azonban, hogy most már ez a békés megoldási mód sem tetszik a kávéosoknak, akik semmi féle szerződésbe sem akarnak belemenni és föltétlen megadást követelnek a munkásoktól. Ilyen körülmények között természetesen kevés kilátás van a békés megegyezésre.

UJDONSÁGOK.

Élet és romantika.

* * *

Hej, mikor az a mi szilaj magyar vérünk megmozdul bennünk és kirugjuk a földet a sarkunk alól, hej, haj! . . .

Akkor, bizony akkor egy legény van csak a csárdában s az az egy a világot is megenné, paprikával persze, s egy meszely borral melléje, Repül ilyenkor a flaskó, recsegnek, csörömpölnek a tükrök és a cigány, a füstöképű remegő lélek jámboran tartja elénk a fizimiskáját, hogy néhány ropogós nyaklevessel, néhány ropogós papirosbankót is csaljon ki a mulató nagyúrtól. Mert mulatni csak a magyar tud s ezt is csak akkor, ha magyar. Ha a szive örül, ha a lelke fáj, mulatni csak a magyar tud széles e világon. Ahány magyar, annyi nagyúr. S ha nem is az, azzá lesz, amint mulatni kezd.

De lehet-e azzá és tud-e mulatni, ha egy szál cigányt nem tud keríteni a jó, vagy rossz kedvéhez legalább. Ha sirva vigadunk, vagy vigadva sirunk: cigány az kell. Könyünk jobban folyik, a kacagásunk könnyebben tör ki, ha a cigány ott van mellettünk és belejátszik a füllünkbe, a lelkünkbe. A cigánynak ott kell lenni. Mert azért van, hogy ott legyen. Ott, ahol mi vagyunk, ahol fel akarjuk rugni a földet s ha kell, az egész világot. Ahol éppen ránk szakad az Isten jó kedve, vagy a pokol kesergő keserve.

Ha a szivembe csizmával rugott belé a szerelem, kell, hogy a cigány szive is sajogjon és égesse az a két csalfa bogárszem, mely a gyehenna tüzével perzseli fel az én szivemet, akkor is, ha az ő szivében a legszebb tavasz bontja szárnyát és nagy boldogságában a leginkább a falnak szeretne rohanni, a kőczos fejével még pedig. Ha cigány, hát legyen cigány. A lelkéből tépje ki a dalt és ezer bánattal sirja vissza hürdegein az én feneketlen nagy fájdalmamat, az én nagy bumot, az én végtelen bánatomat. Igyon, sirjon, orditsjon, mert én, „En” unom az életemet és meg akarok halni. És kacagjon keserűen, gőrcsösen, amint én kacagok, amikor belerecsesentek a nagy tükrökbe, a ragyogó csillárba és a szegény, füstös, kőczos koponyájába . . .

Ha cigány, hát legyen cigány. S amikor véletlenül beléd üt a főnyeremény és nincs maradásod a bőrödben, amikor boroshordónak nézed az egész világot, amelybe csak nyakig kell beleállnod, hogy a tiéd legyen a hetedik menyország minden mámora, akkor elő a muzsikusképpel . . . S ha titkos fájdalom marcangolja a kopott öreg szívet, ha egy egész faj nyugtalan vágyai sirnak az elérhetetlen után benne s felzokog lelkéből a nomád álmok nagyszerű melankóliája, amikor egy csendes kuczkóba vágyódna halkán sirni, sirni — igyon, kurjantson, orditsjon, mert te, „Te” mohón szüresölöd az élet pezsgő nektárját és mert be akarsz rugni a nagy boldogságotól, a gyönyör paroxizmusáig, az élvezetek eszméletlenségéig. Mert az élet csupa vigság és csupa szomorúság s a cigány az ő formálható játékszere. Mert az élet csupa romantika s a cigány a szín, a hangulat benne és mert az élet csupa realitás s a cigány a fekete valóság benne. Mert a cigány: cigány, a fenséges „En” lélektelen, vértelen, sirva vigadó muzsikusk rabszolgája.

És ma . . . ma, valahol egy magyar városban, hangos rianással a sarokba repült egy öreg hegedű. A duhajkodások veszett romantikájába s a lelki zokogások keserű melódiájába érdesen bugott bele egy komor, követelő, panaszos hang: az élet küzdelmeinek s a pénzneki száraz, prózai, megrendítő harsogása.

A cigány: ember akar lenni.

Elle.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, augusztus 20. — Róm. kat.: István király. — Prot.: István király. — Görög-ország: aug. 7. István király. — Zsidó: Ab. 28. — A nap két reggel 5 óra 2 perczkor, nyugszik este 7 óra 8 perczkor. — A hold két éjjel 11 óra 45 perczkor, nyugszik délután 3 óra 31 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyo-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban zárva. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **Lapunk legközelebbi száma** a Szent István-napi törvényes munkaszünet miatt e hó 22-én, szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Egy porosz herceg házassága.** Agost Vilmos porosz herceg esküvője október 22-én lesz. A herceg menyasszonya Alexandra Viktória szlezvig-holsteini hercegnő október 20-án érkezik Berlinbe anyjával. Még ugyanaznap a hercegnő ugyanolyan ünnepséggel fog bevonulni Berlinbe, mint annak idején a német trónörökös felesége.

— **Kinevezések a földmívelésügyi minisztériumban.** A király Forster Kálmán és dr. Lónyay Ferencz miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosokat miniszteri tanácsosokká, valamint Németh József miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá kinevezte.

— **Kitüntetett fölmérnök.** A magyar földmívelésügyi miniszter előterjesztésére ő felsége a király Steingaszner Imre fölmérnöknek a műszaki tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Czimadományozás.** A király földmívelésügyi magyar minisztere előterjesztésére Molnár György és Knapp Endre számvizsgálóknak a számtanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

— **Csóka József min. tanácsos meghalt.** Köztudomású dolog, hogy a magyar ipar erősen rászorul a támogatásra. Apolni kell és védelmezni, mint a gyenge virágszálat, óvni az idegen iparok forgó szelei ellen. Ezt cselekszi a kereskedelmi kormány immáron két évtized óta, hogy lábra állítsa, versenyképesé tegye a magyar ipart. A kereskedelemügyi minisztérium legnagyobb személyzetű dícsékvő iparfejlesztési szakosztálya ezt a célt szolgálja, a nemes intencziókhöz méltó ügyszeretettel és buzgalommal. Ma délben nagy és súlyos veszteség érte ezt a testületet és vele együtt a magyar ipart is, midőn Csóka József miniszteri tanácsos, az iparfejlesztési szakosztály helyettes főnöke hirtelen elhunyt a kutyólgyi új Szent János-kórházban, hová csak két nappal ezelőtt ment be régi gyomorbetegségének gyógyítása végett. Mely megilletődéssel fogadta a tisztikar a lesújtó hírt s ugy a minisztérium, mint a budapesti kereskedelmi kamara és a magyar technológiai iparmúzeum épületének ormáról busan hirdeti a fekete lobogó, hogy a magyar ipar egy derék, őszinte jóakaróját, szakavatott támogatóját veszítette el a megboldogult személyében, aki negyedszázad óta állt közszolgálatban. Csóka József temetése pénteken délután négy órakor lesz az Új Szent János-kórház halottasházából. Az elhunytat felesége, szül. Schumy Adél és Ida nevű kis leánya gyászolják.

— **Kitüntetett földbirtokos.** A király Partsch Gusztáv földbirtokosnak, Szepesvármegye közigazgatási előadójának, a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovageresztjét adományozta.

— **A Turul próbautja.** Fiumében tegnap próbálták ki a Danubius hajógyárban épült második torpedó vadászhajót. Az új hajó, amely a „Turul” nevet kapta, a próbajáraton minden tekintetben megfelelt a követelményeknek. A hajó 28.8 tengeri mértföldet halad óránként, holott szerződésszerűleg csak 28 mértföldnyi sebességet kötöttek ki.

— **Szent István napja.** Budapest utcáin megingt sok barnapiros arcú, jóképű vidéki népség hullámszik. Legszebb nemzeti ünnepünk az idén is felcsábította ide a minden esztendei vidéki vendégeket, akik hűséges szívvel jönnek leróni a kegyelet adóját legelső nagy királyunk névünnepén.

Szent István napjának hagyományos egyházi ünnepségei természetesen az idén is a szokott fényvel és ragyogással fognak lefolyni a fővárosban. Az ünnepségek legfőbb mozzanata pedig, mint mindig, ugy ezidén is Buda térein fog lejátszódni, ahol fényes körmenetben, ezer meg ezer ünneplő sorfala között, az ország nagyjaitól kísértén körülhordozzák a Szent Jobbot. Hajnalban, négy-öt óra között megkondulnak a város összes harangjai, ércnyelvű szóval üdvözölve a nagy király napját és rá nemsokára csoportokban, a katolikus papság vezetésével a budai várba tartanak a hívek, hogy bucsujárásban hódoljanak a Szent Jobbnak. A közönség a Szent György-téren és a Szent György-utcában várakozik, amíg a menethez csatlakozhat.

Reggel félhat órakor csöndes mise lesz a várudvari templomban. Majd hét órakor könyörgést tartanak, amely a körmenetet bevezeti. Aztán kilozzák a Szent Jobbot, mire elindul a menet, melynek élén a királyi udvari plébánia körmeneti keresztjét viszik. A menetben a következő csoportok haladnak: Ifjúsági egyesületek, társadalmi egyesületek, tudományos társulatok, a balparti plébániák, a jobbparti plébániák, katonai zenekar, a gyalogos diszszázad, a fővárosi bizottsági tagok, a bíróságok, a királyi tábla, a királyi kuria, a világi papság, a szerzetesrendek, a királyi vártemplom zászlói. Aztán a Szent Jobb, melyet kétoldalt az egyetemi tanács tagjai, a fővárosi tanács kísérik.

A díszőrséget a katonasereg adja meg. Hátrább az udvari plébános, aki a Szent Jobb öre, segédlettel, utána a prépostok, apátok, a püspöki kar tagjai, a hercegprímás képviselője, az udvar képviselője, a miniszterelnök, a miniszterek, a főrendek, a képviselőház, a katonaság. A körmenet a Mátyás-templomba tart, ahol az egyházi és világi hatóságok elfoglalják kijelölt helyeiket. A szentbeszéd után ünnepi nagymise lesz. Ugyanekkor a templomba nem férők számára kiinn a szabadban, a Szent István-szobor környékén szentbeszédet és misét tartanak. A mise után a menet visszatér az udvari templomba, ahol az ünnepélyes Te Deum után kiállítják a Szent Jobbot. Délután 5 órakor szentbeszéd lesz és utána vécsernye, amely az udvari templom ünnepélyét lezárja.

A bécsi Szent István-napján a bécsi kapucziusok templomában tartandó ünnepélyes magyar isztentiszteleten a király kabinetirodájának magyar tisztviselői is báró Nagy Géza osztálytanácsos vezetése mellett meg fognak jelenni.

Az idei ünnepségek különösen nagy idegen forgalmat eredményeztek a fővárosban, amiről érdekes képet nyújt a következő kis statisztika:

Augusztus 17-én a fővárosba érkezett: a keleti pályaudvaron 37.537, a nyugoti pályaudvaron 26.421, a déli vasuton 6328 ember, összesen 70.286. Augusztus 18-án érkezett: a keleti pályaudvaron 25.581, a nyugoti pályaudvaron 27.094, a déli vasuton 4776 ember, összesen 57.451. A két napon a hajóállomásokon érkezett 3427 vidéki. Ezek szerint augusztus 17-én és 18-án Budapestre érkezett 131.164 vidéki és külföldi vendég.

— **Zmejanovicot nem erősítik meg.** A Wiener Allgemeine Ztg mai esti száma közli, hogy az uralkodó a magyar kormány előterjesztésére nem hagyta jóvá a karlóvázi kongresszus választását és nem erősítette meg Zmejanovic Gábor verseczi püspöknek patriárkává történt megválasztást, hanem utasította a kongresszust, hogy üljön újból össze és szavazatát adja méltó jelöltre. Az uralkodó gyors döntése is azt bizonyítja, hogy súlyos aggodalmak merültek fel Zmejanovic ellen, még pedig nemcsak politikai és nemzeti, hanem etikai és morális szempontból is. Az idézett lap értesülése szerint a magyar kormány olyképpen fogja újjászervezni a patriárkátus óriási jövedelmeit, hogy azoknak kamatai se legyenek politikai célokra felhasználhatók.

— **Királygyilkosok.** Lisszabonból jelentik, hogy Ferraira Hektor fegyverkovács és egy alkalmazotját, akik Buicia királygyilkosnak egy karabélyt eladtak, elfogták.

— **Elhunyt képviselő.** Hilbert Károly, Győr város függetlenségi párti képviselője ma hajnalban, negyedhárom órakor, bakonyszentlászlói nyaralójában hirtelen meghalt. Halála érzékeny veszteség az országgyűlési függetlenségi pártra nézve, melynek fíradhatatlanul munkálkodó tagja volt. Hilbert csak igen ritkán szólalt fel a képviselőházban, a bizottsági tárgyalásokon azonban szorgalmasan részt vett. Mint a győri függetlenségi párt elnöke, már hosszú időn át őszinte lelkesedéssel küzdött a függetlenségi eszmékért. Közéleti tevékenységének sulypontja Győr városába esett. Hilbert hosszabb idő óta szívelzsírosodásban szenvedett, ami ellen hasztalan volt hozzátartozóinak gondos ápolása. A nyarat feleségével együtt bakonyszentlászlói nyaralójában töltötte, ahol tegnap este érte a katasztrófa s hajnalra már meghalt. Haláláról táviratban értesítették Kossuth Ferenczet, mint az országgyűlési párt elnökét, a képviselőház elnökségét és háznagyit hivatalát. Hilbert Győrött általánosan ismert volt jószívűségéről és előzékenységről; halálát felesége s rokonai gyászolják, gyermeke nem volt. Holttestét holnap szállítják Győrbe; temetése pénteken lesz. Halála alkalmából Győrött igen sok épületre gyászlobogót tűztek ki s a halálhír mindenfelé osztatlan igaz részvételt kelt.

— **A Lasker-Tarrasch match.** Düsseldorfban a mai második játszmában dr. Tarrasch spanyol megnyitást választott, de a középső játszmában hátrányba jutott és negyvenöt húzás után elvesztette a pártit. A két első játékot tehát dr. Lasker nyerte meg, akitől nagyszerű formájáról ítélve, aligha fogja Schlechter, a bécsi mester, a világmesteri címet elvitatni.

— **Don Carlos válik.** Az utóbbi évek botránykrónikája tanuskodik arról, hogy a spanyol trónkövetelő Don Carlos családjában súlyos skandalumok fordultak elő. Még most is emlékeztetben van Elvira lányának szökése, aki egy festővel Amerikába szökött. Don Carlosnak nagyon fájtak ezek a botrányok s ime most arról érkezik tudósítás, hogy ő is válni készül a feleségétől. Már meg is indította a válópórt a luccai törvényszéknél. Don Carlos felesége Rohan hercegnő. Ez a második házassága, amely gyermektelen maradt.

— **A déli vasutasok fizetésrendezése.** Már több ízben megemlékeztünk a déli vasutak magyar vonalain levő vasuti alkalmazottak mozgolódásáról. Az üzletigazgatóság nem adott választ arra a memorandumra, amelyet az alkalmazottak a fizetésrendezés és egyéb sérelmeik tárgyában benyújtottak. Az alkalmazottak ügyében közbenjárt a magyar szent korona országainak vasutas szövetsége és gróf Batthyány Tivadar elnök, valamint a központi vezetőség ismételt tárgyalta a memorandum dolgában a déli vasutak igazgatóságával. Az igazgatóság végre azt az ígéretet tette, hogy e hó 19-ig választ ad a memorandumra és körvonalazza az igazgatóság álláspontját az alkalmazottak kívánalmaival szemben. A válasz meg is érkezett és a szövetség déli vasuti kerületeinek elnökei ma délután gyűltek egybe értekezletre a szövetség helyiségében, hogy azt beható tárgyalás alá vegyék. Az értekezlet teljes egyértelműséggel konstataulta, hogy az igazgatóságnak a memorandumra adott válasza nem felel meg a kívánalmaknak és nélkülöz minden méltányosságot. Az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy az igazgatóság választát teljesen figyelmen kívül hagyja és az alkalmazottak érdekében panaszszal fordul a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez, valamint a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

— **A püspök támadói.** Spalotban tegnap nagy zavargások voltak, amelyek abból keletkeztek, hogy sok munkás megtámadott egy papot, sőt tetteleg bántalmazta. Este azután a munkások tömegesen vonultak egy Dvornik nevű horvát család háza elé s meg akarták ostromolni. A Dvornik-család ugyan rokonságban áll a püspökkel. A nép megütközött a munkásokkal s mind a két részről lövöldöztek. Igen sokan megsebesültek mind a két oldalon s városzerte nagy az izgatottság.

— **Antimilitarista kongresszus.** Egy bécsi, cseh nyelven megjelenő lap közli, hogy e télen az osztrák fővárosban antimilitarista kongresszus lesz. A rendezők titkolják a kongresszus időpontját, mert tavaly a rendőrség már egy ízben betiltotta.

— **Hetvenhat bányász katasztrófiája.** Rettegetes bányakatasztrófia hírére Londonból a táviró. Vigand közelében, a Maypole-bányában tegnap este robbanás történt. A robbanás olyan iszonyu volt, hogy az egyik tárna összeromlott és hetvenhat munkás a romok alá került. Kevés a remény, hogy az élve eltemetett bányászokat meg lehet menteni, mert mérges bányalég hatol ki a megnyílt tárnákból és ezek a gázok a mentési munkálatokat majdnem lehetetlenné teszik. A robbanás tegnap este öt és hat óra között történt, valószínűleg úgy, hogy mély ásásban a felgyülemlött bányalég meggyulladt. Ekkor körülbelül hetvenhat bányász volt a bányában. A robbanás oly vehemenciával történt, hogy a felhuzógépezet teljesen elpusztította és a tárna szelétől 40 lábnyira levő szellőztetőkészüléket hasznavehetetlenné tette. A szomszédos bányából a legnagyobb gyorsasággal mentőket küldtek a Maypole-tárnába, akik négy bányászt megmentettek. Egy másik mentőcsapat később öt bányásznak a holttestére akadt, de nem volt képes mélyebben a bányába behatolni. Éjjel jelentik Londonból: A Maypole kőszéntárna robbanása alkalmával eltemetett bányászok közül délig tízenyolc holttestet hoztak felszínre.

— **Az ifjúság katonai kiképzése.** Az a mozgalom, amely a testnevelési ankét kapcsán gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert arra bírta, hogy tizenkét tankerületben egy-egy középiskola kísérletezhetett a katonai kiképzéssel, egy erőteljes lépéssel tovább jutott, mert mint értesülünk, a kultuszminiszter ezt kiterjesztette Magyarországra valamennyi középiskolájára. A miniszter támogatja azt a mozgalmat, amelyet Jekelfalussy honvédelmi miniszter és Bolgár Ferenc államtitkár az egész magyar ifjúság keretén belül a tanulók katonás nevelésének meghonosítása érdekében megindított. Érdekes jelentések érkeztek a selmeczbányai főiskolai ifjúság katonai kiképzésének előrehaladottságáról, ahol a honvédelmi miniszter által kiküldött Szöke Aladár főhadnagy vezette a kiképzést. A kiképzésre 178 ifju jelentkezett; ezek a katonai gyakorlatokat és a célbalövést nemcsak tanulják, de azokban magukat rendszeresen gyakorolják. A szervezetnek a „Selmeczbanányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola hegyi zászlóaljja” nevet adták. A zászlóalj két századra, minden század négy-négy szakaszra, minden szakasz két rajra tagozódik.

— **A griesbachi rablógyilkosság.** Közöltük, hogy Griesbach német fürdőhelyen rablógyilkossági kísérlet történt, melynek egy kölni orvos esett áldozatul. Erről a bűntettéről az alábbi részletesebb tudósítás érkezik: Dr. Ensheimer kölni orvos és Faiszt mannheimi ügyvéd kirándultak a fürdőhely környékére. Utközben megpihentek egy padon. Hogy üldögéltek, egy ismeretlen fiatalember lépett hozzájuk és valami iránt tudakozódott. Mikor az idegen eltávozott, két lövés dördült el. Az egyik golyó az ügyvéd karjába, a másik az orvos hátába fúródott. Faiszt néhány percze elvesztette az eszméletét, azután felocsudott és a tettes keresésére indult. Közben még egy lövés dördült el. A golyó Faiszt kalapján fúródott át, aki erre futásnak eredt és értesítette a rippoldsau rendőrséget. Mentőcsapat vonult ki a helyszínre, de már akkor Ensheimer halott volt. A golyó a tüdejébe hatolt. Megállapították, hogy hiányzik láncostul az aranyórája és a pénztárczája. A tettest még nem sikerült elfogni, noha Faiszt pontosan leírta a külsejét.

— **Uj robbanószec.** Gehrs Frigyes müncheni mérnök egy új robbanószert talált fel, amelyet tűzérzési, haditengerészeti és katonai műszaki szakértők előtt vizsgáltatott meg a bajor hadügyminisztérium a Krupp-féle robbanási szabályok értelmében. A kísérleteknél 7.5 gyorstűzelőgyu-granátot, másfél mázsa vassineket, hatalmas szikladarabokat és nagy fatömböket alkalmaztak, amelyeket az új robbanószec pozdoriává zuzott. Irtozatos volt az új anyag pusztítása, a dőrej sokkal nagyobb, mint az eddigi robbanóanyagoké és füstje keserümandula szagú. Az előállítás ár háromszor olcsóbb az eddigi robbanószerekénél. Egyelőre az állam a saját céljaira tartotta fenn az új találmányt.

— **Megszökött bankpénztáros.** Eckard, a Dresdener Bank pénztárosa, az intézetet raffinált hamisításokkal 233.000 márkával károsította meg és tegnap reggel Drezdából megszökött.

— **Weitzer János özvegye meghalt.** Varjassy Lajos aradi polgármester táviratot kapott a Laibach melletti Weldenből, hogy Weitzer Jánosnak, az aradi waggongyár megalapítójának özvegye, ottani villájában e hó 16-án meghalt s holnap temetik el Grácban. Weitzer János két millió korona értékű vagyonát Arad városának hagyta örökségül oly kötelezettséggel, hogy özvegyének élethossziglan 25.000 korona évjáradékot adjon Arad városa. Az örökség az özvegy halálával most felszabadult a kötelezettségtől. Varjassy polgármester megbízta dr. Hohenburger gráci ügyvédet, hogy Arad nevében koszuot helyezzen Weitzerné koporsójára.

— **A ki 1700 csillagot fedezett föl.** Atiken amerikai csillagász egy tudományos folyóiratban közlésezi, hogy új csillagot fedezett föl. Atiken minden bizonynyal a csillagok fölfedezésében a legnagyobb rekordot érte el, mert eddigelé összesen 1700 csillagot fedezett föl.

— **A levegő meghódítása.** A soha meg nem pihenő emberi szellem szakadatlanul fáradozik a levegő meghódításán. Oly intenzív lett a munka az utóbbi időben ezen a téren, hogy az emberiség a legnagyobb reményvel nézhet a közel jövő elé. Minden lel arra mutat, hogy a problémát most már hamarosan meg fogják oldani a sok kudarc dacára, amely a feltalálókat utoléri. A legújabb híreket az alábbiakban vonjuk össze. Grosz őrnagy kormányozható léghajója az elmúlt éjszaka éjfél után egy óraker újból felszállt Berlinben. Az a terve az őrnagynak, hogy Hamburgig terjedjen légi utazása. Ezideig a léghajó utjának eredményéről hír nem érkezett. A többi kísérletről, valamint a levegő-özeán meghódítására irányuló munkálatokról ezek a hírek érkeztek: Párisban, Wright az anvoursi gyakorlótéren tizenkét kilométernyire Lemanstól új csarnokot épített repülőgépe számára s legközelebb ott fogja folytatni kísérleteit. A lemansi gyakorlótéren ugyanis a repülőgéppel folyton fordulnia kell és így teljes lehetetlenség a tervezett ötven kilométernyi utat megtennie. Az anvoursi gyakorlótéren egymástól öt kilométernyire két magas czölöpöt fognak beverni és e két czölöp között fog ide-oda röptülni. Egyelőre Whright a lemansi gyakorlótéren folytatja még kísérleteit és pedig valószínűleg már csütörtökön. — A Republique kormányozható léghajó tegnap harmadfélszakra hosszúságú tartó fölszállást tett Chalais-Medonból Párison át Enghienig és vissza. Az ut, amelyet megtett, hetven kilométer hosszú. A fölszállás rendkívül kielégítő módon folyt le. — Abból a nemzetközi versenyből, amelylyel a kormányozható léghajót tökéletesítik, az olaszok is kivesszik a részüket. Hosszabb idő óta folyik a munka a Róma közelében lévő Vracciánói tó mellett egész csendben, de nem teljes titokban. Morris őrnagy vezetésével műszaki tiszték és katonák dolgoznak a léghajón s néhány nap múlva utnak is indítják, miután a motort véglegesen kipróbálták. Az olasz kormányozható léghajót, amelynek szintén szivaralakja van, még májusban megtekintette Delarange és Voisin, akik tudvalevőleg szintén sikeresen kísérleteznek a repülőgéppel s nagy elismeréssel szólottak róla. Az olasz kormányozható léghajónak 63 méter a hosszúsága, 2500 köbméter az ürtartalma, tehát csak egyhatoda a Zeppelinének. Bayard-féle motora van, csak 80 lóerőre, tehát nem erősebb, mint egy nagyobb automobilé. Az olasz műszaki tiszték előbb kicsiben készítették el ennek a léghajónak a modelljét s ezzel kísérleteztek. Egyhangú a vélekedésük, hogy minél nagyobb a kormányozható léghajó, annál nehezebb vele boldogulni. Az olasz tehát kisebb lesz még a francia Republique-nál is. A tulságos nagyságának különben az az átk, hogy a leszálláskor sokkal könnyebben fenyegeti a robbanás. Az olasz kormányozható léghajó eddig félmiliónál többre került. Ebből ötvenezer jut a motorra és kétszáz ezer a léghajó testére.

— **Házasságok.** Rózsá Mihály eljegyezte Hoffmann Lujzát, dr. Hoffmann Lajos leányát Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Gergely Illés karánsebesi ügyvéd e hó 23-án délelőtt fél 12 óraker tartja Palánkán esküvőjét, Horovitz Irénnel, Horovitz D. L. palánkai nagykereskedő és gyárigazgató leányával.

Baron Terézt eljegyezte Turnheim Mózes Budapesten.

Rosner Hermann eljegyezte Offenberger Mór leányát, Szidikét.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerlepelén. Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

— **Vasúti szerencsétlenség.** A váci vasútállomás fölött ma délelőtt tizenegy óraker súlyos szerencsétlenség történt. A Verőcze felől érkező tehervonat — félhivatalos jelentés szerint — gyors beállítás és erős fékezés következtében kisklott. A mozdony, a szerkocsi és tizenhét vagon teljesen összetört. A kocsi óriási robajjal egymás tetejére torlódtak. A gépész még idejekorán leugrott a mozdonyról, a fűtő azonban súlyosan megsebesült. A vonatvezető sértetlenül bujt ki a romok alól. A kárt körülbelül 300.000 koronára becsülik. A forgalom megakadt és a közlekedést átszállással tartják fenn. Két sínpar teljesen tönkrement. A helyreállítás előreláthatólag két napig fog tartani. Más tudósítás szerint azonban a katasztrófa nem a gyors fékezés, hanem az átereszt megzavulása okozta. Még szerencse a szerencsétlenségben, hogy a katasztrófa nem tizenöt perczezel előbb következett be. Akkor robogott át ugyanazon a helyen a bécsi reggeli gyorsvonat. Ha ekkor történt volna valami baj, a katasztrófa dimenziói beláthatatlanok lettek volna.

— **Az új gyógyszerész-törvénytervezet.** A Magyarországi Gyógyszerészségdek Országos Szövetsége rendkívüli közgyűlést tartott a ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben. A gyűlés egyetlen tárgya az új gyógyszerész-törvényjavaslat tárgyalása volt, amelyet a belügyminiszter a Szövetséghez véleményadás végett megküldött. A közgyűlés a törvénytervezet gerinczét képező közjogi gyógyszerárak ellen állást foglalt és felterjesztendő szakvéleményében a gyógyszerárak abszolút átruházhatatlanságát javasolja. A jogadományozást a belügyminiszter hatáskörében óhajtja meghagyni. A gyógyszerárak engedélyezésénél a működési idő alapján a fokozatos előléptetés elvének érvényre jutását tartja szükségesnek. Ezen elv alkalmazása lehetővé tenné, hogy a falun működő gyógyszerész idővel jogáról lemondva, a városi gyógyszerárjogért folyamodhassék. A gyógyszerész kamarák vezetőségében az egyenlő kvalifikáció alapján a tulajdonosi és a segédkar tagjainak egyenlő számu képviseltetését kívánja. A gyógyszerész-segédék özvegyeiről és árváiról szóló gondoskodást örömmel üdvözli. A gyógyszerárak évi járulékait a segédkar korpótlék alapjára véli fordítani. A gyűlés lefolyása mindvégig impozáns volt s azon az ország minden részéből sok gyógyszerész-segéd vett részt. A rendkívüli közgyűlés gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez a következő üdvözlő táviratot küldötte:

Nagyméltóságú gróf Andrássy Gyula m. kir. belügyminiszter urnak Tiszadob.

A Magyarországi Gyógyszerészségdek Országos Szövetsége ma tartott közgyűlésén hálás köszönetét fejezi ki Nagyméltóságodnak azért a jóindulatért, hogy a magyar gyógyszerészségdek jövőjére nézve oly fontos törvény alkotása előtt véleményünk nyilvánítására alkalmat adni méltóztatt. A Magyarországi Gyógyszerészségdek Országos Szövetsége nevében: M a t r a y elnök.

— **Czigánysztrájk.** Aradon három helyen is kitört a czigánysztrájk. Nem szervezett és nagyarányu sztrájkról van szó, csak három különálló bandáról, melynek tagjai megunták sanyaru helyzetüket és most kijelentették, hogy addig nem játszanak, amíg anyagi helyzetükön nem változtatnak az ottani vendéglősök és kávéosk. Megelégtelték az örökké tartó mulattatást, amíg maguknak jóformán betevő falatjuk sincs. Aradon természetesen nagy konsternációt keltett a barna fiuk elhatározása és sehogyan se tudták megérteni, hogy a czigányoknak csak ugy szükségük van a pénzre, hogy megélhessenek, mint minden más emberfiának. Egyelőre bojkottálták őket, de remélhető, hogy nemsokára megszüntetik ezt is, mert belátják, hogy muzsika nélkül Aradon se lehet megélni.

— **Gyilkos cseléd.** Rémes gyilkosság történt tegnap a tolnamegyei Szakoson. A postamester nő valami csekélység miatt összeveszett cselédjével, mire ez felindulásában fejszét ragadott és összevagdalta urnőjét. A kegyetlen gyilkosság elkövetésekor nem volt senki a közelben s mire a szomszédok a szerencsétlen postamester nő jalkiáltásaira odasiettek, már csak a borzalmasan megcsontított holttestét találták. A gyilkos cselédet még aznap elfogta a csendőrség. A bíróság vizsgálatot indított és elrendelte a postamester nő holttestének felboncolását.

— **Életunt leány.** Jandrovaí Viktoria szakácsnő ma reggel a Markó-utca irányában a Dunába ugrott. Szabó Sándor vendéglős észrevette az öngyilkoskísérletet, a leány után ugrott és kimentette.

— **Titokzatos keleti nábob.** A rendőrség központi őrszobájában ma reggel óta egy rendkívül érdekes és titokzatos idegen ember ül, akinek övében kincseket érő gyémánt ékszerek és nagy vagyont tevő aranytekercek voltak elrejtve, mikor őt a detektívek megmotozták. Az idegen saját fecsegésével és dicsekvő kérdésével tette magát gyanussá. Egy keresedésben, ahol vásárolni akart, eldicsekedett a kincseivel és saját magáról olyan ellentmondó dolgokat mondott, hogy a czég főnöke figyelmessé tette rá a rendőrséget. Tegnap délután a Múzeum-körút egyik előkelő ruhakereskedésébe beállított egy exotikus arcú idegen. Napbarnított, 40 év körüli kecskeszakállú ember. Rendes zakkó-öltözete volt rajta, sárga amerikai czipő lábán, csak papos, magasan záruló mellénye és gallérija nem illett egyébként rendes ruházatához. Az idegen angolul szólította meg az egyik segédet, pár pillanat múlva azonban francziára, utóbb németre fordította át a beszédet és kislült, hogy az idegen valóságos Mezzofánti, mert a törökön kívül az összes európai nyelveket beszéli, ide számítva a magyart is. Az idegen jó óra hosszat ott tartózkodott az üzletben és ezen idő alatt mindig más alkalmazott foglalkozott vele, éppen, aki ráért. Ezek mindegyikének mást mondott el személyéről a rejtelmes idegen. Egyiknek törökül azt mondta, hogy kéjtudásos van, a másikkal azt igyekezett elhitetni, hogy szőnyegkereskedő és a czég üzletvezetőjének azt mondta, hogy görög-keleti lelkész. A fecsegő embert, akinek szavai nem valottak valami tulságos intelligenciára és mindenképen gyanusak voltak, az üzletben mindenféleképp kérdegetni kezdtek. Ekkor még elmondotta, hogy rengeteg pénzt és értéktárgyat visz magával és mindlást fel is mutatott egy szokatlan nagyságú gyémántfülbevalót és egy gyöngyökkel kirakott aranykeresztet. Az üzletben nagyértékű ruhát válogatott össze, mintegy ezer korona értékben. Mikor azonban a szabó mértéket akart venni, nem engedte közel a testéhez. Ma délelőtt ugy tiz óra tájban ismét megjelent az üzletben. A kiszolgáló személyzettel megint bizalmaskodott és már távozni akart, amikor az ajtóban termett három detektív, akik a halálra rémült embert letartóztatták. A titkos rendőrök még ott, hevenyében megmotozták és a dereka körül egy övszerű pénzeszacskót találtak, amely egészen körülérte testét és duzzadtan tele volt aranyokkal. Hamarosan előkerült azután két nagyobb pénztárcza is, amelynek tartalmát azonban még nem vizsgálták át. Egyik zsebében, egy etűben gyémánt kolyt találtak, amelyet tegnapi vásárlása alkalmával ötven ezer frankért kínált a czégtulajdonosnak. A detektívek azonnal kocsihoz vették és mivel az idegen azt mondta, hogy török alattvaló, a török konzulátusra vitték foglyukat. Itt a konzul átvizsgálta iratait és azokból kitént, hogy a fogoly csakugyan görög-keleti misszionárius, aki Kisásziából, Matta városából való. A konzul azonban nem titkolta el, hogy aggodalmat vannak a misszionárius személyét és irásait illetőleg. A detektívek erre emberüket a Debreczen szállóban lévő lakására vitték. Ott egy második emeleti udvari szobában lakott az állítólagos misszionárius. A szállóban Jurion Éliásnak jelentette be magát, ez a név szerepel különben irataiban is. Sápádan, fogvaözögva ment a detektívekkel szobájába. Mikor azután benyitottak és a detektívek hozzáálltak podgyászai felkutatásához, sirva, zokogva dobta le magát a földre s szívét, homlokát verdeste kegyetlenül. Nagynehezen azután megértették a detektívek szavaiából, hogy azér fél annyira, mert azt hiszi, hogy két évi könyöradomány-gyűjtésének eredményét a török hatóságok, amelyek nem jó szemmel nézik a keresztény mozgalmakat, elveszik tőle. A detektívek megnyugtatták, hogy ha igazat mondott és valóban békés misszionárius, nem lesz bántódása. Magukkal vitték a rendőrségre, ahonnan táviratoztak mindenfelé a titokzatos idegen személyazonosságának kiderítése végett. Szerfölött gyanusnak találják ugyanis a Neumann-czégnél tett bevásárlásán kívül a briliáns és gyémánt ékszereket és podgyászát, amelyben nem kevesebb, mint tiz pár czipő volt. Egy szegény misszionárius végre még sem szokott ily komforttal élni rendes körülmények között.

A késő éjjeli órákban arról értesülünk, hogy a különös idegennek sikerült magát minden kérdésben igazolni és igazolás után a rendőrség szabadon is

bocsátotta. A misszionárius még az éjjel elhagyta a fővárost és Odesszába utazott.

— **Vak tüzi lárma.** Nagy riadalom volt ma este a fővárosban. Egynegyed tiz óra tájban ugyanis, egyszerre a város összes kerületeiben tüzőltő-riadó volt, s egy pár perczel utóbb dübörögve, örült vágatással vonultak fel a nehéz szerkocsik, a gőzfecskendők, az emeletes tolólétrák és a fűzőltő főparancsnokság félelmesen sivitó, vörös zászlós automobilia. A nagy kivonulás oka egy vészjelentés volt. A központi őrséget azzal a telefonhírral riasztották fel, hogy a Teréz-körút 23. számú házában, a báró Pirét Lajos-féle négyemeletes palota tetőzete lángokban áll. A hír szerencsére nem volt igaz, mindössze egy jelentéktelen kéménytűzről volt szó, amelynek elfojtása után a tüzőltőség nyugodtan laktanyájára vonult. A nagy kivonulásnak ezekre menő közönség volt a bámuloja.

— **Hurokra került nemzetközi zsebtolvajok.** Veszedelemes nemzetközi zsebtolvajokat tartóztattak le ma este a Nyugati pályaudvaron az inspekciós detektívek. Az első osztályú váróteremben Novák József sándorfalvai jószágigazgató zsebéből kilopták a pénztárczáját. A károsult azonnal panaszt tett a pályaházi rendőrkirendeltségnek, s az inspekciós detektívek hamarosan kinyomozták a tetteseket Pomaranc Henrik és Christensen Szilárd bukaresti születésű többszörösen rovott multu nemzetközi zsebtolvajok személyében. A tolvajokat letartóztatták és megtalálták náluk Novák jószágigazgató pénztárczáját is. Holnap átkísérik az ügyészséghez.

— **Tüz.** Ma délnél kigyuladt Wirtschafter Ferencz asztalosnak a Dob-utca 94-96. száma alatti üzlete és 10.000 koronát érő butor elégett. A tüzet a hetedik kerületi és központi tűzörség oltotta el. A veszedelmet Piros Lajos asztalostanoncz vizsgálatsága okozta. Piros a kályhát annyira túlfűtötte, hogy az felrobbant. Piros maga is égési sebeket szenvedett. A mentők kötözték be sérüléseit.

— **Megszökött egy rab.** Tegnap este kilencz óra után két szuronyos fegyőr kíséretében egy Kócsvár József nevű budapesti származású fegyencz szállott be a Sátoraljai hely felé induló vonatba. A rabnak 6230 volt a száma és betörés miatt volt Sátoraljai helyen másfél esztendőre elítélve; büntetéséből már hat hónapot kitöltött és most azért kísérték fel Sátoraljai helyről Budapestre, hogy egy régebben elkövetett büne miatt a törvény elé álljon. Itt azonban szerencsésje volt, mert felmentették. Tegnap aztán vissza akarták kísérni Sátoraljai helyre, hogy büntetésének hátralevő részét leülje. A fegyencz a két ór kíséretében kilencz óra negyven perczkor elhelyezkedett egy harmadosztályú kupéban és az ablak mellé ült. Egyik ör szembe, másik melléje került. Körülbelül Rákosszabá felé járhatott a vonat, amikor a rabot, mert kérte, kikísérték a folyosóra. Kócsvár József ekkor egy szempillantás alatt felnyitotta a vagon ajtaját és a jobboldalon, a szemben levő sínparra ugrott le a robogó vonatról. Az egyik fegyőr, aki kikísérte, meghuzta a vészféket, mire a vonat két-három kilométerre a halálugrás helyétől megállott. A fegyőrök a vonat kísérőivel és több utas társaságában visszamentek a helyszínére. A megszökött rabnak azonban ekkor már teljesen nyoma veszett. Kócsvár József nyári szürkekekes vitorlavászon rabruhában és sapka nélkül szökött meg. Valószínű, hogy az erdők felé menekült, de az sem lehetetlen, hogy szökése egyuttal a halála is volt. Azon a sínparon ugyanis, amelyre a kétségbeesett menekült leugrott, éppen szemberobogott teljes erejével a kassai gyorsvonat s nem lehetetlen, hogy ez a vonat elgázolta, vagy magával hurezolta nagyobb távolságra és darabokra szakgatta a vakmerő embert. A két fegyőr már megérkezett Sátoraljai helyre, a szökést feljelentették az ügyészségnek, amely teljes apparátussal megindította a nyomozást a megszökött rab után.

— **Keresztelés a piaczon.** A jövő vasárnap a fiemei Adamich-tér érdekes eseménynek lesz színhelye. Három újszülöttet fognak a szabad ég alatt megkeresztelni a pap nélkül maradt drenovaiak, akik abban állapodtak meg, hogy amig papot nem kapnak, az egyházi funkciókat maguk látják el. A keresztelést, amelynek bizonyára nagy nézőközönsége akad, egyszerű polgárember fogja végezni. Ha a novii vikáriátus 15 nap alatt nem intézi el a lelkész-

kínevezés ügyét, akkor a drenovaiak az összes templomi teendők végzésére a maguk kebeléből jelölnek ki funkcionáriusokat.

— **Két jómadár.** A legügyesebb professzionátus tolvajok közé tartozik Wiesinger Mór. Csak huszonöt esztendő, de már hatszor ült fegyházban s több mint kétszáz betörést hajtott végre. Rábizonítani azonban tizet se tudtak a bíróság előtt. Legutóbb maga mellé vette Szakács Anal betörőt s a többi közt Nágel József kereskedő lakásán, a Váci-körút 8. száma alatt tettek látogatást. Több ezer koronányi ezüstneműt s ékszert vittek el onnan a jó madarak. Wiesingert és a társát ma letartóztatták s az utóbbi beismerő vallomást is tett. A zsákmányból azonban semmi sem került meg.

— **A perpatvar vége.** Félelmes és végzetes módon végződött egy családi perpatvar, mely Petrosz községben Barna János földmives és felesége közt folyt le. Barna civakodás közben megütötte az aszszonyt, aki megbottlott és fejfel belebukott egy forró vízzel telt üstbe. A szerencsétlen nő olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány órai szörnyű kínoldás után meghalt.

— **Reped a föld.** A torontálmegyei Csokár nevű szőlőkben hatalmas földrepedések keletkeztek, amelyek a lakosságot nyugtalanossággal töltik el. A földszolgabíró az esetet bejelentette Jankó alispánnak, ki a földmívelésügyi minisztériumnak tett jelentést és egyben geológusok kiküldését kérte.

— **Az emberi hang gyengülése.** Néhány londoni orvos és énektanár megfigyeléseket eszközölt az angol főváros iskoláiban az emberi hang erejéről. Megfigyeléseiknek fölötté aggodalmat keltő az eredménye. Megerősítették ugyanis a tudomány által már régebben felállított tételt, hogy az emberi hang ereje évszázadok folyamán mindinkább visszafejlődött, ahelyett, hogy nemesedne s jó hangzása, harmóniája fejlődne, emelkedne, minden tünet arra mutat, hogy gyors léptekkel halad a degenerálódás útján. A technika korának folyvást növekvő lárma, a gépek zuga, a vonatok dübörge, amelyek tulharsogják az emberi hangot, látszólag nem maradtak befolyás nélkül azokra a különböző szervekre, amelyek a hangot előidézik. A hangképző szervek folyton növekvő hanyatlása és vontatása félremerhetetlen és ezt a körülményt kiterjedt összehasonlító vizsgálatokkal sikerült is kimutatni. A hangképző szervek tervszerű gyakorlásának, fejlesztésének hiánya folytán a vizsgálat a tulnyomó többségénél az egyes hangképző faktoroknak, a tüdő, a nyelv, a gégefő terjedelmére nézve félremerhetetlen deformációt állapított meg. A legtöbb londoni tanuló nemcsak hogy énekelni és hibátlanul reczitálni nem tud, hanem még beszélni szervük sem felel meg teljesen anyanyelvük követelményeinek. Háromezer tanuló közül, akiket egy orvos megfigyelt, csak kettő akadt, akinek beszéde minden kiejtési hibától mentes volt. Ezek a tünetek mindenesetre elegendők ahhoz, hogy a hangszervek rendszeres gyakorlatával és fejlesztésével a pedagógia komolyabban foglalkozzék. Egy Pegram nevű amerikai professzor és énektanár kimutatta, hogy a legtöbb hangszervi hiba a hangszervek kellő mértékben való alkalmazásának hiányára vezethető vissza s ez tulságos erőfeszítésre kényszerít, ami egyidejűleg tulerölteti és gyöngíti a szerveket. Ez a jelenség mindenütt megfigyelhető és főoka a légzőszervek hiányos használatában rejlik. A helyes légzés abból áll, hogy mellkasunkat szabályosan engedjük kitágulni és összehuzódni, úgy hogy a mellüregben ür keletkezzék. A gyakorlatlan beszélők és énekesek többsége a kellenél tulságosan több levegőt használ fel arra, hogy hangszálait rezgésbe hozza. A tervszerűen kiképzett lélegzősmódnak emellett megbecsülhetetlen higiénikus előnyei is vannak, amennyiben a legjobban elejét lehet venni általa a gégefő gyuladásának és a bronchitisnek. Angliában máris súlyos szavak hangzanak el amellet, hogy az iskolákban, különösen a népiskolákban, rendszeresítsék a tervszerű hang- és lélegzőképzést és ezáltal ápolják és fejlesztik a jövő nemzedék hangját.

— **Izgalmas mutatvány.** Marseillenben tegnap este egy magánparkban meghívott közönség előtt a bika- viadalok izgalmaira emlékeztető előadás volt. Egy nagy vasketreczben két fiatal tigris és egy vad bikát zártak össze és a közönség lélekzefojtva nézte a küzdelmet. A bika az egyik tigris néhány másodperc mulva úgy a földhöz vágta, hogy a fenevad reszkette kuporodott meg a ketrecz sarkában, aztán a másik tigris is felöklelte és a ketreczbe vágta. De ezzel aztán be is érte és hiába uszították, többé nem nyult a két tigrishez és a közönség csalódottan osztott széjjel. A mutatvány rendezője a jövő héten megismétli az előadást s miként igéri, böszebb és vér- szomjasabb bikára fog addig szert tenni

— Gyilkos féltékenység. Nagybecskerekén Ersztki Alexa tizenhét éves fiatal parasztleány tegnap féltékenységből leszúrta Dimitrievics Iván tizennyolc éves leányt, ki most a kórházban haldoklik. A tettest elfogták.

— Diadal minden vonalon. Ez a mondás méltán alkalmazható a Brázay-féle sósorszeszre, amely immár ötven esztendő multra tekint vissza. E hosszú idő alatt ez a világhírű „házi szer” meghódította a közönség minden rétegét; apáról fiúra és unokára szállt a tudat, hogy fájdalom enyhítésére, a szervezet erősítésére, a test edzésére a Brázay-féle sósorszesz a legalkalmasabb, leghatásosabb. Ötven esztendő alatt elterjedt az egész művelt világon a Brázay-féle sósorszesz és most, hogy félszázados jubileumát ünnepli, az emberek százezrei hálás elismeréstől eltelve ünnepelnek együtt e remek hatású házi szer készítőjével, Brázay Kálmánnal.

— Életuntak. He gy i Anna huszonnolc éves reneő-felügyelet alatt álló leány ma reggel a Bástya-utca 20. számú lakásán megmérgezte magát. Haldokolva vitték a Rókus-kórházba. — Adámfői Antal huszonöt éves napszámos a Népszínház-utca 33. számú lakásán gvfuafoldatot ivott. A Rókus-kórházban ápolják.

— Népiünnepély Szent István napján. Ugy a fővárosiaknak, mint a vidékekről felrándulóknak ajánlatos Szent István napján az Amerikai Parkot meglátogatni, ahol szerény polgári árak mellett kellemesen eltölthetnek egy estét. A területen megtartják a rossz időjárás miatt szombaton és vasárnap elhalasztott szépségversenyt, melynek három díja: női aranyóra, értékes karperecz és aranygyűrű. A kapunál mindenki szavazószelvényt kap, amelyet a legszebb nőnek ad. Akinek a nők közül a legtöbb ilyen szelvénye van, az nyerte meg a díjat. Bachó karmester a honvédeknek élén monstre vonóshangversenyt rendez hárfakisérettel. A varietében délután 6 órakor félhelyárral és este 10 órakor teljes helyárral lesz előadás. Fellépnek: Tankrai 10 kínai művész, Perzina 100 állattal, 8 Colini-Clairons tündértánczosok, Johnson és Dean Corin dalával és 11 attrakció. A Tabarin-Moulin Rougeban 25 új szenzációt mutatnak be. A park tündéri fényben uszít.

x Szemere József zeneműintézet. A Szemere József áll. kép. okleveles zenetanár zeneintézetében a beiratások megkezdődtek. Az intézetbe csakis olyan növendékek vétetnek fel, kik a zenét komolyan akarják tanulni. Tandíjmentességet kérvényeztek e hó végéig fogad el a titkári hivatal. (VI., Király-utca 60. szám.)

x Házunk küszöbén alkossuk meg a magyar vámtérletet és ha órát és ékszert óhajt vásárolni, Polgár Kálmán műoráshoz forduljon (üzlet: Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz.), itt előnyös részletfizetésre és szigorúan szabott árak mellett magyaros, jó ízlésű ékszertárgyak és megbízható járásu órákkal szolgálják ki, írásbeli garancia mellett. Egy levelező-lapon nyilvánított kívánságra nagy képes album-árjegyzéket küld ingyen és bérmentve a cégvezetés.

x Idegesség, ideggyengeség (neurasthenia, hystéria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnomás, szédülés, bágyság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterapeutai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

6 visít Fénykép 1 f50
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 6.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Szerződötések. A vidéki színházak szerveződései munkálatai serényen folynak és nagy számban folynak a szerződötések a társulatok kiegészítésére. Az Országos Színházszövetség szerződötési osztályánál ezen a héten a következő szerződötéseket kötötték meg: Tarnay Leona, ösztől kezdve Szabó Ferenczhez, a nyitrai kerület igazgatójához szerződötött; Radványi Dezső Polgár Károlyhoz, Pataki Vilma színtén Polgár Károlyhoz; Déri János, Déri Jánosné, Paxy Margit, Szabó Ferenczhez; Magas Béla és Horváth József B. Polgár Bélához; Székely Gyula Balla Kálmánhoz, a pozsonyi színház igazgatójához szerződötött; Gyenis Ede, Borbély Lilli Szalkai Lajoshoz; Szabó Viktor Nádassy Józsefhez; Oláh Ferencz Makó Lajoshoz; Novák József Kunhegyi Miklóshoz; Kovács Gizella Szilágyi Dezsőhöz szerződöttek.

(*) A Vigszínházban szombaton, e hó 22-én, kezdik meg a szezőt, még pedig Helta Jeno jókedvű énekes bohózatával, a Naftalin-nal, amely a mult színházi év egyik legderűsebb és legsikeresebb újdonsága volt. Vasárnap a Tatárjárás-t, Bakonyi és Kálmán népszerű operettjét adják. A jegypénztárak pénteken délelött nyílnak meg. A színházvizsgáló bizottság Lahocsinszky Árpád tanácsjegyző vezetése mellett ma délben tartott szemlét a Vigszínházban és mindent a lepledeasabb rendben talált.

(*) Fodorné Aranka Reichenhallban. Fodorné Aranka, a magy. kir. Operaház tagja, ki legutóbb a marienbadi színházban volt vendége, vasárnap, augusztus 23-án a reichenhalli színházban éneklél el Bizet „Carmen”-jének czimszerepét. Partnere Jörn, a berlini opera tenoristája lesz.

(*) A Sasiók ötvenedik előadása. Rostand gyönyörű drámai költeménye pénteken, e hó 21-én jut el drámai daraboknál kivételesen ritka jubileumához, az ötvenedik előadáshoz. Ezt a jubileumot a színház is méltó díszes előadás keretében fogja megünnepelni. Az ötvenedik előadásban is Törzs Jeno játszza a reichstadti herceget, Flambeaut Csontos Gyula, Metternichet Garas Márton, Szent István-napján Földes Imre népszerű darabja a „Császár katonái” kerül színpadra. Szombaton a Magyar Színház és a Fővárosi Nyári Színház társulatának kölcsönös vendég szereplése kezdődik. A Magyar Színház társulata Földes Imre Császár katonáit, vasárnap pedig a Sasiókat adja elő; a Fővárosi Nyári Színház társulata pedig a Magyar Színházban, az idei szezon legnagyobb sikerű bohózatát, a Kék egeret fogja a pesti közönségnek bemutatni. A Magyar Színház első újdonsága Nancy és Armont: A mama barátai című bohózata lesz, amelyre Adorján Andor fordításában a legnagyobb ambícióval készült a Magyar Színház gárdája.

(*) Színháznyitás Szarvason. Dr. Farkas Ferencz, a szabadkai színház igazgatója, tegnapelőtt kezdte meg társulatával a színházi idényt Szarvason. A megnyitó estéjén a „Tanító” került színpadra. Bródy Sándornak ez a gyorsan ismertté és kedvelté vált nagyhatású színműve, amelylyel a szarvasi közönség kegyét is egy csapással megnyerte az igazgató. A czimszerepet Markovits Margit játszotta annyi természetességgel, bájjal és közvetlenséggel és annyi színvonalú készséggel, hogy az ottani sajtó és a közönség egybehangzó véleménye szerint az összes vidéki színházszíntestület tulszárnyalta. Mint értesülünk, Markovits Margit a közel jövőben már egy fővárosi előkelő színházban lesz tagja.

(*) A Király-Színházban Szent István-napján kezdődnek a délutáni előadások. A Szent István-napi első délutáni előadásban Bakonyi és Kacsóh daljátéka, a „János vitéz” kerül színpadra, részben újszerosztással. A délutáni előadások természetesen az idén is olesó helyárral mellett tartatnak meg. Esténként Martos Ferencz látványos revüje, a „100 év mulva” kerül színpadra, amelyben mindenkor a szenzációt kellett montecarlói „Iris” repülő ballet lép fel, amelynek mutatványait esténként a közönség elragadtatással nézi és sokszor megtapsolja. A „100 év mulva” állandó vonzóereje módot nyújt az igazgatóságnak, hogy az idei szezon első nagy premiérjét nagy gondal előkészíthesse. Ez az első premiér Rubens Miss Hook Of Holland (A hollandi leány) című operettje lesz, amely Londonon és Bécsen kívül Európa majdnem minden nagyobb metropolisában nagy sikerrel került színpadra.

(*) Glatz Oszkár kiállítása. A modern magyar képzőművészet egyik leghivatottabb képviselője, Glatz Oszkár gyűjteményes kiállítást fog rendezni. A művész e célból tavaly Erdélyben, az idén pedig Nógrádmegyében folytatt tanulmányokat és jelenleg Mátyás király életéből merített nagyszabású festményén dolgozik. Ezt a nagy vásznat is gyűjteményes kiállításán fogja bemutatni. A kiállítást a Nemzeti Szalonban rendezik és jövő év november havában nyílik meg.

(*) A budai nyári színházban holnap, István király napján, délután A koldusdiák című operette, este a Csókkirály című nagyszerű daljáték kerül színpadra Albert Erzsivel, Főti Fridával és Déry Rózival a női főszerepekben. Szombaton és vasárnap, amikor a budai társulat a Magyar Színházban a Kék eger című bohózatot játszza, a Magyar Színház együttes társulata a budai színházban A császár katonái és A sasiók című színművekben fog vendég szereplni. A két színház társulat vendégjátéka iránt a közönség körében rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

(*) Az Uránia színházban a közönség élénk érdeklődése kíséri a régi legjobb darabok felújítását, különösen a Szent István-napra felrándult vidékiek, kiknek még nem volt alkalmuk e darabokat látni, tömegesen keresik fel a színházat. Holnap, István-nap ünnepén, délután Ráth István: Az éjjeli nap ország, este pedig Strausz Adolf: Orosz-japán háború című darabja megy színházterembe.

(*) A Nemzeti Szalon vidéki kiállítása. A Nemzeti Szalon harminczötödik vidéki kiállítása Losoncson lesz, melynek előkészítési munkálatainak vezetésére Déry Béla titkár Losoncra utazott, ahol Wagner Sándor kir. tanácsos, polgármester a városháza díszes tanácstermét készségesen ajánlotta föl a kiállítás céljaira. A kiállítás, melyen az összes neves magyar művész résztvesz, szeptember 20-án nyílik meg és a művészek szeptember 1-től 3-ig küldhetik be munkáikat a szalon műtárosi hivatalába. A losonci kiállítást nyomon követi a verseczi és a szabadkai.

(*) Az Andrássy művészeti ösztöndíj. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter, a Képzőművészeti Tanács felterjesztése alapján, a gróf Andrássy Dénes által alapított két, egyenként 4200—4200 koronás képzőművészeti ösztöndíj egyikét Pentelei-Molnár János festőművésznek adományozta. Pentelei, aki a télen egyéb művészi díjakat is elnyert, még a nyár elején Hollandiába utazott, ahonnan visszatérve, Nagybányán telepedett le. A második ösztöndíjra a Képzőművészeti Tanács új pályázatot hirdetett, melynek határideje augusztus hó 31-én jár le. A pályázók tartoznak e határidőig műveiket a Szépművészeti Múzeumba beszállíttatni.

(*) Az ezredévi emlék. Künn a városligetben, az ezredévi emlék körül tegnap óta állandóan csoportosulás van. Ugyanis megkezdették az emlék hatalmas ércszobrának a szállítást s ezeknek lerakását nézik az emberek. A rengeteg nehézsúlyu szobrokat óriási kocsikon vontatják az emlék elé s azokról mindenféle kombinált emeltyűkkel emelik le a földre. A szobrok körül három királynak az alakja már a helyszínén van s ha valamennyi megérkezett, akkor félráják a talapzatra.

(*) A Nemzeti Zenedében a növendékek beírása augusztus hó 30-tól bezárólag szeptember 5-ig történik az intézet helyiségében (VI. kerület, Semmelweis-utca 12. szám). Ez idő elteltével csakis külön igazgatósági engedély alapján lehet beiratkozni naponként délután 3—5 óra között. Mindkét nembeli növendékeket felvesznek az ének, zongora, orgona, cimbalom, hárfá, az összes vonós- és fuvóhangszerek, továbbá az összhangzattani, zeneszerzési, zenetörténeti és esztetikai tanszakokra, a vonósnégyes és zenekari iskolába, valamint az egyházi zene és lythurgiai tanszakokra is. Beiratási díj 12 korona.

(*) Az Új Szemlének, Blaskovich Sándor előkelő revüjének most jelent meg az augusztus 15-iki száma. E szám gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük Blaskovich Sándor politikai tanulmányát az osztrák-magyar monarchia szerepéről a Balkánon, Omikron cikkét a jövő programjáról, dr. Oláh Gyula visszaemlékezéseit a régi parlamenti életre, Solyom Ferencz Éva című novelláját. Művészeti krónikát Traveller írt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Alkotmány-utca 23. Előfizetési ár egész évre 24 korona. Egyes szám ára 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban.

Köztisztviselők!

kik új intézettől
fizetésükre kedvező kölcsönt rövid úton
ohajtanak, felvilágosításért forduljanak
közvetlenül hozzánk

Köztisztviselők Országos Hitelértesítője Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

FŐVÁROS.

(A Bárczy polgármester elutazott. Dr. Vaszi-Hevits János polgármester, aki ma visszaérkezett szabadságáról, átvette a polgármesteri hivatal vezetését, mert dr. Bárczy István polgármester néhány napra elutazott a fővárosból.

(Hivatalfőnökök visszatérése. Devecis Ferenc műszaki tanácsos, nyári szabadságáról visszatért és hivatalát újból elfoglalta. — Ugyancsak ma jött meg szabadságáról Melha Kálmán tisztii főügyész is és átvette hivatalának a vezetését.

(A Gellérthegy rendezése. A tanács Novák Ignácnak megadta az engedélyt, hogy a Gellérthegyen fekvő 10 méter széles névtelen utat a mérnöki hivatal által bemutatott terv szerint makadamszerűen kiépítse és kövilámpákkal megvilágítsa. Utasította egyúttal a mérnöki hivatalt, hogy ellenőrizze az utnak a jóváhagyott terv alapján való kiépítését.

(A Biró-utcai nyaralók kérelme. Az I. ker. Biró-utca nyaralói és telektulajdonosai legközelebb értekezletet tartanak, amelyből kifolyólag kérni fogják, hogy a Biró- és Csaba-utca sarkára egy rendőrszemély állítsanak, amely az egész vidékre ügyeljen. Egyúttal kérni fogják a Biró-utca végleges rendezését is.

(Adózók figyelmébe. A VI. kerületi előjáróság az 1908. évre megállapított III. osztályú kincstári adó után kivetett általános jövedelmi pótdadót, továbbá a községi pótdadót, utadót és iparkamarai illetéket e hó 21-től nyolcz napon át közszemlére teszi azzal a felhívással, hogy az érdekeltek esetleges felszólalásukat a törvényes határidőn belül adják be. A felszólalásokat azok az adózók, akik a fenti adónemek valamelyikével már az 1907. évben is meg voltak róva, a lajstrom kitételének napját követő tizenöt nap alatt, vagyis szeptember 11-ig; azok az adózók pedig, akik a fenti adónemek valamelyikével az 1908. évben első ízben rovatk meg, az adónak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő tizenöt nap alatt a IV. ker. előjáróság adószámviteli osztályánál adhatják be.

EGYESÜLETEK.

(A belügyminiszter a Gyermekvédő Ligának. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter méltányolva az Országos Gyermekvédő Ligának a szigorubb menhely nevelés körül szerzett érdemeit, a nagyszöllősi állami gyermekmenhelyet a Liga kezelésébe bocsátotta, azzal a célzattal, hogy ott szigorubb nevelést igénylő fiukat lásson el. A Liga nyolczvan fiut fog elhelyezni az internátusban s a legközelebbi hetekben át is adja a menhelyet rendeltetésének. Az oda kinevezett tanszemélyzet a gyógykezelési és pedagógiai kurzust végezte s így a teljesen modernül berendezett intézet minden tekintetben meg fog felelteni áldásos hivatásának.

(Zászlószentelés. A budapesti kislétfarások ipartársulata Szent István napján déli 12 órakor szenteli fel zászlóját a Bazilika-templomban. A zászlóanyai tisztet Tauszky Lipótné szül. Kápolnai Pauer Adél urnó tölti be. Az ünnepély, melynek Tompa Antal, dr. Kertész Manó ügyvédek és Pollák Lipót gyáros a díszelnökei, délelőtt 9 órakor kezdődik a Ferenc-körút 17. számú házban az ipartársulat helyiségében, ahonnan fél tíz órakor indulnak bandérium kísérettel a Bazilikába. Az ünnepély színhelyén, a Tavaszmező-utca 7. sz. alatt a megnyitó-beszédet Tompa Antal tartja.

(A Feministák Egyesületének tisztikara gyűlést tartott, amelyen beszámoltak arról az országos agitációról, amelyet a nyár folyamán fürdőhelyeken és vidéki városokban kifejtettek. Az eredményről az őszi nyilvános gyűlésen fognak beszámolni. A további munkára vonatkozólag megállapodtak abban, hogy a főszűlt a nők választójoga elérésére fordítandó munkára fogják helyezni. Igen érdekes vendége lesz már szeptember hó folyamán az egyesületnek: Mrs. Carrie-Chapmann-Catt, a választójogi világszövetség elnökeinek személyében. A kiváló asszony már két év előtt is itt járt és akkor egyéniségével és szép előadásával nagy kört hódított annak a mozgalomnak, amelynek a legkiválóbb képviselője. Mrs. Chapman-Catt engedve az egyesület vidéki tagjai meghívásának, az ország nagyobb városaiban is fog ezúttal egy-egy előadást tartani. Érdekes vendég lesz továbbá Mrs. Billington

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:

ruházokhatik minden ember finoman és elegánsan
Az ország-elsősorú Zélinger Samu elsősorú
szabónál

Creig, az angol választójogi mozgalomnak legelkésebb vezetője. Az egyesület végleges munkaprogramját a szeptember elején tartandó választmányi ülésen fogják meghatározni.

(A torontávásárhelyi tanulóifjúság a Torontávásárhelyen felállítandó Kossuth-szobor javára táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendezett, melyre a pancsovai kerület országgyűlési képviselőjét, Bohus Károlyt is meghívta a rendezőség a vidéki intelligenciával egyetemben. Színre került Kisfaludy Károly „Csalódások” című négy felvonásos vígjátéka. Az előadást, mint főrendező Jóvér Antal tanár vezette.

Felsőgödi Családi-Otthon!!

Ház- és villatelkek
eladása Felsőgöd állomásnál az
újonnan parcellázott

„Család-Otthon“

telepen, mely a Máv-nyugati pályaudvartól induló vasutvonalán fekszik 30 percznyi távolságra a fővárostól a Duna folyam közelében. A közlekedés kényelmes levegője tiszta és tiszta; talaja és ivóvíze kitűnő. A telkek nagysága 200 □ öltől 400 □-ölig terjedés 5 évi részlettörlesztésre adatnak el.

Ugyancsak LEGUJABBAN parcellázott ház és villatelkek eladása.

Kertváros telepen,
mely a váci országút és a Duna folyam között fekszik.

A nyugati máv. vasut fővonalán, a gödi és felsőgödi állomásoktól pár percznyi távolságra. A területet ez idő szerint a bolgár konyhakertésznek használik. Ezen telkek három évi lefizetésre adatnak el. Mindkét telepről bővebb felvilágosítást nyerhet a telekeladási irodánál

Budapest, VII. ker., Kertész-utca 27.
Telefonszám 44, vagy a telepeken az öröknél.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Hetedik nap. —

A Szent István-díj.

A legrégibb és legjobbban dotált versenyek egyike a 80.000 koronás Szent István-díj holnap kerül díllőre a városligeti versenyterén. A gazdag díjért az idén alig hat-hét lóbol álló mezőny indul és előre is megállapíthatjuk, hogy valamennyi induló együttvébe sem éri meg a 80.000 koronát. A Szent István-díjban, szerencsétlen pozíciói következtében a valódi klasszis ló győzelme a horribilis suly miatt ugyszólván teljesen ki van zárva, és benne nem ritkán oly pehelysulyu, direkt e versenyre készített ló győzött, mely később eladóversenyekben is alig érvényesülhetett. Gagerl, Ignác, Eltöl, Sternbusch, Kapus, Blair, Grignano, Sixtusról a legjobb akarattal sem állíthatjuk, hogy megérdemelték a gazdag díjat, avagy, hogy klasszis-lovak voltak és ily közepes képességű lovak mégis győztek oly hatalmas klasszis-lovak ellen, mint Tokio, Nunquam dormio, Con amore, Horkay és Rother Stadl, melyeknek a kétesértékű második, vagy harmadik helyen kellett futásukat végezniök. Az idei indulók között a klasszist egyedül Szemere Miklós Lángolója képviseli, azonban ha nagy sulyuk miatt a fenti kiváló lovak sem tudtak győzni, 61 kilo stepler sulya miatt ő sem lesz képes erre és legjobb esetben csak a harmadik helyre jöhet, míg a győzelmet a pehelysulyuak egyike fogja magához ragadni. A holnapi Szent István-díj indulói a következők:

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítik:

finom öltönyt... 21 frtért
nagyon finom prima öltönyt 26

Palotás	lov.	Vivian
Armada	„	Cockeram
Kristály	„	Cleminson
Lángoló	„	Szente
Togo	„	Pretzner
Rouquin	„	Baumgartner
Capt. Jack	„	Birkenruth

Ezek közül komolyan csak Palotás, Armada és Kristály jöhet szóba és a győztes minden bizonynyal e trióból fog kikerülni. Közülük azonban Armada állóképessége nagyon is kétséges és amennyiben heves iram lenne, úgy alig hinnök, hogy az 1800 méteres távon érvényesülhessen, különben eddigi sikereit is csak a mértföldes távu versenyekben aratta. Győzelme ellen szól különben a neme is, miután a Szent István-díjban eddig husz év alatt csak két kanca: Dornröschen és Széllcsend győzött és így e versenyben a ménék állandóan fölényben voltak. Kristály már a tavalyi Szent István-díjban is indult mint nagy favorit és akkor az ötödik helyen végezte futását. Ez évben azonban már inkább magára vonta a figyelmet és tekintve, hogy a holnapi nagy díjban lovaglására a finishba oly félelmes Cleminsont direkt elhozatták Németországból, számottevő jelöltnek kell tekintenünk és helyezése számíthatunk. Hátra volna még a legkomolyabb jelölt, Lossonczy Gyula pompás háromévese, „Palotás”, mely az otthoni próbánál állítólag még az akkor egészséges Rother Stadl-nál is jobbnak bizonyult. Legutóbb e meeting harmadik napján a mértföldes távu Városligeti díjban futott és ott imponáló stílusban győzött oly jóképességű háromévesek, mint „48”, Buffalo, Peugot és Kisbetyár ellen. Minthogy pedig nála a szükséges állóképesség is megvan, pehelysulyánál fogva elsősorban benne bizunk és azt hiszszük, hogy a holnapi Szent István-díj győzelme

Palotás

nevéhez fog fűződni, míg a helyekért Armada, Kristály és Lángoló között várunk heves küzdelmet.

Jelöltjeink:

- I. Augur — Apatin
- II. Miracle — Menydőrgős
- III. Palotás — Armada — Kristály
- IV. Halt — Bruhus
- V. Random — Koncz
- VI. Pletyka — Isnardie
- VII. Ezres — Varázs

A meggyanusított vivózsüri.

Budapest, augusztus 19.

Nemcsak a szakember, hanem a laikus is, ha egyszer végignézett valami football-matchet, torna- vagy vivóversenyt, tisztában van azzal, hogy legnehezebb feladat előtt azok állanak, akik a bíraskodást végzik. A football-mérkőzések rakoncátlan közönsége igen gyakran durva szavakkal inzultálja a vezető bírót. A pódiumok tetején vagdalódzó vivók nagy ritkán ismerik el a kapott tussokat és így ezeket a versenybizottságnak kötelessége eldönteni. A tornaversenyek pontozása ellen pedig ezer kifogást tesznek a versenyzők. Ily körülmények között a bíraskodás biz terhes feladat. Nem csoda tehát, hogy mind kevesebben vállalkoznak erre a hivatott és köztiszteltnek örvendő szakemberek közül. Az említett sportágak közül a vivóversenyek zsürijeinek a helyzete a legnehezebb. Teljesen kiképzett versenyvivó, éles szemű, nyugodt, pártatlan és határozott kell, hogy legyen a zsüri-tag.

A magyar vivósport fejlődésével emelkedett a zsürik tekintélye is, mert hiszen abban a legkiválóbb vivóink szerepeltek versenykarrierjük befejeztével. Iványi Gyula, Botthmer Jenő, dr. Nagy Béla, Berty László, Halász, Filotás, dr. Hajdu Marcell, Benyovits Lajos, Zulawzsky, Schenker olyan nevek, melyeknek viselői kifogástalan gentlemanek.

Most, hogy a londoni olimpiai kardverseny döntőjébe jutott öt magyar közül véletlenül egy oly vivó lett első, aki idehaza bajnoksgot még nem nyert, akadtak elfogult sportemberek, akik azt hangoztatták, hogy a győztes nálunk azért nem érvényesült, mert elnyomták és a zsürik már a verseny előtt

Bagian... 21-26 frt

Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 6. az emeleti ter mekben.
Museum-körut és Kossuth Lajos-utca sarok mellett

megállapodtak abban, ki lesz a győztes és kik a helyezettek. De megtámadták azt a klubot is, amelyik a magyar vivósport terén elévülhetetlen érdemeket szerzett és annak egyik vezetőjéről, kit Londonban zsüri-elnökké tettek és akiről lord Desborough azt mondá: „An ideal president“.

Az ily támadásokhoz nem kell kommentár, elítéli azokat mindenki, de hogy miért győzött Londonban Fuchs Jenő, kit az ideai versenyeken mindenütt megverték, azt alább megmondjuk, előzőleg azonban a közönség tájékoztatására leírjuk ideai versenyszereplését.

Műgyetemi verseny: 1. Földes, 2. Harmath, 3. Fuchs. — Nemzeti V. C.: 1. Werkner, 2. Gerde, 3. Dunay, 4. Apáthy, 5. Toókos, 6. Stiller, 7. Garay, 8. Fuchs. — Bajnoki verseny: 1. Szántay, 2. Tóth, 3. Werkner, 4. Gerde, 5. Lehner, 6. Fuchs. — Vivóiskolák szövetsége: 1. Dunay, 2. Fuchs. — Olimpiai próbaverseny: 1. Tóth, 2. Gerde, 3. Fuchs. A próbaversenyen Zulavszky, Szántay és Mészáros nem vettek részt. — Legjobb versenyzőink közül Békéssy, Halász és Krencsey idén rendszeres tréninget nem folytattak. Fuchs Jenő győzelmét szerencséje mellett csakis annak a közel kéthónapos tréningnek köszönheti, melyet a MAC. vendégszerető házában folytatott. Az olimpiai tréninget ugyanis a MAC. rendezte. Saját termét, saját mestereit bocsátotta a vivók rendelkezésére. Ott trenirozott minden nap Fuchs is Santelli Itálóval és a klub kiváló tagjaival.

A sajtóban meggyanusított zsürierek azonban elégtételt kell adni. A dolgot abban hagyni nem szabad, mert hiszen olyanokat ér ez a támadás, akik igazán nagy áldozatkészséggel látták el a versenybírói nehéz tisztséget. Addig, míg az ügy nem lesz elintézve, aligha akad önértzetes sportember, aki vállalná vivózsüri-tagságot.

( ) A budaiak atlétikai háziVERSENYE. A Budapesti (Budai) Torna-Egylet augusztus 15-én atlétikai háziVERSENYT rendezett széna-téri versenypályáján a következő eredményekkel:

100 méteres síkfutás. 1. Hámos Loránt (scratch). 2. Szrubian Dezső (2½ m. e.) és Ergovits Lajos (2½ m. e.) holtversenyben.

Súlydobás. 1. Lehoczky István (110 czm. e.) 11.55 m. 2. Kovács Nándor (115 czm. e.) 11.28 m. 3. Lindenbach József (210 czm. e.) 11.24 m.

Gerelyvetés (junior). 1. Baumgarten Ernő 36.85 m. 2. Fömel Lajos 36.62 m. 3. Lovas István 35.66 m.

75 méteres gátfutás. 1. Kovács Nándor (10 m. hátrány) 12 kétötöd mp. 2. Szrubian Dezső (3 m. hátr.). 3. Mikolik (2 m. hátr.).

Magasugrás. 1. Tombits Miklós 168 czm. (3 czm. előny). 2. Szrubian Dezső 164 czm. (17 czm. előny). 3. Kovács Nándor 163 czm. (scratch).

200 méteres síkfutás. 1. Mikolik Jenő (12 m. előny) 24 háromötöd mp. 2. Schiller Rezső (8 m. előny). 3. Huber (12 m. előny).

Távolugrás. 1. Schiller Rezső 6.44 m. (100 czm. előny). 2. Ergovits Lajos 6.43 m. (105 czm. előny). 3. Mikolik Jenő 6.41 m. (1.25 czm. előny).

Diszkoszvetés. 1. Lehoczky István 31.28 m. (előny nélkül). 2. Schiller Rezső 30.78 m. (2.60 m. előny). 3. Szrubian Dezső 30.34 m. (4.60 m. előny).

400 méteres síkfutás. 1. Huber Béla (35 m. előny) 53 négyötöd mp. 2. Lovas István (35 m. előny). 3. Renk Ernő (10 m. előny).

( ) Madarász Margit német bajnok. A hamburgi nemzetközi lawntennis-versenyen Madarász Margit megnyerte Németország hölgybajnokságát. Legerősebb ellenfelét, Salisburyt 2-6, 6-4, 6-0 arányban győzte le. Legkiválóbb hölgyjátékosunk az idén már számos nemzetközi győzelmet aratott és ő az egyetlen a magyar tenniszezők között, a férfiakat is beszámítva, aki külföldön sikeresen szerepelt. Valóban nagy kár, hogy nem ment ki Londonba, ahol bizonyára megnyerte volna a hölgy-egyest, a magyar sportnak nagy dicsőségére.

( ) Labdarugóink a londoni Olimpiádon. A londoni olimpiai játékok programjának egyik legfontosabb helyét a football-mérkőzések foglalják le, melyek a

stadion remek pályáján október közepe táján kerülnek döntésre. A nemzetek csak egy csapattal szerepelhetnek ezeken a mérkőzéseken. Még az írek és skótok sem állíthatnak ki önálló csapatot. Az angol gyarmatok azonban saját csapataikkal szerepelhetnek. Elképzelhetjük, hogy milyen nehéz lesz Anglia reprezentatív csapata tagjainak kiválasztása. A magyar labdarugó-sport nemzetközi küzdelemre képes nívón áll. A kontinensen alig van nemzet, melynek football-sportját fejlettebbnek mondhatnók. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy ez a sport a legnépszerűbb hazánkban és főleg a fővárosban. Szükségesnek tartjuk tehát, hogy magyar csapat is résztvegyen a londoni mérkőzéseken. Az olimpiai bizottság költségeloirányzatában úgy tudjuk, hogy három szakembert kiküldetésének költségei szerepelnek. Véleményünk szerint teljesen felesleges három ily szakembert kiküldeni, hanem igenis egy teljes csapatot és annak trénerét. Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter bizonyára kiegészíti a labdarugók részére felvett összeget annyira, hogy a magyar reprezentatív csapatot is ott látjuk majd a nemzetek mérkőzésén. A labdarugó-szövetség nyári álmát jó lesz, ha megvalósítja és akciósá lép. A kijelölt játékosoknak ugyanis már szeptember elején meg kell kezdeni a tréninget, még pedig a legszigorúbb ellenőrzés mellett.

( ) A Postás-atlétikák vándorlása. Régi tapasztalatunk az, hogy egy nagysikerű versenyszézon után az atlétikák igen gyakran klubot cserélnek. Van közülük néhány olyan is, aki rövid versenykarrierje alatt négy-öt klubban is volt. Ugy cserélgette klubjait, mint más a fehérműjűt. Most a londoni olimpiai versenyek után ismét klubot cserél nem is egy, hanem számos atléta. — Azt beszélük ugyanis a sportkörökben, hogy a Postások sportegyletének atlétikai szakosztálya feloszlik és tagjai testületileg belépnek egy másik klubba, melynek élén egy nagy vagyoni és a sport terén már fényes áldozatokat hozott sportférfi áll. — A Postások ugyanis kedvezőtlen anyagi viszonyok között vannak, nem áldozhatnak sokféle sportra. Atlétikáit tehát oly helyet keresnek, ahol legtöbbet ígérnek és adnak is sportcéloknak.

( ) A Szegedi Atlétikai Klub versenye. A Szegedi Atlétikai Klub szeptember 6-án országos atlétikai versenyt rendez a következő számokkal: 1. 100 yardos síkfutás. 2. Diszkoszvetés (Délmagyarország bajnokságáért). 3. Magasugrás. 4. ¼ angol mértőföldes síkfutás (junior). 5. Súlydobás (junior). 6. 1 angol mértőföldes gyaloglás (Délmagyarország bajnokságáért). 7. Távolugrás. 8. 1 angol mértőföldes síkfutás (junior). 9. Diszkoszvetés. 10. Távolugrás helyből (junior). 11. Gerelyvetés. A verseny a M. A. Sz. szabályai szerint rendeztetik. Nevezési zárlat 1908. szeptember 1. Nevezések Szende Izsó titkár czimére küldendők. (Szeged, Attila-utca 8.)

( ) Kerékpárverseny. Érdekes látványosság színhelye lesz holnap a millenárius versenypálya. Ekkor rendezi a Condor kerékpáregylet ezidei utolsó nagyszabású motor- és kerékpárversenyét. Az ügyesen összeállított versenyprogramból különösen kiemelendő az 5 és 10 kilométeres motorvezetéses verseny, a 10 kilométeres motorverseny, a térelőny-verseny és az év legértékesebb Szent István-díja. A versenyek félnyolc órakor kezdődnek.

( ) Turilírek. Kristályt a Szent István-díjra erősen fogadták az utóbbi időben, mert a Przedswitnyerőnek nagyon jó triálja volt. — Kármentő a Jubileumi-díj favoritja. A Szemere ló odssa 1½ : 1, míg Matschaker 3. Galantuomo pedig 4 : 1 kapható. A Jubileumi díjban nem tíz, hanem csak 2½ kiloval visz többet Kármentőnél Galantuomo és így könnyen lehet, hogy a Mautner-ló megveri Kármentőt, mert az Elnöki díjban erősen lovagolni kellett Kármentőt, hogy Galantuomot leverhesse. Matschakernek még jobb esélye van, mert a Császár-díjban őt kiló differencia mellett könnyebben verte Galantuomot, mint Kármentő az Elnöki díjban. Kármentő mellett csak az szól, hogy régóta nem volt pályán és valószínűleg nem kész még, mert istállója direkt a Jubileumi díjra készíti elő. — Beau merité az Augusztusi handicapr báró Uchritz neve alatt szerepel. Ez azért érdekes, mert Beau merité-t a Tavaszsi kísérleti verseny előtt látszólag Péchy Andor vette meg, hogy Taral ne Faragót, hanem Beau meritét lovagolhassa. Mert Taral második claimja az Egyedi istálló. A sors ironiája következtében azonban Faragó nyerte meg a Kísérleti versenyt és Beau merité helyezette-

nül futott. — A Királyné-díjban nagyon kevés ló fog indulni. Eddig csak Matschaker (Taral) Maxim (Janek), Frau Godl (Pratt), Flapdoodlé (Szente) és Miracle (Carslake) biztos indulók. A Springer ló a nagy favorit 1½ : 1 oddsal. Maxim és Frau Godl egyenlően állnak. Mind a két ló 4 : 1 kapható. Miracle még egyelőre 7 : 1, de ha jól fut a mai Sashegyi díjban, úgy rövidebb lesz, ha azonban ma sem elégít ki, úgy nem is indul a Királyné-díjban. Táltos, amely egy ideig a titkos tip volt, letört.

Lawn-tennis, Football, Diaboló

Angol és magyar sport- és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hítteljesített atlétikai sporteszközök. Tornaszerek. Dező övek, Fagyalt és szódagöpek. Hinta és nyugvógöpek. Nyaralókba és fürdőbe való esztétikailag czikkos és szórakoztató játékok. Lampion magnesium lámpa. Tombola. Arjogyzék ingyen

VERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK

§ Nyugalomba vonult kuriai bírák. A nyári szünet alatt két kuriai tanácselnök és két kuriai bíró vonult nyugalomba. A dá m András a kuria VIII. polgári tanácsának rendes elnöke, továbbá a III. büntető tanács elnöke: Böhm és Gyula, valamint Mezey Albert tanácsvezetői joggal felruházott kuriai bíró és Verovác Gyula polgári bíró mentek a jól megérdemelt nyugalomba. A dá m András, aki a legfelsőbb bíróság egyik legjelesebb tagja volt, a református egyházban is tevékeny és kiváló szerepet játszott.

§ Gróf Eszterházy Pál tőzsdépöre. A budapesti áru- és értéktőzsde bírósága ma délben tárgyalta szokatlanul nagy érdeklődéssel azt a pört, amelyet az előzetes letartóztatásban lévő Liedermann Aurél tőzsdebizományos indított gróf Eszterházy Pál ellen. A választott bíróság elnöke maga a tőzsde elnöke, Horváth Elemér miniszteri tanácsos volt. Tudvalevő, hogy gróf Eszterházy Pál feljelentésére a rendőrség sikkasztás büntette miatt letartóztatta Liedermann Aurélt. A feljelentés lényege az, hogy a gróf azzal vádolja Liedermann, hogy ez a tőzsdeügylete fedezetül a tőle kapott 78.000 korona értékű váltóiból és 10.000 korona készpénzből 54.000 koronát elsikkasztott. Ezt azzal igazolja, hogy maga Liedermann egy olyan elszámolást adott, amelyből kitűnik, hogy a grófnak 54.000 korona jár, ezt az összeget azonban kiadni nem tudja. Azt is tartalmazza a feljelentés, hogy akkor, mikor a gróf a tőzsdeügyletekre a megbízást adta, mámoros volt s kijelenti, hogy ez ügyben nem hajlandó a bíróság előtt megjelenni, amire mint főrendiházi tag, bünygyben nem is szorítható. Ez a körülmény indította éppen Liedermann védőjét, dr. Gál Jenőt arra, hogy a kötelevek alapján a tőzsdebíróság előtt megperelje a gróft és eskü alatti vallomásra kényszerítse, ahol — nem bünygyről lévén szó — mint főrendet a mentelmi joga nem védi, Liedermann ugyanis azzal védekezik, hogy a bünygyben levő elszámolás fiktív, ő nem tartozik a grófnak egy fillérrel sem, hanem fordítva: a gróf adósa még neki. Az igazi elszámolást ő személyesen ejtette meg a grófiál akkor, amidőn ez a Vanderbilt-eskűvőre Amerikába készült. Akkor ígérte is a gróf, hogy a fennálló veszteség erejéig hazajövetele után kártalanítani fogja. Dr. Gál Jenő minderre nézve bizonyítékul a gróf eskü alatti kihallgatására vonatkozott s azt a kérelmet terjesztette elő, hogy figyelmen kívül hagyva a bünygyről fekvő elszámolási jegyzéket, kötelezze a bíróság a gróft a bíróság előtti elszámolásra. Gróf Eszterházy Pál ügyvédje, dr. Spett Ferencz ezt ellenezte, egyrészt azért, mert a gróf jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen s ő ügyfelét magával hozni nem tudja, de ellenezte másrészt azért is, mert a gróft csak azért nem helyeztette gondnokság alá a családja, mert becsületességét adta arra, hogy többé tőzsdeberekkel szóba nem áll, így tehát a tőzsdebíróság elé sem jöhet. A tőzsdebíróság elfogadta dr. Gál Jenő indítványát s elrendelte a felek közti elszámolá-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesebben hozza vissza Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

kodást, r...
köteles L...
jegyzéket...
el nem f...
kihallgatá...

§ A K...
volt teljes...
aki még a...
szászzezer...
írász, aki...
huzni, ha...
alá ne ker...
1906.

Három na...
királyi üg...
ben az ál...
9-10 óra...
s hulláját...
Márton sz...
s a legapr...
tették vé...

A fel...
a hatóság...
zás indult...
gyűlkosság...
Gyula köv...
és fia Ad...
Spitzzel...
könnyebb...
hogy Dáv...
adás-vevé...
Spitz Mór...
koronáért...
testvéreim...
náért sem...

Dávid...
gyel csal...
gazdag pa...
ben van l...
óra közöt...
nyában do...
az erdő s...
a holtteste...
pillantottá...
gatott, mi...
mert meg...
A ber...
után Dávid...
általi h...
tig tart...
letet meg...
egyik kor...
ketni s uj...
dik tárgya...
mondták a...
gyilkosság...
alkalmazó...
vád alól, fi...
sával tíz...

A Kur...
feltűnést...
részletesen...
felolvasása...

§ Becs...
felett itél...
nál dr. P...
fael Borb...
Teréz név...
vetette ki...
őket. Rafa...
meg az eg...
szélni s e...
sorsát. A...
völőjüket...
ezigányass...
ledny: Al...
Margit, Na...
Szij Anna...
csalás vét...
A mai tárg...
tőztartott R...
mindent.

— Soh...
meg, ha én...
A tanu...
nyert a vá...
bálát nyolc...
háza és...
lőtnő és v...

kodást, még pedig oly módon, hogy 5 nap alatt köteles Liedermann a valódi részletes elszámolási jegyzéket a tőzsdebiróság elé juttatni. Ha ezt a gróf el nem fogadná, akkor foganatosítja az eskü alatti kihallgatását.

§ A kiskupányi gyilkosság. Fukar, zsigori ember volt teljes életében Spitz Mór nagyszőlősi zugirász, aki még az ételt is sajnálta magától. Apja után közel száz ezer korona értékű vagyon maradt, de a zugirász, akinek eleme volt a perlekedés, tíz évig tudta huzni, halasztani a dolgot, hogy a hagyatéki osztály alá ne kerüljön s testvérei ne illessenek a vagyonba.

1906. május 16-án Spitz Mór nyomtalanul eltűnt. Három nap múlva úgy az ottani csendőrség, mint a királyi ügyész több névtelen levelet kapott, amelyekben az állott, hogy Spitz Mór eltűnése napján esti 9—10 óra tájban a kiskupányi erdőben meggyilkolták s hulláját a holt Tiszába dobták. Gyilkosai Dávid Márton szatócs és több ezinkosa előre megállapított s a legapróbb részletekig kidolgozott terv szerint hajtották végre a gyilkosságot.

A feljelentés igaz volt. A holttestet megtalálták a hatóság emberei, mire a legszélesebb körű nyomozás indult meg. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot Dávid Márton és ennek Adolf nevű fia követték el. Az is kiderült, hogy Dávid Márton és fia Adolf szívesen jó viszonyban igyekezett lenni Spitzzel, akinek rengeteg ellensége volt, hogy annál könnyebben kelezze családját. Kiderült az is, hogy Dávidék 1906. március 18-iki kelettel egy adás-vevési szerződést készítettek, amely szerint Spitz Mór összes ingatlanát, szülei örökségét 20.000 koronáért Dávid Mártonnak adta el, amelyet pedig testvéreinek, bár többször felszólították, 60.000 koronáért sem akarta odaadni.

Dávid Adolf a gyilkosság napján azzal az ürügyel csalta el Kiskupányba az áldozatot, hogy egy gazdag paraszt végrendeletét akar s egyedül Spitzben van bizalma. Spitz Mór lépre ment s esti 9—10 óra között két munkás, akik az ottani állami kőbányában dolgoztak, hallották Spitz jajtását s mikor az erdő sűrűjébe hatoltak, azon helytől, ahol később a holttestet megtalálták, egy fordulónál Dávid Adolfot pillantották meg, aki arra a kérdésre, hogy ki jajtogatott, minden ízében remegve azt felelte, hogy ő, mert megijedt a vadállatoktól.

A beregszászi esküdtbiróság több napi tárgyalás után Dávid Mártont gyilkosság büntette miatt kötélt általi halálra, Dávid Adolfot pedig életfogytig tartó fegyházra ítélte. A Kuria ezt az ítéletet megsemmisítette, mert Szántói Lászlót, az egyik koronatanut elfelejtette a törvényszék megsemmisíteni s új tárgyalás megtartását rendelte el. A második tárgyaláson az esküdtek Dávid Mártonra is kimondták a nem bűnöst, Dávid Adolfot ellenben a gyilkosságban bűnösnek mondták ki s így a törvényt alkalmazó bíróság Dávid Mártont felmentette a vád alól, fiát Adolfot pedig a 92. szakasz alkalmazásával tizenöt évi fegyházra ítélte.

A Kuria szüneti tanácsa ma foglalkozott ezzel a feltűnést keltő bűnpörrel. Weisz Károly előadó bíró részletesen ismertette a pör anyagát, mire az ítéletek felolvasása és a perbeszéd következtek.

§ Becsapott cselédleányok. Veszedelemes nűber felett ítélték ma a budapesti büntető-járásbiróságnál dr. Polónyi Aladár járásbíró. A vádlottó Rafael Borbála nevű cigányasszony volt, aki Kozár Teréz név alatt különösen a fiatal cselédleányokra vetette ki a hálóját s jóslás ürügye alatt kifosztotta őket. Rafael Borbála rendszerint azzal környékezte meg az egyszerű, hiszékeny cselédleányokat, hogy neki földöntúli hatalma lévén, a szellemekkel tud beszélni s ezektől megtudhatja a jövőt mondató sorsát. A babonás leányok odaadták pénzüket, fiúbevalójukat s gyűrűjüket, amelyekkel aztán a furfangos cigányasszony nyomtalanul eltűnt. Nyolcz cselédleány: Alsó Mária, Adameczky Fanny, Kvaternik Margit, Nagy Julia, Tobos Mária, Kopasz Zsófia, Szil Anna és Adamczky Erzsébet tett feljelentést család vétségéért a furfangos cigányasszony ellen. A mai tárgyaláson a rendőrség által időközben letartóztatott Rafael Borbála, alias Kozár Teréz tagadott mindent.

— Sohse láttam én a kisasszonykákat! Vakuljak meg, ha én nekem adták azt a sok drágaságot!

A tanuk eskü alatti vallomásaival beigazolást nyert a vádlottó bűnössége. A bíróság Rafael Borbálát nyolczrendbeli család vétségéért egy évi fegyházra és 160 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottó és védője felebbezték.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÖZGAZDASÁG.

Kik lesznek kamarai titkárok?

Budapest, augusztus 19.

Kik lesznek kamarai titkárok? Furcsa kérdés. Hát azok, akiknek elegendő protekciójuk van ahhoz, hogy a befolyásos kamarai tagok szavazatát megnyerjék. Hogy értenek-e a kereskedelmi és iparkamarai ügyek intézéséhez, az nem egészen fontos a kérdés elbírálásához, mert hiszen megválasztásuk után 3—4 év alatt majd csak megtanulják azt is. Ha nem négy, hát — tizenégy év alatt. De hát ki törődik ilyen csekélységgel Magyarországon? Elvégre azért vannak a kamarai helyettes titkárok, hogy dolgozzanak a protekciós titkárok helyett is és elvégezzék azt, amihez a megválasztott titkár esetleg egy kicsit — nem ért...

Mert bizony veszedelmes irányzat kapott lábra kamaráink között az utóbbi években. A régi s igazán hatalmas kamarai titkári gárdából éppen a legtehetségesebbek és legtekintélyesebbek sorra előregednek, elhalnak. Ők teremtették meg a hazai kereskedelmi és iparkamaráknak azt a kiváló pozíciót, melyet ma elfoglalnak. Nagy elméleti képzettségüket kiváló érzékkel tudták értékesíteni a gyakorlati kereskedelmi, és ipargazdasági életben s nemcsak a gondjaira bízott kamarai kerület gazdasági életét tudták jól irányítani, hanem az illetékes kormányzati köröknek is hasznos véleményező és javaslattevő támaszai voltak. És ez igen fontos szerep éppen a mostani gazdasági viszonyok közepette, amikor a gazdasági önállóság előkészítése még éberebb és még nagyobb munkát követel a kamaráktól, még a vidékiektől is. Az országnak igen fontos érdeke követeli tehát, hogy a kamarák élén olyan titkárok álljanak, akik a gyakorlati gazdasági élet mindennapos kormányzati szükségleteit tövönl-hegyre ismerik és amellett még az egyetememes nemzetgazdasági élet nagy irányelveit is teljesen átértik és alkalmazni tudják. Ezt a képességet pedig nem lehet könyvből megtanulni. Csak a közgazdasági életben való tevékenység szubjektív tapasztalata adja meg azt a biztos ítélőképességet az ipari és kereskedelmi élet megnyilvánulásaiival szemben, amelylyel az igazi kamarai titkárnak rendelkeznie kell. Ezt a tapasztalatot pedig — természetesen — leginkább a kamarai munkálkodásban lehet megszerezni. Aki hosszú éveket, évtizedeket tölt a kamarák munkaszobáiban s megismerkedik ott az ipari és kereskedelmi tevékenység ezerféle apró válfajával, aki saját mindennapi munkájából leszürt szubjektív tapasztalásából teljesen tisztában van a szorosabb értelemben vett kamarai tevékenység egész lényegével: még annak is nehéz feladat a kamarai titkári szék jó betöltése. Hogy tölthetné hát be jól ezt a fontos tisztséget az, aki egyenesen az ügyvédi íróasztal mellől, vagy a katedrálról, avagy pláne a rendőri kardbojt letévesztésével csöppen egy-egy súlyos protekció jóvoltából a titkári szobába? Pedig az utóbbi években ez a veszedelmes divat kapott lábra hazánkban. Szegeden nemrég egy közepi iskolai tanár, Aradon egy rendőrfogalmazó lett kamarai titkár. Pedig mindkét helyen érdemes emberek, hozzáértő szakértők vártak előléptetésre magában az illető kamarában s igen ismert közgazdasági vezető emberek pályáztak a tisztségre, olyanok, akiknek közgazdasági tevékenysége a nagy nyilvánosság előtt jól ismert s akiről mindenki tudja, hogy értenek is a dologhoz.

Elbuktak. Nem bírtak megmérkőzni a protekciós emberekkel, akiknek egész kvalifikációjuk — már t. i. erre a helyre — csak az volt, hogy — össze tudták szedni a voksokat. Az eredmény sem maradt el. Ki beszél ma ezekről a kamarákról? Senki. Még ők maguk sem. Így jönnek aztán létre azok a liliputi kis vidéki kamarai jelentések, amelyeknél még egy jóra való kereskedő-czég is különb évi jelentést ad ki. A kamara elvégzi, amit a miniszter rábiz. Véleményt

is mond; olyant, amilyent. Iktat és adminisztrál; de a kerülete gazdasági életét ugyan nem irányítja sehogy sem.

* * *

A kassai kamara titkársága körül egyre magababbar csapnak a hullámok. Az ország kereskedelmi és iparkamaráinak helyettes titkárai a minap Budapesten bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy tömegesen pályáznai fognak Deil Jenő örökére. Igaz, nagy elkeseredéssel tárgyalták azt is, hogy ma már annyira megy a protekciózás e téren, hogy még a nyilvános pályázattól is elárattak tekinteni a lojális kamarai tagok, csakhogy az elnök fiát ültethessék a titkári székbe. Midőn aztán mégis kiirták a pályázatot, annak határnapját augusztus 20-ára tűzték ki és már augusztus 23-ára titkár-választó közgyűlést hívtak össze. Ez a sietség mutatja legjobban, hogy az egész pályázat nem komoly, mert a kamara — bárki pályázzék — csak az elnök fiát fogja megválasztani. A helyettes titkárok mindazonáltal tüntetően pályáznai fognak, hogy a kassai példával az ország közvéleménye s a kormány előtt ad absurdum vigyék a most divatozó protekciós rendszert.

A miniszteri jelentés és a gabonátözsde.

Budapest, augusztus 19.

A tegnap közzétett miniszteri jelentés az idei termésről alig volt hatással a mai üzletmenetre. A készáru piacra buza 5 fillérrel, a határidőpiacra pedig az októberi mindössze 2 fillérrel olcsóbbodott. A kimutatott 1 millió 400 ezer métermázsza buza terméstöbblet tehát nem változtatott az árakon semmit. Ami különben természetes is, mert az üzleti világ már az aratás kezdete óta berendezkedett arra, hogy az idei buzatermés meghaladja a 40 millió métermázsát, amit különben az Egyetértés már a múlt hó 5-iki számában megirt. Julius 5-iki számunkban ugyanis az akkor kiadott miniszteri termelésbecslést ismertetve, ahhoz az alábbi megegyezést fűztük:

„A gabonapiacra konstataálni lehetett, hogy a mai termésbecslés, mely buzánál 500 ezer, rozsnál 400 ezer métermázsánál kedvezőtlenebb, mint az, amelyet a miniszter tizenégy nap előtt tétetett közzé, a mérvadó czégek nagy kételylyel fogadták. Az utolsó napokban beérkezett hírek, de főképp az új gabonából már itt lévő minták éppen az ellenkezőről tanuskodnak, mint amiről a miniszteri jelentés beszámol és a rendszeren nagyon jól értesült helybeli czégek hírei folytán inkább két millió métermázsza buza többlet kimutatására lehetett volna számítani. A bánági megyék hozamát például a minisztérium katasztrális holdanként 607 kilóra becsüli, holott a magánjelentések szerint itt átlagban legalább 750 kiló várható. Sőt még az OMGE. ma közzétett jelentéséből is az tűnik ki, hogy például Pancsován 8 mm. várható, sőt hogy az ottani próbacselepek 9—10 métermázsát eredményeztek. Verseczen pedig a kisbirtokosnál 7—8 métermázsza, uradalmakban pedig a hozam 10 métermázsán felül is van. Ezzel teljesen egybehangzó jelentések érkeznek a helybeli czégekhez is, úgy, hogy a tőzsdei körökben azon tanakodnak, hogy a minisztérium gazdasági tudósítói a megyékben milyen alapon közölnek 607 kilós termés-átlagot. Tekintettel arra, hogy a buzával bevetett terület a Bánágban magában 1 millió 200 ezer holdat tesz ki, a kimutatott hozam csak ezen a területen majdnem két millió métermázsza különbözetet mutat fel és így egészen jogosultnak látszik a tőzsdei körök kételye a hivatalos jelentés helyessége iránt.”

Ma már megállapítható, hogy az idén legalább 42 millió métermázsza buza termett és dacára ennek az örvendetes ténynek, a buza ára mindeddig megtarthatta a magas árnívóját. Pedig ugyanakkor, midőn az idén az első miniszteri termésbecslés 37½ millió métermázsával megjelent az októberi árfolyama 10 korona 30 fillér volt, holott ma 2½ millióval több termés megállapításánál 11 korona 20 fillér körül forog az októberi buza kurzusa. Mert ma az aratás után már nem tisztán a spekuláció véleménye, hanem a kínálat és kereslet aránya irányítja a buza árát. A kereslet pedig mindeddig felülmúlt a bőséges kínálatot, mert ugy a fogyasztók, mint a lisztpekulánsok részéről alig várt erős vételkedv nyilvánult. Nemcsak prompt lisztet, hanem későbbi szállításra is vadul vettek, úgy hogy a budapesti malmok ez év végéig való szállításra több mint két millió méter-

máza lisztet tudtak elhelyezni. E nagy mennyiség fedezésére malmaink az aratás megkezdése óta több mint 1½ millió métermáza kész búzát és 6—700 ezer máza októberi búzát vásároltak, a mi könnyen értéhető teszi, hogy a buza ára — dacára a kedvező aratásnak, mindeddig inkább még emelkedő irányzatot követett.

Az árak tovább alakulására nézve tehát nagy fontossággal lesz majd az a körülmény, hogy a liszt-átvételek milyen arányban fognak megfelelni a vásárolt mennyiségnek. Malomkörökben tudniillik attól félnek, hogy a spekuláció által vásárolt liszt-kötések nem találnak oly simán alvevőkre, hanem nagyrészt prolongátatnak, ami a lisztkészletek túlságos felszaporodását vonná ismét maga után.

Vári Ede.

Terménykivitelünk és a tranzit-tarifák.

Budapest, augusztus 19.

(H.) Néhány nappal ezelőtt foglalkoztunk mi is az osztrák kormány fölemelt tranzit-tarifáival. Megírtuk azt is, hogy a magyar kiviteli kereskedelem egyelőre nem érzi meg a fölemelt tarifák bénító hatását. Azok azonban, akik a dolgok mélyére látnak s ismerik azt, hogy mennyi akadályt kell leküzdeni kiviteli kereskedelmünknek, hogy terményeinket a külföldi piacokon csak némi haszonra való kilátással is elhelyezhesse, nem titkolják el abbéli aggodalmunkat, hogy az Ausztriával kötött kiegyezésben megállapított s a tranzit-tarifákra vonatkozó pont a magyar kiviteli érdekeket sérti, sőt háttérbe szorítja.

Meg kell vallanunk, hogy a beavatottak aggodalma alapos. És erre külkereskedelmi forgalmi statisztikánk elszámlázandó bizonyítékot szolgáltat számszerű alapon.

A nyugati államokkal, főként Németországgal kötött vám- és kereskedelmi szerződéseinkben amúgy mintegy vörösfonalként húzódik végig az elzárkózás politikája. A fölemelt német sörárpa-vám, a fehér- és szőlő-vámja, a németek által kiereszkelt állategészségügyi rendelkezések mind erre vallanak.

Amíg az előző szerződésekben a do, ut des érvényesült, az új szerződésben ennek semmi nyomára nem találunk. Igaz, hogy szerencsétlen politikai konstellációk között köttetnek meg a legtöbb állammal a vámszerződések. Ez azonban éppen nem involválja azt, hogy a magyar mezőgazdaság és kiviteli kereskedelem elé újabb akadályok gördítsenek éppen a velünk vámközösségben élő állam részéről az életbe léptetett tranzit-tarifákkal.

Azt ugyanis tagadni nem lehet, hogy a fölemelt tarifák révén a magyar kiviteli érdekek csorbulnak inkább, semmint az osztrák érdekek. Míg Ausztriának módjában van iparcikkjeivel megkerülni a MÁV vonalait a balkán piacokra jutni, addig nekünk — sajnos — nincs kibuvó vonalunk, hogy agrárterményeinket a német piacokra juthassunk. A mezőgazdasági üzem vitele ma sokkalta nagyobb költséggel jár, mint csak tíz évvel ezelőtt is az előbbi külkereskedelmi szerződések idején, magasabbak a munkabérek, az adóterhek emelkedtek, a szertelen drágaság éppen úgy nehezedik a mezőgazdaságra, mint egyéb ágazatokra. Kézenfekvő dolog tehát, hogy kiviteli terményeinknek csak egy kis elenyésző csekély része fogja megbírni a fölemelt tranzit-tarifákat.

Önként tolu tehát előtérbe a kérdés, hogy kiviteli kereskedelmünk milyen kedvezmények mellett bírni lelküdeni a tranzit-tarifák fölemelése folytán előálló nehézségeket? Alig gondolhatunk egyébre, minthogy az államvasuti tarifák szállíttassanak a lehető minimumra a kivitelre kerülő terményekre nézve. Amde a Máv. tarifaszakértőinek véleménye szerint az államvasutak kiviteli tarifái most is oly minimálisak és alig haladnak valami csekélylyel felül a vasut önköltségét, hogy azoknak lejjebb való szállítása esetén az államvasutak reáfizetne a szállításra.

Pedig alig kínálkozik más mentőeszköz, hogy annak elejét vegyük, hogy a nyugati államoktól áldozatok árán megszerzett piacainkat el ne veszítsük, minthogy a kiviteli termények belföldi szállítási díjtételeit még alacsonyabbra állapítsa meg a kereskedelmi kormány, amely egyébként megtehetné azt is, hogy a kiviteli terménykereskedelmet precizizozná

érték vagy súly szerint. Hazai közgazdaságunknak éppoly fontos ága a kereskedelem, mint éppen az ipar, vagy mezőgazdaság. Ha ez utóbbiak fejlesztéséért milliókra menő áldozatokat hoznak évente, valamennyi áldozatra rászolgált a kereskedelem is, főképpen az a kereskedelem, mely az itthon fölöslegessé vált vagy el nem helyezhető termények részére külföldön szerzi meg az értékesítő forrásokat.

Munkásközvetítés Németországban.

Budapest, augusztus 19.

Felütötte ismét uralmát a munkaadó és munkásszervezetek között a „hatalmi” kérdés. Nagy erőfeszítéssel igyekezik mindkét fél egymáson felülkerekedni. A megértés politikája helyett az „aki bírja, marja” politikát követik. Az ellentétek kiélesítését főképp a munkásközvetítés kérdése okozza. A munkadók jól tudják, hogy ha a szakszervezetek kezéből ezt a hatáskört kivesszük, védve vannak a folyton és folyton megújuló sztrájk, bojkott, amerizálás stb. kellemetlenségeitől. Épp ezért ragaszkodnak a szervezetek oly féltékenyen ahhoz a „jogukhoz”, hogy munkást csak ők, szakszervezeteik útján közvetíthessenek. Németország szocialista vezetői a munkáshelyezés kérdését már rég kikapcsolták programjukból. Igaz, hogy ott a terror hatósági erőlyes beavatkozás folytán nem terjed annyira, mint nálunk. Munkás és munkaadó közt a bér szabad egyezkedés tárgya — s ahhoz a szakszervezetnek semmi beleszólása nem lehet. Munkaadó kezét nem köti a munkáshelyezéssel a szakszervezet. A „kiemelés” fogalma ott ismeretlen. Így lehetséges, hogy Berlin munkásközvetítését, illetve elhelyezését a szakszervezetek és hatósági közvetítők mellőzésével jóformán egyetlen lap, a „Berliner Local-Anzeiger” látja el. És pedig nagyon egyszerűen.

E lap saját költségén minden nap „Arbeitsmarkt” címen értesít ad ki az egész Berlin területén üresedésben levő mindenemű állásokról. A munkaadók déli 12 óráig telefonon jelenthetik, hogy hol és hány munkásra van szükségük. Az „Arbeitsmarkt” délután pont 3-kor jelenik meg. A munkára várók ismerik már a helyeket, hol az értesítő kiosztásra kerül. 20 helyen egyszerre kezdődik meg a kiosztás, s a munkások száza a legnagyobb rendben négyes sorokban felállva várják a kiosztó érkezését. Naponként átlag 500 betöltendő helyet közül az „Arbeitsmarkt”, Gyorsan végigfutva az újságot, a következő perczben már a villamosok a munkások százait viszik a hirdetett helyre. Persze mindenki igyekszik mielőbb a kitűzött helyhez jutni, — nehogy más megelőzze. S ha már más esetleg korábban érkezett, másnap ismét ott sorakozik a várók között és várja türellemmel és bizalommal a kiosztás kezdetét. A „Lokal-Anzeiger” intézménye Berlinben a legnagyobb népszerűségnek örvend. Tavalyi év folyamán az „Arbeitsmarkt” révén körülbelül 80,000 ember jutott foglalkozáshoz.

Mindenesetre megfontolásra érdemes, hogy ily módon — ez intézmény nálunk való behozatala által nem-e lehetne élet venni a mindinkább kihívóbbá váló munkás hatalmi kérdésnek. Nálunk különösen célszerű lenne ez intézmény behozatala, mert a mi hatósági helyközvetítők helyszerzése nagyon nehézkes. Nem bizik benne sem a munkás, sem a munkaadó. A mi hírlapviszonyaink természetesen nem engedik meg egy újságnak sem azt az óriási anyagi áldozatot — a milyet egy ilyen „Munkás-törzsde” kiadása igényel. Célszerű lenne, ha a kormány venné kezébe a munkásközvetítés kérdésének ily módon való rendezését, t. i. minden hatósági szervezet nélkül, csupán egy naponként megjelenő értesítő kiadása által.

A váltójog nemzetközi szabályozása. Németország, Hollandia és Olaszország egy a közel jövőben összeülő nemzetközi konferencia összehívásán fáradozik, melynek feladata lenne a váltójog szabályainak alapelveit valamennyi államra nézve egyöntetűen megállapítani. A mi, sok tekintetben elavult váltójogunk is alapos átdolgozásra szorul. A magyar kormány — mint értesülünk — szintén meghívást kapott a konferencián való képviseltetésre s az igazságügyminisztérium egy kiváló jogászként fogja magát képviseltetni.

A vasuti üzletszabályzat reformja. Az üzleti körök részéről annyiszor sürgetett üzletszabályzati reform küszöbön állván, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ezúton értesíti az érdekelt köröket, hogy az új üzletszabályzat tervezete a kamara hivatalos helyiségeiben (V., Szemere-utca 6.), délelőtt 9—2 óráig betekintés és áttanulmányozás céljából rendelkezésre áll s hogy a kamara irodája a reformra vonatkozó észrevételeket és javaslatokat véleményes jelentésében leendő felhasználás céljából úgy szövelileg, mint írásban szívesen veszi. Miután azonban folyó évi szeptember 25-ig a kamarának nyilatkozni kell, kívánatosnak mutatkozik a gyakorlati élet szempontjából felmerülő kívánalmakat mielőbb, legkésőbb azonban szeptember 15-ig a kamarával közölni.

Félmillió korona egy szeszgyárért. Az új kontingenstörvény értelmében a pénzügyi kormány az ipari és mezőgazdasági szeszfeldőktől elvont kontingenst hektoliterenként hetven koronáért váltja meg. A törvény fólhatalmazza a pénzügyminisztert arra is, hogy ugyanily összegért válthassa meg az önként fölkinált kontingenst is. Az első ipari szeszgyár, amely ilyként állami tulajdonba kerül, a Spitzer Benő és társa-féle bajai gyár, melyet — mint értesülünk — a pénzügyminiszter a cégétől megvásárolt félmillió koronáért. A Spitzer-féle szeszgyárnak 5500 hektoliter kontingense van, úgy hogy ennyi kontingens jut már az idei kampagnében az újonnan alakuló mezőgazdasági szeszfeldők javára azon kontingens mennyiségen felül, amely a törvény alapján kiosztás végett rendelkezésre áll. Ezenfelül a kormány megvásárolta a cégétől a gyár területét is, melyre a baja-bátaszéki vasut építésénél van szükség.

A takarmányhiány. A földmivelségi miniszter intézkedett aziránt, hogy a takarmányban szűkölködő gazdáknak megküldessék az általa kiadott népszerű takarmányozási utmutató, másrészt pedig a vármegyei gazdasági egyesületek és az állattenyésztési felügyelők is nagyobb mennyiségű példányban ingyen osztogathassák. A füzet kimerítő tanácsokat nyújt a legkülönbözőbb takarmánynövények meg és is lehetséges vetése, felhasználása, téli eltartása, gazdaságos felhasználása stb. tekintetében; egyúttal pedig részletesen felsorolja az erőtakarmányok, takarmány- és alompótló czikkek körüli tudnivalókat is. A füzetet mindenki ingyen megkaphatja, ha ezért egy levelezőlapon a földmivelségi minisztériumhoz fordul. Egyébként a vidéki gazdasági egyesületek is mindent elkövetnek, hogy Darányi miniszter intencziójának megfelelően a takarmányhiányt ellensúlyozzák s ezek közül első helyen a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület fejt ki a védnöksége alatt álló szövetkezet útján nagyarányú segélyakciót, melynek élén gróf Hoyos Miksa és Bogya Emil állanak. — A Szolnok-Dobokamegyei Gazdasági Egyesület pedig tevékenységét főként abban az irányban érvényesíti, hogy a tengeriszár tépet állapotban használtassék fel takarmánypótlásra. E célból egy „Tornádó” nevű szártépgépet szerzett be, melyet munkaközben is bemutat és ismertet a gazdákkal.

A nemzetközi giróforgalom előnye. A tulipán, a nemzeti czélok szent szimboluma ugyilátszik elvesztette bívós erejét. A postatakarékpénztár most kibocsátott 1907. üzletévi jelentéséből konstatáljuk ezt a tényt. Az osztrák postatakarékpénztárral a mi postatakarékpénztárunk ugynevezett „csereforgalmat” tart fenn. Ez abból áll, hogy a mindkét intézmény számlával bíró számlatulajdonosok egyik helyről a másikra utalhatnak át összegeket. Ily átutalás Bécsből hozzánk 37 millió korona volt, tőlünk Bécsbe utaltatott 168 millió korona. Tehát +61ünk 131 millióval több utaltatott át Bécsbe. Ez a horribilis többlet szoros összefüggésben áll az osztrák postatakarékpénztár nemzetközi giróforgalmi intézményével, melyet a mi kereskedővilágunk még eddig a legnagyobb mértékben nélkülöz. A magyar postatakarékpénztárnak a nemzetközi giróforgalomba való belépése már a közel jövőben megvalósul s akkor ez az aránytalan különbözet azonnal javunkra fog változni.

Czukorrépa-termesztők szervezkedése. A nyitrai megyei czukorrépa-termesztő gazdák szövetségének elnöke, gróf Apponyi Gyula, Pozsonyban az érdekelt szomszédos megyebeli gazdákat egy értekezletre hívta össze, melyben a vidéki gazdasági egyesületek vezetői elhatározták, hogy megyéjük területén megalakítják a czukorrépa-termesztő gazdák szövetségét, azután pedig ezeket a szövetségeket tömörítik és megalakítják a Nyugatmagyarországi Czukorrépa-termesztő Gazdák Szövetségét. A czukorrépa-termesztő gazdák érdekeik megvédése végett elkerülhetetlenül reá vannak utalva arra, hogy a szövetségeket megalakítsák, mert a horribilis munkabérekkel annyira nincsenek arányban a répbaváltási árak,

hogy a czukorrépa-termesztők szövetségének elnöke, gróf Apponyi Gyula, Pozsonyban az érdekelt szomszédos megyebeli gazdákat egy értekezletre hívta össze, melyben a vidéki gazdasági egyesületek vezetői elhatározták, hogy megyéjük területén megalakítják a czukorrépa-termesztő gazdák szövetségét, azután pedig ezeket a szövetségeket tömörítik és megalakítják a Nyugatmagyarországi Czukorrépa-termesztő Gazdák Szövetségét. A czukorrépa-termesztő gazdák érdekeik megvédése végett elkerülhetetlenül reá vannak utalva arra, hogy a szövetségeket megalakítsák, mert a horribilis munkabérekkel annyira nincsenek arányban a répbaváltási árak,

Egy mezőgazdasági Bank

ötven ezer koronára emelték az új bankintézet elnöke, gróf Wass Ede, László Gyula, Fényes Sándor. Az év elején az elvárhatóan kedvező körülmények között a bank felosztásának pénzkiosztásának kezdetétől kezdve 50—75 koronáig nyújtott a legerősebb szövetkezes társadalmi és anyagi feltételekkel.

A győri banki hírek: kapcsolatos hírek befejezte munkáját az arany Császár K. F. Jakner József, lozsvári, Maricskei, Csécskei, helyi czipész, nos kolozsvári, Miskolci Bóna zsef mosoni felkészítéssel tek ki.

Leszállított

olyan hír érkezik, hogy nem leszállított végrehajtó bizalmi ügyeket, hogy bádog árát megmázasánsként. A litása azonnal bizánsoknál a szerinti számitási korábbi árak szállítása az osztrák történet, rendelkeznek eleg avégből, hogy kiszorítható. nál nem lépett a magyarországi lépni az árak mileg meglepetten azt hitték, ber eleje előtt most Bécsben rona. A vaskar sal teljesen megtalált.

Gazdasági Egyezmény

Gazdasági Egyezmény gazdák szövetségének elnöke, gróf Apponyi Gyula, Pozsonyban az érdekelt szomszédos megyebeli gazdákat egy értekezletre hívta össze, melyben a vidéki gazdasági egyesületek vezetői elhatározták, hogy megyéjük területén megalakítják a czukorrépa-termesztő gazdák szövetségét, azután pedig ezeket a szövetségeket tömörítik és megalakítják a Nyugatmagyarországi Czukorrépa-termesztő Gazdák Szövetségét. A czukorrépa-termesztő gazdák érdekeik megvédése végett elkerülhetetlenül reá vannak utalva arra, hogy a szövetségeket megalakítsák, mert a horribilis munkabérekkel annyira nincsenek arányban a répbaváltási árak,

A szerb kereskedelmi

szerb kereskedelmi hatalmazás a s a „Táviratok” így ennek életben. A legutóbbi bécsi Wekerlének az a gőre vonatkozó tásukat s így nem áldatlan gazdasági szerbekre nézve önösen a szerb talt illetőleg. E t értinto módosításból pedig igazán megkötése, mert

hogy a czukorrépatermesztés jövedelmezősége évek óta nem csökkent, hanem teljesen megszűnt. A gazdák létevére, hogy ez ellen védekezzenek.

Egy mezőgazdasági bank feloszlása. Nagyiklódon ötven ezer korona alaptőkével Nagyiklódi Mezőgazdasági Bankrésztársaság címmel 1907. évben új bankintézet alakult. Az igazgatóság tagjai voltak: gróf Wass Béla, László László, dr. Csizér Ákos, László Gyula, dr. Wachsmann Ede, Montbach Sándor, Fényes Sándor, Gócs Sándor, és Rettegai Sándor. Az év elején azonban a bank működésének felvétele elé elháríthatlan akadályok gördültek s a legutóbbi közgyűlésen — amint értesülünk — kimondták a bank feloszlását. A bank kitűzött célja volt, hogy pénzkölcsönök nyújtásán kívül állat- és terményértékesítő szövetkezeteket létesítsen s a termények értékének 50—75 százalékáig mérsékelt kamatu pénzkölcsönnyel nyújtson, ugyancsak, hogy kezdeményezze a legerősebb erdélyrészi nemzetiségi bankokkal való szövetkezés eszméjét olyan célból, hogy ezáltal a társadalmi és állampolitikai együttműködés ma hiányzó feltételei biztosíthatóak.

A győri cipészkongresszus kitüntetései. Győrben a nyolcadik országos kongresszussal kapcsolatos harmadik szakkiállítás bírálóbizottsága befejezte működését. Az eredmény a következő: Kiállítási aranyérmét kaptak: Lebner Károly és fia, Császár K. Ferencz budapesti, Dorváth József győri, Jakner József, Ferenczi Ignác, Matutsek József kolozsvári, Markotán és Dorka pécsi, Szabó József kecskeméti, Orbán, Nagy és Tamás szekelyudvarhelyi cipészek és Gellér József budapesti, Bakó János kolozsvári, Spáida János pozsonyi cipészek, a Miskolczi Bőriparosok Szövetkezete és Szabó József mosoni felsőrész-készítők kaptak meg. Kiállítási ezüstéremmel 27, bronzéremmel 81 kiállítót tüntettek ki.

Leszállították a vasárakat. Végre egyszer olyan hír érkezik Bécsből, hogy nem emelték, hanem leszállították a vasárakat. Az osztrák vaskartell végrehajtó bizottsága ugyanis arról értesítette a vasműveket, hogy a rudvas árát egy koronával, a vasbádóg árát pedig fél koronával leszállítja métermázsánként. Az osztrák vaskartellnek ezen árleszállítása azonnal életbe lép olyformán, hogy az új megbízásoknál a vas és bádóg árát az olcsóbb árak szerint számítják, ellenben a régi megbízásoknál a korábbi árak maradnak érvényben. A vasárak leszállítása az osztrák vaskartell jelentése szerint nem azért történt, hogy az osztrák vasgyárak nem rendelkeznek elegendő megrendelés felett, hanem főleg avégből, hogy ezáltal a német vasművek ajánlatait kiszoríthatják. Az árleszállítás a magyar vasműveknél nem lépett életbe, hanem az osztrák vaskartell a magyarországi művekkel szintén érintkezésbe fog lépni az árak leszállítása miatt. Az árleszállítás némileg meglepetésszerűen jött, mert a vasipar körében azt hitték, hogy a vaskartell az árakat szeptember eleje előtt nem fogja mérsékelni. A rudvas ára most Bécsben 20 korona és a vasbádógé 24,50 korona. A vaskartell reméli, hogy ezen árleszállítással teljesen megakadályozza a német vas behozatalt.

Gazdasági kiállítás Eperjesen. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület Abauj-, Szepes- és Zemplénvármegyei gazdasági egyesületeivel karöltve október 3—6-ikán baromfi, gyümölcs, kertészeti és méhészeti kiállítást és vásárt rendez. Ugy a baromfi, mint a gyümölcs, kertészeti és méhészeti kiállításon és vásáron részt vehetnek: Abauj-, Sáros-, Szepes- és Zemplén vármegyei tenyésztői és termelői. Eszközöket, gépeket, kertészeti és baromfi tenyésztési felszereléseket bárki kiállíthat. Bejelentési határidő szeptember 15-ike. Bejelentések a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület címére küldendők be.

A szerb kereskedelmi szerződést elfogadták. A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetésére a felhatalmazást a skuptina — amint mai számunkban a „Táviratok” rovatában megírtuk — megszavazta, így ennek életbeléptetése már csak napok kérdése. A legutóbbi bécsi közös miniszteri tanácskozáson Wekerlének az azonnali életbeléptetés szükségességére vonatkozó fejtegetései nem tévesztették el hatóságokat s így nem sokára végleg meg fog szünni az az állatlan gazdasági harc, amely úgy ránk, mint a szerbekre nézve csak hátrányokkal járt. Fontos különösen a szerződés életbeléptetése az állatbehozatalt illetően. E tekintetben a szerbeket hátrányosan érintő módosítások eszközöltettek. Kivételi szempontból pedig igazán utolsó perczben jött a szerződés megkötése, mert a szerb kereskedők nyereszterme-

nyek behozatalára új piacokat kerestek és találtak már. A kereskedelmi szerződés életbeléptetése a politikai feszültséget is nagyban mérsékli.

Vasuti ügyek. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a Budapesti Közúti Vaspálya-Társasághoz s abban a leiratban tudatja, hogy a Budapesti Helyi-érdekű Vasutak gőzüzemi vasutovonainak villamos üzemre való átalakítása kapcsán átalakítást igényel a társaság a Óbuda—Főter—Filatorigát vonala is, a mely ezidő szerint forgalmon kívül áll. Felhívja a miniszter a társaságot, hogy addig is, míg az illető városrészt véglegesen rendezetnék, tervezze meg a szóban forgó közúti vasut vonalainak két vágánypárral leendő megépítését akként, hogy Óbuda—Főter-től kiindulva, az egyik vágánypár a Laktanya-utczán, a másik pedig a szentendrei utczán és uton, esetleg a Majláth-utczán vezetessék a budapest-szentendrei helyi-érdekű vasutvonal Filatorigát állomásáig; a tervet pedig mielőbb terjeszse fel hozzá. Végül felhívja a miniszter a társaságot, hogy nyolcz hónapon belül mutassa be a Svábhegyre vezetendő villamos közúti vasut tervét. A vasutat a társaság a tervek jóváhagyásától számított két év alatt köteles megépíteni.

Vidéki téglagyárosok kérvénye Wekerléhez. A vidéki téglagyárosok képviselőiben a Magyar Építőanyag Termelők Országos Szövetsége beadványt intézett Wekerle Sándor miniszterelnökhöz aziránt, hogy a kormány által létesítendő munkásházak építéséhez szükséges téglanyag felét egy a Budapesthez közel és különösen a Duna mentén fekvő vidéki téglagyárosokból álló csoportnál rendelje meg a kormány, mert a középületek felállításából származó terheket az egész ország viseli, minélfogva a célba vett beruházásokkal kapcsolatos megrendelés fele részére a vidéki téglagyárosok pályáznak a budapesti téglagyárak által ajánlatba hozott leszállított árak mellett. A vidéki téglagyárosok legközelebb kiüldöttségileg fognak a kormány tagjainál ezen ügyben tisztelegni.

Kisipari kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. A magyar királyi Technológiai Iparmúzeum igazgatósága a folyó évi ősz és tél folyamán kisipari kiállítást rendez. A kiállítás tárgyát a kisipar azon jellegzetes gépi berendezései és segédesszközei fogják képezni, melyek különösen a kisebbrendű existenciákat érdeklik. Főként tehát a használatban bevált, kombinált gépi berendezések, a munkafolyamatot megkönnyítő készülékek és felszerelések, valamint speciális gépek, illetőleg szerszámok fognak a kiállításon szerepelni. A kiállított gépek és készülékek, továbbá különleges szerszámok a lehetőséghez képest, a kiállítók beleegyezése esetén működésben, illetőleg üzemben lesznek bemutatva. A kiállítás előreláthatólag október végén fog megnyitni.

A selyemfestők áremelése. Az osztrák selyemfestők elhatározták, hogy szeptember 1-től kezdve 5—15%-kal felemelik a festődíjakat. Az áremelést a munkabérek drágulásával indokolják.

Sörárpavásár. A Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, valamint az OMGE. támogatásával, Miskolcon augusztus 24-én, országos sörárpavásárt rendez. Már eddig is (a jelentkezés holnapután zárul) sok termelő küldötte be minta-árufát. Ez a tizenegyedik vásár s az előző vásárok jó hírneve biztosítja a mostaninak sikerét. A földmivelésügyi miniszter a vásárt rendező gazdasági egyület államsegéllyel támogatja. Budapesten a kopló- és sörárpa-kiállítás október 1-től 7-ig lesz.

A Tisztviselők Országos Szövetsége — feloszlík. A Magyar Tisztviselők Országos Szövetsége — amint értesülünk — feloszlík. Az alapítani remélt bank a tisztviselők nemtörődömsége miatt meghiusult, a nagy garral hirdetett újrendszerü 20 koronás részvényrendszer csütörtököt mondott s mint erkölcsi festület pedig pénz nélkül csak vegetálna s így már a napokban hivatalosan is bejelenti a szövetség a feloszlást.

A Kecskeméti Bortermelők Első Pinczeszövetkezete egyik legjelentősebb alkotása az utóbbi évek közgazdasági mozgalmainak. A pinczeszövetkezet 1901-ben alakult, amikor Kecskemét város több jó-hírnevű bortermelője tömörült abból a célból, hogy a kecskeméti jó és szakszerűen kezelt borokat könnyen hozzáférhetővé tegye egy a kis-, mint a nagyfogyasztóknak. A szövetkezet Magyarországon kívül főleg Felső-Ausztriában és Csehországban tudott termékeinek nagyobb piacokat teremteni és szállítóképessége fokozatosan emelkedik s az első évi 800 hektoliterrel szemben az utolsó üzleti évben már 15.000 hektoliter lett konzumálva. A szövetkezet központi telepe Kecskeméten, Klyó-utca 170. szám alatt van, ahol 400 hektós cement- és 120 hektós ászokfa-hordókba gyűjtik és szüretelik a gondosan

megvizsgált mustokat. A szövetkezet Muraközy Jenő nagybirtokos elnöksége és Héjjas Mihály igazgató szakszerű vezetése alatt működik és prosperál minden állami segély nélkül, csupán a vezetők rátermettsége révén.

Új szabályrendelet. Számptalan rekrimináció, másfél éves tárgyalás után végre elkészült a székesfővárosi fogadó-vendéglő-, kávéház- és kávémérési iparokról szóló szabályrendelet s a fővárosi tanács felterjesztése következtében most várja a kormányhatóság jóváhagyását. Egy kissé megrendszabályozzák ezeket a hosszú pórásra engedett iparokat s főleg közegészségügyi és közérkölciségi szempontokból a fővárosi m. kir. államrendőrség igen üdvös intézkedéseket javasolt életbeléptetni. Hozzá szót a budapesti kereskedelmi és iparkamara, valamint a belügyminisztérium is. Nem is képzelhető el másként Budapest világvárosnak, mintha erős kézzel és éber szemmel ellenőrzik a zugszállodák és a szegényebb néposztály kifosztását célzó hazárdjátékok révén tengődő lebuji-kávéházak, kávémérések és cseherlik működését.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Herczeg Elemér kereskedő Jász-Karajenő; Breitner F. kereskedő Pécs; Hansel Mór és fiai textilipari részvénytársaság Bécs.

A vásári vasárnapok munkaszünete. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületéhez most érkezett le Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter leirata, amelyben értesíti az egyesületet, hogy meghallgatva kérésüket, teljesíti azt az évtizedes kívánságot, hogy a vásári vasárnapon is munkaszünet legyen. A kereskedelmi alkalmazottak körében a miniszternek ez a leirata leirhatatlan lelkesedést keltett. Évenként nyolcz vasárnapot jelent ez a sok ezer alkalmazottra nézve. Így a fővárosban most már teljes a vasárnapi munkaszünet. Rendeletben kimondja a kereskedelmi miniszter, hogy az 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a alapján kiadott miniszteri rendeletet, hogy országos vásárok napján az ipari és kereskedelmi árusítás nemcsak a vásártéren, hanem a vásártartó város, illetve község egész területén az egész vasárnapon végezhető, Budapest székesfővárosra nézve odamódosítja, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás országos vásárok napján az egész vasárnapon át csak a vásártéren végezhető, míg az üzletekből való ipari árusítás tekintetében vásári vasárnapon is az idézett rendeletnek az egyéb vasárnapokra érvényes korlátozó rendelkezései alkalmazandók. Budapest székesfőváros területén a karácsonyi ünnepet megelőző vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető. Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Selyemtenyésztésünk. Magyarország selyemtenyésztése az 1908. évben jóval kedvezőbb volt, mint az elmúlt esztendőben. Ez részint annak tulajdonítható, hogy az 1907. év mezőgazdaságilag kedvezőtlen volt s így nagy számban voltak azok, kik a következő évben szereshető első pénzt várták, melyet a selyemtenyésztés ad. Az idei időjárás is kiválóan kedvezett a selyemtenyésztésnek. A magyarországi selyemtenyésztés adatai (Horvátországot bele nem számítva) az 1907. és 1908. évben a következők: 1907-ben 2372 községben 62,603 család 1.211,867 kilogramm gubót termelt és ebből (a gubóraktárakban kifizetett munkabérekkel együtt) 2.471,716 koronát keresett. A selyemtenyésztés és a selyemfonóipar után az összes kereset 3.960,150 koronát tett ki. 1908-ban 2300 községben 75,000 család 1.427,000 gubót termelt és ebből 2.965,000 koronát keresett. A selyemfonóipar utáni kereset pedig hozzávetőleg 4,5 millió koronára tehető. Ez az összeg egész tíztesen csak a naptári év végével állapítható meg. A fenti adatokból kitűnik, hogy Magyarországon 1908-ban a tenyésztők száma 1300-zal, a termelt gubóniennyiség 200,000 kgr.-mal és a tenyésztők keresete 500,000 koronával emelkedett az előző évhez képest. A selyemtenyésztésnek 1880-ban történt újjászervezésétől az 1908. évig bezárólag a selyemtenyésztéssel és selyemfonóiparral foglalkozóknak kifizetett keresetösszeg 79.531,415 korona. Midőn a földmivelésügyi minisztérium 1880-ban újból szervezte a selyemtenyésztést és felállította a székszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőséget, ennek működési körét kiterjesztették Horvátországra is. 1907-ben Horvátországban 542 községben 11,113 család foglalkozott selyemtenyésztéssel és 195,288 kilogramm gubót termelt, mely után 513,882 koronát keresett. Az 1908. évről eddig kimutatásunk nincsen, minthogy az elmúlt évben Nikolics Vladimir volt bányhelyettes intézkedésére a horvát kormány két ottani pénzügyetnek adta át a horvátországi selyemtenyésztést.

Uj dökk Fiumében. A Whitehead-féle torpedógyár Angliában uszó-dokkot készített, amely most érkezett meg Fiuméba. A dökk a torpedógyár kikötőjében fog horgonyozni. Hossza meghaladja a 100 métert és befogadó képessége 1300 tonnánál nagyobb, úgy, hogy a parti járatokat végző gőzöskényelmesen elérhetnek benne és nem kell azokat többé Triesztbe küldeni javításra.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3% százalékos 500 frankos községi kötelezőinek tervszerű évi kisorsolása szeptember 1-én délelőtt 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

Az Amerikai Porcellán Poudér Részvénytársaság elárúsító helyisége

KECSKEMÉTI-UTCZA 8.

szám alatt van.

Báró Perényi Odön.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 19. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Murányi Irén okleveles tanitónőt a zalabak-sai állami elemi iskolához rendes tanitónővé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Poppov Péter fejérmegyei és Berzsényi Gusztáv hunyadmegyei segédtanfelügyelőket kölcsönösen Pracsenszkyne Brühl Luiza zborói állami elemi iskolai tanitónőt a cesői, Móré Lászlóné, szül. Malirsch Mária zalabak-sai állami elemi iskolai tanitónőt a zborói állami elemi iskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Steiner Adolf drávaszentmártoni lakos Somogyira, Stieglitz Nándor budapesti lakos Timárra, kiskoru Scheibner János budapesti lakos Márkusra, kiskoru Steiner Jenő ipolyvási lakos Szöllőse, kiskoru Schrei Mihály hatvani lakos Sarkadira és Schwarz Mihály budapesti lakos családi nevének Szalaira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A verseczi járásbírósnál albirói, a somorjai adóhivatalnál pénztárnoki, a szentlőrinczi adóhivatalnál adótitási, a mohácsi, a nagyszomkúti és az iglói adóhivataloknál díjazt gyakornoki állásra 2 hét; — a kolozsvári kataszteri igazgatóságnál kataszteri becsőbiztos-gyakornoki, a máramaroszi járásbírósnál irnoki állásra 4 hét; — a váci és gyergyószentmiklósi járásbírósnál szolgál állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 19-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő változóan felhős. Eső főleg az ország északkeleti felében esett és pedig helyenkint 5 mm-t meghaladó mennyiségben. Itt-ott zivatar is fordult elő. A hőmérséklet többnyire kissé emelkedett és maximuma: Czrkveniczán 27 C°, minimuma: Tátrafüreden 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős és enyhe idő várható, civéve inkább csak keleten — esővel.

Allomás	Legnagyobb hőmérséklet 700 +	A hőmérséklet csökkenése az éjszaka alatt	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérsékletkülönbség
A. Szatmár	14.8	13.4	W	2	4	1 18 11
Ungvár	10.8	14.2	NE	1	4	4 18 12
Késmárk	10.5	10.5	S	1	8	1 16 6
Losoncz	14.9	12.4	ESE	2	2	19 7
Ópalya	14.9	12.8	N	1	0	22 6
Budapest	14.8	15.4	NW	1	0	23 18
Herény	15.8	14.0	SW	1	1	22 18
Köszvény	15.7	14.8	SW	1	1	21 18
Pécs	15.4	13.3	N	1	0	21 11
Zágráb	15.9	15.4	N	4	0	23 18
Fiume	15.8	17.9	N	3	0	25 15
Szeged	16.0	16.0	N	1	0	21 11
Temesvár	14.6	13.1	E	1	0	21 10
Nagyvárad	14.7	13.3	E	2	0	19 6
Kolozsvár	15.5	13.2	S	1	2	20 10
Nagyszombat	14.6	12.2	N	1	4	20 10
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Kesz	—	11.4	N	3	2	1 20 6
Arvabarátja	—	12.0	N	1	3	— 6
Salmeczbanja	—	13.7	N	2	3	— 10
Komárom	—	14.8	NW	2	1	— 9
Magyar-Ovár	—	13.2	NW	1	1	— 12
Sopron	—	14.6	NW	3	4	— 21 8
Kézak	—	15.0	N	0	0	— 28 10
Cirkonica	—	20.1	NE	1	1	— 27 16
Debrecen	—	16.9	N	3	1	— 7
Kecskemét	—	14.4	N	0	1	— 21 10
Oroszló	—	15.0	NE	2	0	— 19 11
Arad	—	14.6	E	3	0	— 20 12
Zsombolya	—	13.6	E	0	ny	— 21 10
Versce	—	16.8	SE	3	0	— 20 11
Orsova	—	16.2	SE	0	0	— 28 11

TŐZSDÉK
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonafőzsde.

Budapest, augusztus 19.

A mai készáru-piaczon mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuzában csendes volt az irányzat és a forgalomba került 25.000 métermáza 5—10 fillérrel olcsóbb áron kelt el. Rozs változatlan, zab és tengeri csendes. A határidőpiacon a mai fizetést részint a kedvező miniszteri jelentésre, részint pedig másfél centtel alacsonyabb tengerentuli jegyzésekre meglehetősen lenyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben úgy látszott, mintha még tovább akarnának csökkenni az árfolyamok, ami azonban nem következett be, mert később elég jó vételkedv kezdett mutatkozni, mire kissé szilárdult az irányzat és kevéssé az árfolyamok is emelkedtek. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen csak jelentéktelen eltérés mutatkozik az árfolyamban, így az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi buza husz fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel, az októberi zab két fillérrel, az uttengeri szintén két fillérrel gyengült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Előző	Ára 100 kg.	Előző	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.85—23.15
"	76	—	80	23.05—23.45
"	77	22.60—22.90	81	23.15—23.55
"	78	22.70—23.00	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	22.65—23.05
"	76	—	80	22.95—23.35
"	77	22.40—22.70	81	—
"	78	22.50—22.80	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.50—22.90
"	75	—	79	22.65—23.05
"	76	—	80	22.95—23.35
"	77	22.40—22.70	81	—
Bánsági uj	74	—	78	22.70—23.10
"	75	—	79	22.85—23.25
"	76	—	80	23.05—23.45
"	77	22.60—22.90	81	23.15—23.55
Bácskai uj	74	—	78	22.60—23.00
"	75	—	79	22.75—23.15
"	76	—	80	22.95—23.40
"	77	22.50—22.90	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.75—18.85
" középmínőségű uj	—	—	—	18.55—18.65
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	15.40—15.70
" II.-rendű	—	—	—	15.—15.40
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60—16.80
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.65—15.80
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza, Tiszavidéki: 500 mm. 80 kg. 23.50 korona, 1500 mm. 80 kg. 23.50 korona, 1800 mm. 80 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 500 mm. 8 kg. 23.20 korona, 1200 mm. 80 kg. 23.35 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 300 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 600 mm. 78.5 kg. 22.60 korona, 1600 mm. 78 kg. 22.90 korona, 500 mm. 78 kg. 22.60 korona, 150 mm. 76.5 kg. 20.20 korona, 300 mm. 75 kg. 19.60 korona.

Pestvidéki: 500 mm. 80 kg. 23.— korona, 200 mm. 79 kg. 23.20 korona, 600 mm. 79 kg. 23.— korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 4800 mm. 78 kg. 22.80 korona, 1000 mm. 76.8 kg. 22.40 korona, 300 mm. 76.5 kg. 22.50 korona, 400 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 76 kg. 21.— korona.

Bánsági: 400 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona.

Szt.-Tamási: 2750 mm. 78.4 kg. 23.10 korona.

Bácskai: 1350 mm. 79 kg. 23.30 korona.

Rozs: 200 mm. 18.55 korona, 100 mm. 18.55 korona, 200 mm. 18.50 korona, 100 mm. 18.50 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kőttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.11, 11.17.
Buza 1909. áprilisra 11.52, 11.54, 11.50, 11.55.
Rozs 1908. októberre 9.23, 9.30.
Zab 1908. októberre 8.11, 8.10, 8.12.
Tengeri augusztusra —, —, —.
Tengeri 1909 májusra 7.10, 7.11, 7.09, 7.12.

1 óra 30 percig zárulnak:

1908. októberi buza	11.16—11.17
1909. áprilisi buza	11.53—11.54
1908. októberi rozs	9.28—9.29
1908. októberi zab	8.13—8.14
1908. júliusi tengeri	7.65—7.66
1909. májusi tengeri	7.11—7.12

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 17-től augusztus 18-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	6390	1300
Rozs	1326	207
Arpa	2164	104
Zab	714	2997
Tengeri	—	7628
Liszt	10	20585
Korpa	—	2433

Értéktőzsde.

Az előtőzsde külföldi ösztönzés híján teljesen üzletlenül folyt le. Kereslet egyedül az Orosz járadék iránt mutatkozott, melyet az Osztrák hitelintézet megbízásából vásároltak. A déli tőzsde folytatálagosan üzletlenül maradt, csak az Orosz járadékban mutatkozott további emelkedés bécsi vásárlásokra. A vezető értékek árfolyama a teljes üzletlenség miatt alig változott. A helyi piacon forgalomban volt a Danubius részvény és a Szanatórium-sorsjegy. A két napig tartó kereslet után a Salgó részvények iránt ma lanyhult az érdeklődés. Forgalomba került: Osztrák hitel 630—629.50—630 koronán, Magyar hitel 743—743.75—742.50 koronán, Jelzálog 430.50 koronán, Rima 554—554.50 koronán, Városi villamos vasút 260.50 koronán, Orosz járadék 96.50—96.95 koronán, Hazai bank 280 koronán, Danubius 287.50 koronán, Szanatórium sorsjegy 7.50 koronán, Hazai takarékpénztár 18150.— koronán, Salgó 574.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült. Kőttetett: Osztrák hitelrészvény 630.—629.50 Magyar hitelrészvény 743.75—742.50. Osztrák-magyar államvasút —. Rimamurányi vasúti 554.50—554.—. Magyar leszámitoló-bank —. Jelzálogbank —. 5 százalékos orosz kölcsön 96.50—96.60.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde üzletlenség. Kőttetett: Osztrák hitelrészvény 629.75—630.—. Magyar hitelrészvény 743.—743.25. Osztrák-magyar államvasút —. Déli vasút 113.—113.25. Rimamurányi vasúti —. Magyar leszámitolóbank —. Jelzálogbank 430.50—431.—. Közúti vaspálya —. Magyar koronajáradék 92.821/2—92.85. Hazai bank 280.25. 5 százalékos orosz kölcsön 96.75—97.—. Első hazai takarékp. r.-t. 18150.—. Salgótarjáni közbánya r.-t. 574.50. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.60.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde tartott. Kőttetett: Osztrák hitelrészvény 629.75. Magyar hitel 743. Jelzálogbank 430.75. Rimamurányi 554.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 19. (Saját tudósítónk jelentése.) A magyar földművelésügyi miniszter jelentése az aratásokról az itteni piacon nem hozott meglepetést és csak annyiban gyakorolt befolyást, hogy buza és zab 5 fillérrel gyengült. Az irányzat egyébként kedvelten, sőt bággyadt, de az árak változatlanok. A konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól s így alig volt valamire való üzlet. Árpában is csekély a forgalom, jóllehet, a kínálat jó, de a vásárlási kedv nem akart fellendülni. Az árak nem változtak. Ami a külföldet illeti, az észak-amerikai piacok könnyebb javulást jelentettek, az angol tőzsdék lanyha irányzatot követtek, Párisban pedig tegnap még ünnep volt.

Jegyzetett buza: uj tiszavidéki 11.95—12.40 korona, marosi 11.75—12.15 kor., bánáti 11.75—12.15 korona, tőtfelvidéki 11.55—12.— korona. csepeli —.— korona, uj déli vasúti 11.60—12.—, marchfeldi 11.35—11.75 korona.

Uj-rozs: tőtfelvidéki 9.70—9.95 korona, csepeli 9.65—9.90 kor., pestmegyei 9.75—10.— kor., déli vasúti 9.65—9.90 korona, különféle magyar 9.65—9.90 kor., osztrák 9.55—9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.75 kor., marchfeldi 9.—9.90 kor., bécsvidéki 9.—10.— kor., tőtfelvidéki 8.30—10.40 kor., csepeli —.— kor., győri —.— kor., déli vasúti 8.50—10.— kor., tiszavidéki 7.60—9.40 kor., északmagyarországi 8.—10.— korona.

Magyar tengeri: régi 8.25—8.50, uj —.— korona, cinquantin 8.70—9.—, uj —.— korona.

Magyar 8.40—8.95 k...
válogatott 8.3...
és alsóausztri...

Bécs, au...
jelentések és...
czára a tőz...
a hír, hogy a...
léptetését elha...
tanak, hogy e...
galom nagyon...
egyesület rész...
nyek árfolyam...
párisi jegyzés...
tőzsde tartózt...
bányarészvény...
csendben ban...
lottak.

11 órakor

Osztrák
Länderbank
Elbavölgyi v...
Alpesi bányá...
Májusi járadék...
Orosz érték...
márka 117.41

A déli tőz...

1 órakor

Osztrák
Länderbank 4...
692.50, Angl...
Déli vasút 113...
részvény 617...
koronajáradék...
márka 117.41

murányi 554...
utak —.—. Sz...
páti petroleu...

Bécs, aug...
4*2 százalékos...
osztrák arany...
151.25, Osztr...
bankrészvény...
Osztrák-magy...
Dunagőzhajó...
Cs. k. arany (v...
Lloyd 400.50...
koronajáradék...
trák hitelinté...
543.50, Osztr...
gyar államva...
Alpesi részve...
doni váltótár...
jegy 184.—. C...

Bécs, aug...
4 százalékos...
kölcs. sorsjeg...
743.—, Magy...
Rimamurányi...
Adria hajózási...
ronajáradék 9...
kötv. —.—.
Kassa-Oderbe...
zálogbank 42...

KÜ...
Berlin, aug...
ma engedéken...
zatu volt, miu...
zott. Realizác...
visszaesések a...
lyekre az osztr...
gyakoroltak. A...
lentőségük ve...
vények elvont...
Iemorzsolódtak...
netlen irányza...
matláb 2 1/2%.

Zárlatok...
dék —.—, 4...
osztrák hitel...
orosz bankjeg...
csón 77.50, D...
truszt 165.50...
járadék 93.60...
4 százalékos...
Magyar kor...
államvasút...
járadék —.—...
Gelsenkirchen

Magyar zab : selejtes — kor., közepes 8.40—8.95 korona, elsőrendű — kor., válogatott 8.95—9.25 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai — korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, augusztus 19. A szilárdabb külföldi jelentések és a jó magyar terméshírek dacára a tőzsde nem élénkült meg, mert az a hír, hogy a szerb kereskedelmi szerződés életbe léptetését elhalasztják, elkedvetlenítette és attól tartanak, hogy ebből az iparnak nagy kára lesz. A forgalom nagyon szűk körben mozgott. A bécsi bank-egyesület részvényei újból hanyatlottak. Hitelrészvények árfolyamukat megtartották. Orosz járadék párisi jegyzésével egybehangzón emelkedett. A déli tőzsde tartózkodó magatartása elindult, csak alpesi bányarészvények javultak. Később általános üzleti csendben bankkegyesületi részvények újból hanyatlottak.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 630.75. Magyar hitel. 742.—, Länderbank 438.50, Államvasút 692.50.—, Elbavölgyi vasút —, Déli vasút 113.50.—, Alpesi bányatársulat 667.75. Rimamurányi 555.50. Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 92.90. Orosz érték 96.05, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.41.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 630.50, Magyar hitel 742.—, Länderbank 438.50, Unio-bank 544.—, Államvasút 692.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasút 113.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 667.75, Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 92.90, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.41, Elbavölgyi vasút —, Rimamurányi 555.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, augusztus 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 151.25, Osztrák hitelsorsjegy 474.—, Angol osztrák bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 516.—, Osztrák-magyar bank 1740.—, Déli vasút 112.25 Dunagőzhajózási társ. 1000.—, Dohány rész. 386.—, Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.37 Osztr. Lloyd 400.50 4.2 sz. ezüst. jár 96.20—99.20, Osztr. koronajár. 96.50, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 628.50, Unio-Bank 543.50, Osztrák Länderbank 438.25, Osztrák-magyar államvasút 691.30, Elbavölgyi vasút 452.—, Alpesi részvény 668.75, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.45. Lipótkohó —, Töröksorsjegy 184.—, Gyengébb.

Bécs, augusztus 19. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.05, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 743.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.—, Rimamurányi 552.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 398.—, Magyar koronajár. 92.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.50, Kassa-Oderbergi vasútrészvény —, Magyar jelz. bank 429.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, augusztus 19. (Tőzsdei jelentés.) A tőzsde ma engedékeny árfolyamok mellett kedvetlen irányzatú volt, miután külföldi ösztönzés teljesen hiányzott. Realizációk is kedvezőtlenül hatottak. Nagyobb visszaesések a vezető bányarészekben voltak, amelyekre az osztrák vaskartell ármérséklése is nyomást gyakoroltak. A többi piacon az áresések kisebb jelentőségűek voltak. Járadékok és gőzhajózási részvények eleinte ellentállók voltak, később szintén lemorzsolódtak. A készpénzpiac ipari értékel egyenetlen irányzatot követtek. Magánleszámítási kamatláb 2 1/2%, napi pénz 3%.

Zárlatok jegyeztek: 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény —, Déli vasút 21.50, orosz bankjegyek 215.10, 4 százalékos új orosz kölcson 77.50, Disconto Commandit 176.75, Dinamit-truszt 165.50, Harpeni 200.75, Unifikált török járadék 93.60, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajár. 92.90, Osztrák-magyar államvasút —, Bécsi váltóár 85.75, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 215.40, Gelsenkircheni 194.25, Laurakohó 210.40, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 19. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.55, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Osztrák hitelintézeti részvény 197.70, Osztrák-magyar államvasút 147.60, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 203.92, Bécsi Bankverein 141.15, Villamos részvény 140.50, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.60, 4-2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajár. 93.—, Magyar koronajár. 93.—, Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasút részvény 21.30, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 811.25, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) augusztus 19. 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.—, 1860. sorsjegy 153.—, Déli vasút 21.40, 4 százalékos aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 198.—, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20. Nyugodt.

London, augusztus 19. Angol consol 86 7/16.

Páris, aug. 19. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.35, Osztr. aranyjáradék 9990.—, Magyar aranyjáradék 94.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 490.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasút elsőbbségi kötv. 288.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcson 94.60, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.60, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.75, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 517.—, 4 sz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.27, 4 százalékos unifikált török jár. 94.10, Török sorsjegy 173.75, Török dohányrészvénye 413.—, Osztrák föld-hitelintézet 11.27, Osztr. Länderbank 476.—, Magyar Jelz. bank 457.—, Banque de Paris 1520, Banque Ottomane 688.—, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút 117.—, Meridional vasút 666, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépjár. 595.—, Rio Tinto 17.65, Sucrerie d'Egypte 36.—, Tula 265.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 165, Chartered 20.15, De Beers 309.50, East Rand 104.50, Jagersfontein 107.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 62.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német placzokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2. Olasz aranyváltó (rövid) 1/32, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.45, Magánkamatláb 1/4. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, augusztus 19. (Braun József és fia jelentése az "Egyetértés" részére.) Felhajtott: 2787 darab Vágómarha és pedig 1509 darab magyar és tarka ökör, 667 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 191 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, — darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70.— 78.— koronáig, kivételesen 86.— koronáig, középminőségű 60.—68.— koronáig, silány minőségű 50.—58.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 78—88 koronáig, kivételesen — K. középminőségű 64—76 koronáig, silány 48.—62.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 56.—66.— kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 46.—54.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 44.—66.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig, Tarka tehén legjobb minőségű 48.—72.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 58.—70.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 46.—56.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 28.—40.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 28.—42.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 40.—60.— koronáig. Mind 100 kilónként élőszuliban.

Változatlan nagyságu felhajtás mellett valószínűsítő elsőrendű minőségek állandóan jó keresletnek örvendenek, s ilyenek élénk irányzat mellett változatlan árakat jegyeztek, ellenben közepes, különösen gyenge minőségek még potom árakon is nehezen voltak eladhatók. Gyengébb minőségekből néhány száz darab eladatlanul maradt.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, augusztus 19. Felhajtott: 450 drb élő borjú (közte 9 rugott), — drb leölt borjú, — drb növendékmарha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúért 80—90 fillér, kivételesen 92—96 fillér; középminőségű élő borjúért 70—78 fillér; leölt borjúért — fillér; silány és rugott borjúért 60—68 fillér, növendékmарháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak szilárdak maradtak.

Heti lóvásár.

Budapest, augusztus 19. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 103 darab I., 233 darab II. oszt. Összesen 336 darab lovat. Elkelt 174 darab ló. A székesfőváros megvett 51 darab vágólovat 64—220 korona között váltakozó áron.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 19-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—131 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 131—132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 135—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltszám: 1908. évi augusztus 17. napján volt készlet 37406 drb., 1908. augusztus hó 18-án felhajtott 33 darab, 1908. augusztus 18-án elszállított 479 darab, 1908 augusztus 19. napjára maradt készletben 36960 drb. A hizott sertéslelté irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 19. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 425 darab sertés, 23 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1122 darab sertés, 54 darab süldő, — darab malacz. Összesen 1547 darab sertés, 77 darab süldő, 6 darab malacz. Eladatott 1022 darab sertés, 49 darab süldő, 6 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 525 drb sertés, 28 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 100—105 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 96—100 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 127—138 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 128—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 131—136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig 124—128 fillérig, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő 106—108 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — 106 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

A tudomány mai állása szerint az Odol kimutathatólag a legjobb szer a fogak és a száj ápolására

Borzalmas éj.

Irta : Csehov Antal.

Petrovics Panikhidin János elsápadt, lesrófolta a lámpát és meghatott hangon így kezdte elbeszélését :

— Sötét, átláthatatlan köd borította a földet ezen fatális éjszakán, 1883. november havában, mikor hazafelé mentem: egy spiritiszta ülésről, mely egy barátom házában tartatott, a lámpák nem égtek és csak majdnem tapogatózva jutottam előre.

Moszkvában laktam, a Rezurekció templom mellett, egy állami tisztviselő házában, Troupof a neve, egy olyan negyedben, mely a város legelhagyottabb részén volt.

Mialatt mentem, sötét, szomorú gondolatok nyugtalanítottak . . . Szánd meg a bűneidet!

Ezeket mondta nekem Spinoza a spiritiszta ülésén.

Kértem az előhívott szellemet, hogy ismétlje, amit mondott. Még hozzá tette :

— Ma éjjel.

Nem hiszek egy cseppet sem a spiritiszmban, de a halál gondolata, vagy ha csak említeni hallom a halált, a legnagyobb rémületbe ejt.

A halál elől nincs menekvés, uraim, az bizonyos . . . igen . . . de mégis ellenkezik az ember természetével. Éreztem, hogy az eső csapkodja az arczomat, köd vesz körül, a szél ide-oda lökdös és reszkettem a félelemtől. Sehol se emberi hang, se emberi alak. Én, aki annyira ment vagyok az előítéletektől, siettettem a lépteimet, nem mertem se jobbra, se balra nézni.

Azt képzeltem, ha megfordulok, bizonyosan egy kíséreltet pillantok meg.

Panikhidin felsóhajtott, egy kis vizet ivott és tovább folytatta:

— Ez a magyarázhatatlan félelem, de amit önök, uraim, mégis megértene, még akkor sem hagyott el, mikor a Troupof-ház negyedik emeletére értem és a szobámba léptem. Teljes sötétségben voltam. A szél siralmasan zugott-bugott a kéményben, mintha beeresztését követelné.

— Ha himni lehet Spinozának — mondtam magamban, ezen panaszos hangok mellett fog kelleni meghalnom ma éjjel.

Gyufát gyújtottam. Erős szélroham vonult a háztetőn keresztül, most már nem hangzott siralmasan, hanem vadul üvöltött:

Gondolám: szomorú dolog ilyen éjjel hajlék nélkül lenni.

Mikor a gyufám kénje meggyulladt és égő fényt vetett, irtózatossá, váratlan látvány tárult fel szemem előtt. Miért nem oltotta el a szél a gyufámat? Talán nem láttam volna semmit és nem ijedtem volna meg oly borzasztóan. Kiabáltam, az ajtó felé rohantam kétségbeesetten, rémülten és felrántottam a szememet.

A szoba közepén egy koporsó állt.

Rövid ideig égett a gyufa, de én pontosan emlékszem, hogy ezen pillanat tartama alatt a koporsónak minden kis részletét láttam, a himzéseket, az arany keresztet a fedélen.

Ez a koporsó a lelkembe vésődött.

Egy középtermetű alakra volt szánva, mintha egy leányé lett volna. Brokát díszítése és bronz lápai a halott gazdagságáról tanuskodtak.

Kirohantam a szobából, anélkül hogy gondolkoztam volna. Rettenetes félelem kergetett.

A sötét lépcsőn lábaim beleakadtak a köpenyembe. Ezer csoda, hogy hanyat nem vágódtam és ki nem törtem a nyakamat.

Mikor kiértem az utcára, akkor kezdtem csak magamhoz térni . . . már majd elállt a lélekzetem.

Nem csodálkoztam volna, ha szobámban fűzet, tolvajt, veszett kutyát találok, vagy ha a ház teteje bedül, vagy a padló megnyílik.

De ez a koporsó, mely valószínűleg egy ifjú arisztokrata hölgyé volt, miként kerülhetett ide, egy hivatalnok szobájába?

Vajon ki volt? Hogy jutottam én ennek a halottnak a látogatásához?

Szörnyű titok!

Vagy csoda volt, vagy valami bűn lehetett . . .

Háytam-vetettem fejemben a dolgot. Az ajtó távollétem alatt mindig be volt zárva, a kulcs helyét csak egy pár intim barátom ismerte. A szellemek a halált jóslták nekem. Talán olyan kegyesek voltak, a koporsót is ideszállították?

Nem hiszek a spiritiszmban, de itt minden úgy összevág, hogy még egy bölcs sem igazodott volna ki belőle.

Optikai csalódás lenne? Vagy más valami? Csontig áztam, majd megfagytam a hidegtől, mégis csak el kellett határozni magamat, hogy betérjek valahová.

Elhatároztam, hogy Onpakoieff barátomnál fogom az éjszakát tölteni, aki, mint tudjátok, később öngyilkosságot követett el.

Az elbeszélő a homlokát törülgette, nehezen felélegzett és folytatta:

— Barátom nem volt otthon, megtaláltam szobájának a kulcsát és beléptem. Leültem a sötétben. Éjfél utott. Gyufát gyújtottam.

És ismét borzasztó félelem szállt meg. Elkialtottam magam, düledeztem, az ajtóhoz futottam.

Barátom szobájában láttam, épp úgy mint az enyémében, egy koporsót. Sokkal nagyobb volt. Nem gondolhattam egyébre, mint optikai csalódásra. Csak nem lehetett minden szobában egy koporsó! Rémlátomás volt, beteg idegeimnek a kifolyása. Most mindegy, akárhová is mennék, a halál képet látnám magam előtt.

Megőrülök, gondoltam. Istenem, mi tévő legyek? Nem bírtam magamat, a lábaim reszkettek. Csak úgy dült az eső, a szél vágta az arczomat.

Szerencsémre eszembe jutott, hogy nem messze a Meuryt-utcától egy jó barátom lakik, dr. Pogostof, aki velem együtt volt a spiritiszta ülésen. Akkor még nőlen volt és egy miniszteri tanácsos házában lakott az ötödik emeleten.

Itt az idegeim egy újabb kinnak voltak kitéve. Mikor a lépcsőn felmentem, borzasztó lármát hallottam. Valaki lötot-futott odafent, csapta az ajtókat, idegesen tapodott a lábával. Kétségbeesett kiáltást hallottam:

— Segítség! Segítség!

A következő pillanatban egy sötét árnyék állt előttem, egészen a köpenyegébe volt burkolva, kalapját meg jól a szemébe huzta.

— Pogostof! — kiáltám, mikor megismertem. — Mi történt?

Ő megállt, hirtelen a kezem után nyult. Sápadt volt és reszkedett.

— Te vagy az, ényleg te, Panikhidin? — kérdé tompa hangon. — Olyan sápadt vagy, mintha a sírból keltél volna fel. Nem rémlátomás? . . . Megijesztesz.

— Kedves barátom, örülök, hogy viszontlátlak, igazán te vagy, ez nem rémlátomás. Átkozott spiritiszta ülés!

— Én reám annyira hatott — szolt a barátom — hogy amint hazajöttem, egy koporsót véltem látni.

Nem hittem a füleimnek és kértem a barátomat, ismétlje, amit mondott

— Egy koporsót, egy koporsót! — mondja a doktor és leült, erőtlenség a garádjára. — Még az ördög maga is megijedne, ha egy spiritiszta ülés után egy koporsóba botlana belé.

Akadozva elbeszéltem a doktornak az én víziómat. Rémülten, tátott szájjal bámultunk egymásra.

Aztán, hogy meggyőződünk róla, hogy nem hallucinálunk, tapogatni kezdtük egymást.

— Talán azért van mindez, mert nem alszunk — szolt a doktor.

— De hisz a koporsók, az enyémeke meg a tied, léteznek ám, barátom!

— Mitevők legyünk tehát?

Egy egész órát töltöttünk a lépcsőházban, mire elhatároztuk, hogy felköljünk a szolgát és bemegyünk a doktor szobájába.

Meggyújtottuk a gyertyát és láttunk egy koporsót. A szolga keresztet vetett.

— Most megnézzük — mondja az orvos sápadtan és remegve — hogy üres, vagy van-e benne holttest.

Még késedezett egy ideig, aztán lehajolt és fel-

emelte a fedelet. Néztük . . . üres volt. A holttest helyett egy levelet találtunk benne.

Itt a levél tartalma:

„Kedves Pogostof! Tudod, hogy a vöm ügyei nagyon rosszul állanak. Nyakig uszik az adósságban. Holnap jön a végrehajtó foglalni. Ez lenne az utolsó csapás a mi családunkra és becsületünkre, mely eddig a legféltebb és legszentebb kincsünk volt. Tegnap elhatározta a családi tanács, hogy el fogjuk rejtetni mindazt, aminek értéke van. Vöm egész vagyona a koporsókban fekszik és te tudod, hogy ő a legkitünőbb koporsógyáros a városban, tehát eltüntetjük a legszebbeket. Hozzád fordulok, mint jó barátomhoz. Mentsd meg vagyunkat és boldogságunkat. Egy koporsót küldök hozzád. Rejtsd el addig, amíg vissza nem kérem. Barátaink segítsége nélkül veszte vagyunk.

Ez a koporsó körülbelül egy hétig fog nálad maradni. Mindazoknak, akiket igaz barátainak tartok, ugyanilyen küldeményt küldtem és a nemeslelkűségükhez folyamodtam.

Barátod Tcheloustin János.

Ezután az esemény után három hónapig gyógyítottam az idegeimet.

Barátunk, a koporsógyáros apósa, megmentette a veje becsületét és vagyonát. Most pompe funebre üzlete van és sirköveket árul. Azonban most is zilált anyagi viszonyok közt él és minden este, ha hazajövök, attól rettegek, hogy egy fehérmárvány sirkövet, avagy egy ravatalt fogok látni az ágyam mellett.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgenintézet. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 109-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisáló).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szőnvas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kiváratra prospektum!

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Göringyelvőssorradás (Tubus).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygasavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

VIZÁLLAS.

méter		méter	
aug. 19. aug. 19.		aug. 19. aug. 18.	
Inn	Sáárding 1,57 1,89	Tisza	M.-Salgot 0,60 0,43
Duna	Passau 2,36 2,63		Tokoháza 0,87 0,64
	Linz 0,12 0,11		V.-Namény 0,72 0,76
	Bécs 0,02 0,35		Tokaj 1,18 1,08
	Pozsony 1,69 1,41		Tiszafüred 1,04 1,16
	Komárom 2,43 2,58		Szolnok 1,22 1,33
	Budapest 1,88 1,96		Csongrád 0,89 0,91
	Paks 1,42 1,52		Szeged 1,33 1,28
	Mohács 2,46 2,64		T.-Bocsa 1,19 0,86
	Gombos 3,78 0, —		Titel 2,69 2,26
	Ujvidék 2,39 2,31	Óndava	Hoór 0,66 1, —
	Pancsova 1,45 0, —	Tapoly	Bárfa 0,72 0,70
	Orsova 1,82 1,81	Ródreg	Ladmóc 0,83 0,70
Norva	Morvafalu 0,38 0,33	Sajó	Zsoltza 1,23 1,26
Vág	Zsolna 0,75 0,70	Hernád	H.-Németi 0,26 0,25
	Trenasén 0,46 0, —	Berettyó	Marrilla 0,68 0,79
	Szered 0,77 0,81	R.-Ujfalu	B.-Ujfalu 0,15 0,15
Rába	Szt.-Gothárd 0,40 0,40	Kőrös	Cemesa 0,42 0,43
	Sárvár 0,10 0,18		N.-Várad 0,06 0, —
	Győr 1,91 1,94		Bolányos 0,59 0,85
Dráva	Varnsd 1,75 2,10		Tenke 0,28 0,16
	Zákány 0,24 0,51		Gurashón 0,80 0,81
	Barcs 0,98 0,66		Borosjenő 0, — 0,46
	Eszék 1,44 1,14		Bákós 0,01 0,01
Hura	M.-Szerdah. 0,68 0,72		Gyoma 0,38 0,88
Száva	Zágráb 1,98 2,50	Háros	Gy.-Pohórvár 0,04 0,05
	Sáizsek 6,18 5,03		Branyicska 0,56 0, —
	Milovicza 1,75 0, —		Soborsán 0, — 0, —
Szamos	Décs 0,84 0,84		Arad 0,60 0,76
	Szatmár 1,82 1,18		Árad 0,28 0,25
Kraszna	N.-Majláty 0, — 0,78		Makó 0,96 0,08
Latorca	Munkács 0,18 0,18	Temes	K.-Körtély 0, — 0,94
Laborea	Homonna 0,28 0,28	Béga	Keresztó 0, — 0,94
Ung	Pereseny 0, — 0, —		Temesvár 0,04 0,04
			Becskerek 0,60 0,82

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

Buza

tiszavidéki	"	"	"	"	"
fehémegyei	"	"	"	"	"
pe.vidéki	"	"	"	"	"
bánási	"	"	"	"	"
bácskai	"	"	"	"	"

Egyéb

Ross	olcsó
"	első
"	k. zep
"	közép
Árpa	takaró
"	takaró
"	söröz
Zab	első
"	közép
Tengeri	magyar
Repeze	kapos

Burgon

Dunántúli	...
Felsőmagyarors.	...
Nyirégi	...
Erdélyi	...
Bánási	...
Pesti	...

Különféle

dieszózsir	...
szalonna	...
"	...
szilva készáru	...
"	...
"	...
szilvaiz készáru	...
"	...
heremag	...

A NA
IRTA

Felkeltem s alig tudva, hogy vállára tettem — képtelen barátom szőlőből sajnálva Dexter mehozta el. Az a villámgyors meriedten és teljes segítségért kiáltottam. Az ajtó felül volt. Dexter mondta: „Bent járnék, látam a szobában, ben láttam atyámról erőmből visszavettem.” — Végig mentem egy nyomoréki kocsisát, hogy Ezen szavak fámint a szobájában kimentek belép a könyvtármeket a karjára. — Rejtsd el mondani. Az ember fejét elrejtette a kocsis. Almatlan éj. Most már nem mert, aki annyira Csak másnak az ügyvédnek in Deltájban B tönk egy újabb kem.

Table with multiple columns listing market prices for various goods (Buza, Egyéb gabonafélék, Burgonya, Faj, Államadésságközvetítők, Záloglevelek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, Különléte vállalatok) and financial data (Pénz, Aru).

A NAGY TITOK
IRTA: W. COLLINS.

Felkeltem és visszaadtam neki a medallont. s alig tudva, hogy mit cselekszem, a boldogtalan vállára tettem a kezem.
— Képtelen vagyok önmagán gyanakodni, — szoltam barátságos hangon. Igazán lelkem mélyéből sajnálom önt.

— Most valami nő vagy ahhoz hasonló, szolt bizalmasan. Egy nagy, butának látszó teremtés, férfitalpal van a fején és bot a kezében. Azt mondja, hogy levele van a nagyságos asszony számára, melyet csak személyesen adhat át.

— Kéjen fel, — szoltam a leánynak. — Megbocsátok az urának.
A bamba leány úgy rohant ki, mint a vad, melyet kibocsátanak ketreczéből!
HUSZONHARMADIK FEJEZET.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

Az új szeszadó törvény folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű BRÁZAY SÓSBORSZESZ ára is drágább lesz szeptember hó 1-től kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A BRÁZAY SÓSBORSZESZ — mint ismeretes — nélkülözhetetlen házi-szer és kapható mindenütt.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

KÜLÖNFÉLÉK.

A parton.

Megállás nélkül futok a parton.
Forró, kavargó, zúgó habon,
a szemem rája szögezve tartom,
ziháló mellet, félig vakon.

Szemem kidülled, de látok, látok:
hogy tülekednek nagy s kis halak.
Az élet konczát cibálják mások,
csak nekem nem jut egy-két falat.

Az Élet-tenger rámröccsen, mégse
vethetem én is magam beléje;
robotod, Élet, megfogva tart.

Vad, éhes vágygyal bukom előre,
az élet átkos: én, én: a dőre.

... S a Viz végetlen s örök a part.

Haraszthy Lajos.

(A régi egyiptomiak és a villamosvilágítás.) Az ismert szállóige, hogy semmi sem új a nap alatt, az utóbbi időben olyan axiomaszerű jelleget öltött, hogy a tudományok legmodernebb vívmányaira is nyomokat keresnek és találnak a régi világban. Egy amerikai tanár, dr. Cady a minap annak a nézetének adott kifejezést, hogy már a régi egyiptomiak is ismerték a villamosvilágítást, vagy legalább valami hasonló világítási rendszert. Különös nézetét a következő megfigyelésből merítette. Az egyiptomi sírboltokban, az ugynevezett hypogaeákban, amelyek mélyen a föld alatt fekszenek, gyakran akadnak festményekre és szobrokra, amelyek olyan finoman vannak festve vagy mintázva, hogy elkészítésük csakis teljes napiényes világítás mellett történhetett. A falkák nem adhattak akkora fényt és azonkívül a falakon megmaradt volna a szurokfűst nyoma.

Ez mindenesetre gyenge és naiv érvelés és sokkal valószínűbb egy másik tudósnak a nézete, hogy az egyiptomi művészek tükrök segítségével vezették le a napiényt a katakombákba. Ezzel kapcsolatban ugyancsak ez a tudós egy kedves adomát mond el

egy hírneves egyiptológusról. A neves kutató drótot talált az egyik sírboltban és ebből azt következtette, hogy az egyiptomiak már a távirót is ismerték. Dialektosan így szólt társához, aki kiváló asszirológus volt:

— Ennyire a maga asszírjai még nem jutottak.

Az asszirológus látszólag lesujtva hallgatva e megdöbbentő tényre, de hirtelen felvillant szeme és így szólt:

— Ha az asszír sírboltokban nem találtak drótot, ez csak azt bizonyítja, hogy az asszírok már a drótnélküli távirót is ismerték.

(Állat-örökösök.) Emberek, akik nagyon szeretik az állatokat, még haláluk után is gondoskodnak róluk és örökösökké teszik. A hála már sok embert bírt rá arra, hogy végrendeletében állatokról is gondoskodjék. A nyolczvanas évek elején Miskolczon nagy áradás volt. Egy Feyenfeld nevű mérnök a mentési munkálatoknál dolgozott és este a fárasztó munka után alaposan beborozott. Hazamenet eltévesztette az utat és a rohanó hullámokba esett. Menthetetlenül elveszett volna, ha egy nagy kutya nem ugrik a vízbe és ki nem menti. A kutya, mihelyt partra tette a részeg embert, nyomtalanul eltűnt. A mérnök azonban nem nyugodott, kikutatta az életmentő állatot és megvette gazdájától. A nagy nőstény kutyát a mérnök a leggondosabb ápolásban részesítette. Mikor a mérnök meghalt, nagyobb összeget hagyományozott arra a célra, hogy a kutyát tizenkét kölykével együtt életük végéig ellássák. 1889-ben Eurishofenben meghalt egy jómodu kormáros. Végrendeletében a következő tétel szerepelt: házvezetőnőjének naponta két márká, kutyájának egy márká, macskájának ötven pfennig, 1887-ben Danzigban érdekes pör folyt le. Egy öreg kisasszony halt meg, aki lakásán cseléde segítségével háromszáz macskát ápolt. A „macskakisasszony” meghalt és 600.000 márkára rugó vagyonának általános örökösévé a macskákat tette meg, a cselédet pedig megbízta a vagyon kezelésével. A rokonok természetesen megtámadták a végrendeletet és azt vitatták, hogy a kisasszony elmebajos volt. Közben a cselédet feleségül vette egy kocsis, aki 300.000 márkában kiegyezett a rokonokkal. Kitünő humor van abban a végrendeletben, melyet egy angol asszony készített unokaöccsére és örökösére boszantására. Az asszonynak egy kis kutyája volt, akit nagyon szeretett, az unokaöccs pedig, amikor csak tudott, rugott

egyet rajta. Az öreg asszony a következő végrendeletet készítette: Tekintélyes vagyonának kamatait az unokaöccs kapja mindaddig, amíg a kis kutya él, akit gondosan kell ápolni. Ha a kutya meghalt, a vagyon kamatait jótékony célra kell fordítani. Képzhető, milyen féltő gonddal ápolta az örökös a gyűlölt kis kutyát.

(Apró tudnivalók.) A bermoudsey-i (Anglia) gimnázium igazgatója minden esztendőben díjat szokott kintézni, amelyre csak azok a tanulók pályázhatnak, akik a balkezükkel éppen olyan jól írhatnak, mint a jobb. Érdekes, hogy ezt a díjat az idén senkinek sem kapta meg, mert nem akadt, aki megérdemelte volna.

Münchenben népoperaházat akarnak építeni 630 ezer márká költséggel. Az épületben 877 ülőhely volna, azonkívül földszintjén nagyszabású vendéglő és a forgalmasabb utvonalakra eső oldalain üzletek lennének. A terveket Heilmann és Litmann kiváló müncheni építőművészek, az ismert színházépítő speciálisták készítették, akik többek között a müncheni Wagner-színházat, a Prinz Regens-színházat is építették.

Ha a kínai szülő elérte életének ötvenötödik esztendejét, gyermekeitől koporsót kap ajándékba azzal a kívánsággal, érje meg még sok-sok születésnapját. Ezért látni kínai házaknál egy, vagy ha az anya is elmuldt ötvenöt esztendő, két koporsót, melybe a szülők életük fogytáig ruhájukat teszik.

(A tigris.) A „Modern Review” című folyóirat érdekes cikkben foglalkozik a tigrisveszedelem jelentőségéről. A cikk szerint 1900-tól 1904-ig 4000 meber esett a vérszomjas tigris áldozatául. Az éhínség alatt ez a statisztika még inkább emelkedik, mert akkor a tigrisek a hegyekből a síkságra mennek s még veszedelmesebbé válnak. A statisztika adatai szerint 1880-tól 1884-ig, tehát négy év alatt 190.000 szarvasmarhát faltak fel a tigrisek. Harminczhét százaléka azoknak az embereknek, akik babán az időben a vadállatok martalékai lettek, a tigrisek karmai között lehette ki lelkét. Különbö nem minden tigris olyan félelmetes. Csak ha már a bestia emberhúst evett, válik különösen veszedelmessé s akkor irtó háborút indít a vidék lakossága ellen. Egy tigrisről például feljegyezték, hogy egymaga kétszáz embert ölt meg, de még borzasztóbb hírek keringenek egy kitömött Himalaja-tigrisről, amelynek háromszáz ember esett áldozatul.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. augusztus 20-án
Kirdly színház Magyar színház

Délután 3 órákor

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta Hel-
tai Jenő. Zenéjét szerzette Ka-
csóh Pongrácz János.
Kukoricza Jancsi Papp M.
Huska Hornyik J.
A franciakirályleány T. Harmat
A gonosz mostoha T. Tárnoki
A francia király Némot
Falu császo Csiszér

Este 8 órákor

100 év múlva

Enekes: táncos. látványos tréfa
3 felvonásban, 9 képből, írta
Mariosz Ferencz. Zenéjét össze-
állította Marthon Géza.
N. Zajlay István Németh
Baczur Gaszton Papir
Tóti Thea Ötvös G.
Péter, hoteltulajdo-
nos állatkerti igazg. Boross
Franco, Major, ml-
nyszer, szerkesztő Szirmai
Pavilesek, Pribilesek, Fenyvesi
Sama, szerkesztő László K.
Sasa Poloskei polgármes-
or, Dörög Z. Molnár
Kék, Huszárkapi-
lány Raskó

Műsor

Péntek: 100 év múlva
Szombat: 100 év múlva
Vasárnap: d. n. János vitéz,
este: 100 év múlva

A császár katonái.

(Dráma három felvonásban. Irta
Földes Imre.
Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Horostyán
Schneiler Lajos Z. Molnár
Marlay István Réthey
Szilassy Ernő Törzs
Jóász Géza Csontos
Szárossy Agost Vándori
Keller Gyula Rátkay
Szedlacsák János Papp
Pintér István Tárnay
Ferencz Körmendy

Kezdeté fél 8 órákor

Városligeti Nyári Színház

Délután fél 4 órákor

Az elnémult harangok.

Színmű 4 felvonásban.

Este fél 8 órákor

Beria panamája.

Enekes bohózat 3 felvo-
násban, írta Feld Máttyás.
néjét szerzette Barna I

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán
Ma és mindennap délután 1/2-1/2-ig és este 1/2-1/2-ig kezdve az
európai hírv

CISKOVSKY
quartette hangversenyes, fényes változatos műsor.
Vég és meleg ételek. Rendes polgári árat.

Kovács Gyula zongora-termel

Budapest, V., Ferenc-József-tér 5-6.
Gresham-palota. Telefon 110-66.
zongorák, pianók és harmóni-
mok legolcsóbb árban. Teljesen
új hangszerek bérbeadása.
Részlet és javító-csatlaj. Zongora
hangoltatás eszközöltetik.
Állandó képkiallítás eredeti
képekben, és művészi repro-
dukciókban.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és fel-
szerelő. Versenyjátékosok
egyedüli raketjavítója. —
MACHER REZSŐ sportüzlete
Budapest, IV., Koronaherceg
utca 3. szám. (Az udvaron)

Női ruha
divat-kelme
eladás
Óriási készletünkől 120 cz.
széles őszi angol kelmet mé-
terenként 42 krtól kezdve a
legfinomabb minőségig 2-3-4
frtlig árusítunk.

Rosenberg és Quitt
női divat, szőnyeg és vá-
szon árak nagy áruháza.
Budapest, VI. Király-utca 32.
Telefon 528.

Alapított 1895

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszer-
különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHEK N.
Csakis; Budapest, Károly-körút 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintakatalumot megszer-
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
FASZTOR (bol. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRÚT 17.
Fotóvilágosítás díjtalan. Telefon 24-26.

Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-
nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
balomkészítés elismert első szak-
értől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
czimbalmokat készíti. Czimbalmok
már 25 trtlig kezdve kaphatók, egy-
szintén az összes hangszerek a leg-
jobb minőségben. Számos kiállítás-
elsőrendű kitüntetés és elismerés a
legjobb és szakkereső munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület
Erzsébet-körút 42. szám

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása
1908. július haváról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Továbbított		Levelesek	Összehasonlítás a múlt 1907. évvel	
	személyek száma	árak tonnában		bevétel	különbözet

1908. január 1-től június 30-ig	1,075,231	668,176	5,843,896	5,025,920	817,976
1908. július 1-től július 31-ig	270,133	171,151	1,225,807	1,018,784	207,023
Összeg	1,345,364	839,327	7,069,703	6,044,704	1,024,999

Sarajevo, 1908. augusztus 11-én.
Az igazgatóság.

Leány és fiu nevelőintézetekben
előírt fehérnemű, asztal- és ágy-
nemű a legolcsóbban beszerezhető

Kunz József és Társa
cég új áruházában,
Deák Ferencz-utca és Bécsi-utca sark

Arjegyzéket és költségvetést szívesen küldünk.

Leány és fiu ruhák legnagyobb raktára!

MINDENKI
WAGNERHEZ /negy,
a ki kitűnő hangszereket
olcsó pénzben akar venni.

Hegedűk 2 frt, 50
krtól, fuvolák 3 frt.
től, beszélőorgonák 5
frttól feljebb. Har-
moniumok a legol-
csóbb árak mellett.

WAGNER „Hangszer király”
Budapest, József-körút 15. Arjegyzék ingyen.

Órajavítás Ikorona.
Pátlandó új részeken kívül. Zsöborátvagy mutató 10 kr.
Ferenc-körút 44.
Schwimmer Albert órajámszter.
Nyitva este 9 óráig.

Internátus elemi iskolai
fiúk számára.
A „Kis-Svábhegy” tövén levő „Szt. József-
fiu-nevelőintézetbe 6-10 éves fiúk vétet-
nek fel havi 70 koronáért, melyért teljes
ellátást és egyenruhát kap a növendék.
Prospektust szívesen küld az igazgatóság:
BUDAPEST, I. KER., ISTENHEGYI-UT 32.

BOKOR ÁRMİN és Dr. SINGER LEÓ
FIU INTERNÁTUSA
Megnyitlik az 1908/09. tanévre szeptember 1-én.
A főváros legolcsóbb helyén. Tágas szellős
lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kitűnő ellá-
tás (szigorúan rituális élelmezéssel). — Vallásér-
velés. Egyéni oktatás szaktanárokról vezetésével.
Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthonban
jelentkezni lehet július 15-ig.

Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám.
Kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Országos Magyar Tanügyi Iroda
Alapított 1904.
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz.

Vidéki szülőknek Budapestben iskolába (elemi, közép,
egyetem) járó gyermekeik (fiú és leány) előzől-
családnál ellátásra elhelyezni, a célból a szülők az ro-
dában levő több ezer budapesti előzől család-
lakosai közül tetszős szerint válogathatnak. Elvállalja tu-
nálóknak Budapest összes tanintézetébe levő beira-
tását. Nevelőt, instruktort, néni és elhelyez. Szülőket
a tanuló önmeneleléről magaviseletéről havonként érte-
síti. Beszerez (új és használt) tankönyveket, an-
szereket, bolti árjegyzéket szerint díjmentesen. Fotóvilágo-
sítást ad Európa összes iskoláiról. — Utbaigazítást ad
magántanulóknak. Kérjen prospektust.
Ellátásra való elhelyezés előjából
— előjegyzést már most elfogad —

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:
MASCHA DIGNAM
a wieni cs. k. szab. Josephstädter-Theater tagja.
THE 8 LANCASHIRE-LADS
angol férfi-együttes.

Marion az utóérhetetlen zene-
imitátor.
Baumann tőháton, mint Tarál jockey.
Mab Dersy lábuilhegytáncosnő egy zong-
gora billentyűlül.
Tellheim humorista

The Kideros
a legújabb akrobatikai kompozíciók.
Továbbá 12 egyéb attrakció. — Az előadás kezdete 8 órákor.
Jegyelővétel 10-1 és 3-8 óráig.
A télikeritben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzene-
kara hangversenyez.

PÁLMAIGET” NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként BANDA MARCI és FIAI
zenekarának hangversenye. — Előzől
családok találkozó helye. — Előrendű könyha,
kitűnő ménes-gyorok és különleges borok. —
oooo Számos látogatást kor tisztelettel ooooo

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem
volt bérője.

Frenreisz István
éttermei
VIII., József-körút 56 sz.

A szép terrasszon kívül megnyitja a kellemes udvari kert-
helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kitűnő ételek és
italok, müncheni és udvari stílus. Piacalmas kiszolgálás.

GLADIS-KÁVÉHÁZ
Rottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán.)
Minden este Telefon 105-69.

TATAI BUS FERI
zenekara hangversenyez. — Fényes amerikai berende-
zés. — Külön értékesített helyiségek. — Szolid árak.
A szervezői munkások szíves SZATMÁRI, kávé.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendégfogó
VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A szalmadövegyok legkedveltebb étterme.
Kérésre árak! * Kitűnő kiszolgálás

Hull a haja? HAZRAJAJA A
GARA-főle Petroleum-hajszesz-t.
Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetküldés hely
Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 74.
Tessék árjegyzéket kérni!

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön 1903, augusztus 20-án. Fővárosi nyári színház. Szombat: A császár katonái. Vasárnap d. u. A varázskeringő este: Sasfőlk. Délután 3 órakor A koldusdiák. Nagy operetta 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Millöcker. Este fél nyolc órakor Csókkirály. Regényes daljáték 3 felv. Műsor. Péntek: Csókkirály.

MODERN SZINPAD

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16. Nagy Endre CABARET-ja. Teljesen újalakítva jövő szombaton, aug. 29-én megnyílik. Bárd nál Kossuth Lajos-u 4., Serényi-nél Erzsébet-körút 28., Zipser és König-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénz aránál, Andrássy ut 69. szám.

BEKETOW CIRKUSZ

Városliget. Telefon 107-46. Ma csütörtökön aug. 20-án. 2 Nagy ünnepi dísz előadás 2. Mindkét előadásban. „HELGOLAND” Nagy kiállításos vízi némajáték 150 négy-szögméter. víz a cirkuszban. Fényes kivilágítás, tűzijáték. FONTAIN ILLUMINEUSE 60 helyből álló ballerka és az egész nagy műsor.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 3 órától, reggel 4 óráig. Ma augusztus 20-án nagy

Szent István-ünnepély.

a szombatról és vasárnapról a rossz időjárás miatt elmaradt szépségverseny. I. díj női arany óra II. díj értékes karperec. III. díj aranygyűrű. Léndári kiváltság. Trefás jelenetek. Japán-Kínai mutatványok a terücten rendezte: Long-Tack Sam. 2 A csodák műsora 2. a Vasfőtéren délután 6 órakor fél és este háromnegyed 10 órakor, rendez helyarákkal: Tan-Kwai 10 kínai csapata, Perzina 100 állattal, 6 Hawney Johnson Dean Chorin dalával és 11 állattal. 25 új szenzációs szám a Tabarin Moulin-Rougeban. — Kezdete 12 órakor: 8 Colini-Clairons 8 tündértáncosok. Az előadásokat kedvezőtlen időben is megtartják.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból a közönség előtt szakad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

Magán elemi iskola

Józsefvárosban.

Néhal szv. Breuer Jánosné, Bittner Emilia körbecsüldében és tisztelőiben állott tanítónő hátrahagyott 44 év óta fennálló, magán elemi iskola. Muraközy Ilona. A tanítást a szeptember 10-től kezdődő új tanévben az eddig használt helyiségekben (VIII. József körút 81b. l. em.) a régi, kipróbált tanórákkal együtt folytatják. Beiratás szeptember 1-től.

Naschitz-féle

Magyar Leánylyceum. Budapest, VI, Aréna-ut 92/a. szám. Fennáll 60 év óta. Internátus, nyilvános felsőbb leányiskola, elemi iskola, óvoda továbbképző tanfolyam, festés, zene, nyelvek, torna, tánc, gyakorlati tantolyamok háztartás, felső ruha, tehernemű-varrás és szabás, kézimunka kereskedelmi, egyéves szaktanfolyam, kereskedelmi tárgyak, gép- és gyorsírás, modern nyelvek iskolája.

XV-ik évfolyam. Telefon 63-45.

Beiratások naponta 9-6 óráig. SOMOGYI MÓR tanár zongoraművész

államilag képezett diplomált zongoratanár igazgatósága alatt álló ZENE-CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdők és haladóknak a legmagasabb művészi kiképzésig. VII., Erzsébet-körút 44. I. Zongora, hegedű, ének, csimbalo u gordonka s az összes zeneelméleti tanzakokra. Az oktatást, az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai államilag diplomált tanárok végzik. Vidéki lányok részére INTERNATUS. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

A Szent-Margit-Intézet

(IV. Knezsits-utca 7. szám) igazgatósága tudomásra hozza a mélyen tisztelt közönségnek, hogy az új tanévben a nevezett intézet polgári leányiskolájával kapcsolatosan női kereskedelmi tanfolyamot nyit. A beiratkozások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek.

Emberi műszemek

a természet után mozgatható pontosan az íreg szerint készítve. Augusztustól fogva Budapesten lesz: VII., Király-utca 69. földszint 3. átó, az első magyar és ausztriai emberi műszem-készítőnél.

Hatschek Béla

Található: 8-12 és 2-7-ig. Postán küldött mintá szeriet is készítem.

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely állt 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a leg egyszerűbb kivitteltől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

GÉREBEN BÉLA KRISTÓF 2

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötökét üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer fellámulhatatlan, hatása biztos és gyors.

- Angyal Boriska, Jászborony. Arany kanál. Nincs jobb pipere! Arany Gáborné, H. Böszörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló. Gállik Aranka, Besztercebánya. Ezüst kanál. Kérlek még egy postacsomagot. Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arczom és kezeim tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem. Liszky Ferenczné, Losonc. Aranykanál. Kitűnő eredménnyel használom a magyar pipere boraxot. Medgyessy Paula, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a kívánt eredményt.

FOLYTATJUK.

Egy doboz ára 30 és 75 Ft., 10 nagy doboz vidékre lérmontvé Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és füzértüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer- Hitel- osztály megnyílt

a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszerék értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepítő.

Budapest, Király-utca 59. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerrel külön díjmentesen.

Advertisement for Brunn-Königsfeldi Motorkok. SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK. BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK. EGYED-ÁRUSÍTÓ ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 98-32. SÜRGÖNYKIMBARSZEL. Védői képviselők kerestetnek.

Vadászoknak és turistáknak

nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos börtök fűszerezéssel, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot tesz, mint a drága

THERMOS PALACZK

a forró ital reggel beöntve, télen a legkellemesebb itelt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött ital nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőfókok bűrből, fűszerezéssel, saját találmányom, legolcsóbban kapható.

ACS LASZLÓ sziltérvártó. Ullői-ut 19. szám

Negyedévre

7
kor.

—== Az ==—
előfizetési ár maradt a régi:
 $\frac{1}{4}$ évre **7** korona

Negyedévre

7
kor.

Főtámasza az Egyetértés vezércikkeinek az a körülmény, hogy a függetlenségi párt legkiválóbb vezérférfiai az Egyetértésben hozzák vezéreszméiket és irányító gondolataikat.

A magyar sajtóban páratlan kedvezménynyel lépünk az olvasó elé.

Az Egyetértés Vasárnapja

ezimen hetenkint egyszer magas irodalmi színvonalon álló nyolcz oldalas mellékletet adunk, amelyben előfizetőink mindent megtalálnak, ami a héten érdekes volt.

Az Egyetértés Vasárnapja

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művészi kivitelű képekben mutatja be és így szívesen látott vendége minden háznak,

Le a kalappal az Egyetértés színház, irodalom és művészet rovata előtt. A kulturális élet minden jelenségével állandóan és teljes bőséggel foglalkozik mindig az Egyetértés.

Biztosíthatjuk, hogy a politika, országgyűlés-rovatunk mindig a legkimerítőbb és legrészletesebb információját adja a politikai élet minden mozzanatának.

Az Egyetértés Vasárnapja

a hét politikai aktualitásairól rajzokat és torzrajzokat közöl, amelyeket elsőrangú rajzolóink készítenek.

Rözmegelőzésre kiváló figyelemmel kíséri az Egyetértés a fővárosi ügyek fejlődését. Mindenkor közügynek tekinti a főváros jólétét.

Az Egyetértés Vasárnapja

szépirodalmi részét a magyar írógárda legjelesebbjei szolgáltatják, a külföldi írók munkáinak fordítását szintén jeles erők végzik.

Megsugjuk Önnek a titkot, hogy a belpolitikában való tüzetes tájékoztatás mellett az Egyetértés kiváló gondot fordít a külföld politikai eseményeire.

Az Egyetértés Vasárnapja

első számában megkezdte egy regény közlését, azonkívül ad croquiskat, színházi és sportcikkeket.

A bíróságnál lefolyó események a leggyorsabb feldolgozásra találnak az Egyetértés hasábjain. Tudósítói a legmegbízhatóbban számolnak be a törvénykezésről.

Az Egyetértés Vasárnapja

nem jelent tulkiadást, mert a vasárnapi mellékletet teljesen díjtalanul, az előfizetési árak felemelése nélkül küldjük az olvasónak.

Nem dicsekszünk, de azzal hízünk magunknak, hogy az Egyetértés híven ahhoz a hivatásához, hogy a közélet mindenféle megnyilvánulását élénk figyelemmel kíséri, ugyanígy részesíti az egyházi élet eseményeit.

Az Egyetértés Vasárnapja hetenkint legalább nyolcz oldal terjedelmű lesz.

Mint a bomba, úgy hat divatrovatunk asszonyolvasóinkra, mert ezen rovat gyors és megbízható tájékoztatója az asszonyoknak mindazokban az ügyekben, amelyek a toalet fontos kérdéseit illetik.

Világot behálózó hírszolgálat van az Egyetértésnek. Minden, ami történik, ami az idők és ami a nap krónikájához tartozik, hűen tükröződik vissza az Egyetértés hasábjain.

Mint a golyó, mely czélba talál, akképp találja el az Egyetértés olvasói igényeit, mert az Egyetértés tárczarovatát irodalmunk jelesei gazdagítják dolgozataikkal.

KECSKEMÉTI BORTERMELŐK ELSŐ PINCESZÖVETKEZETE

KECSKEMÉT.

Ajánlja kitünő minőségű borait a
következő árakon:

F a j	Ev- folyam	100 lit		
		Kor	Fillér	Fillér
Kadarka	1907	46	74	66
Ezerjő	1907	48	76	68
Rizling	1907	52	80	70
Tramini	1907	56	80	74
Ezerjő	1906	60	85	76
Ezerjő	1904	64	90	80
Rizling	1904	66	100	80
Szilváni	1904	80	120	90
Burgundi	1904	80	120	90
Szilváni	1903	90	130	100
Muskotály	1903	100	140	110
Burgundi	1903	100	140	110
Tramini	1901	100	140	110
Furmint	1901	120	160	120
Rajnai Rizling	1901	140	200	140

Kis üstő főzött saját égetésű pálinkák:

Törköly	1904	170	500	150
Cognac	1904	500	500	380
Baraczk	1902	600	600	450

A borok tisztán kezelt jó minőségéért, valódiságáért és
pontos kiszolgálásért mindenkor felelősséget vállalunk.

Szállítási feltételek:

A borok szállítása készpénzfizetés vagy utánvét mellett
hordókban, üvegkorsókban (Demyon) és üvegekben történik. Hor-
dót és üvegkorsót fedezett mellett kölcsön adunk, melyek 30 nap
alatt bérmentve visszaküldendők. A hordókban szállítható leg-
kisebb mennyiség hektoliter árban számítva 50 liter, üvegkorsók-
ban 3, 5, 10, 15, 20, 25 liter, melyre nézve a liter ára irányadó.
Egy 5 kg-os postacsomag: 3 db. 1 literes vagy 4 db. 7
deciliteres palack; rendelő kívánságára egy postacsomagban kü-
lönféle fajtájú borokat is csomagolunk.

Kecskemét, a postabélyeg kelte.

Héjjas Mihály
igazgató.

Hordó árak: 50-60 100-120 150-170 250
K 9.- 14.- 18.- 26.-

400 liter fölül fölfelé hektoliterenként 3.- korona.

Demyon árak: 3 5 12 25 literes
1,40 1,80 3.- 5.- korona.

Kivonat az elismerő-levelekből:

Boraimmal mindig teljesen meg voltam elé-
gedve, azokat nem pancsolt, hanem természetes
boroknak, így a szentmiséhez is alkalmasnak
tartom.

Bernálsky Ferencz
apátplébános, Hódmezővásárhely.

Az Önöktől vásárolt bort minden tekintetben
ki fogástalan s kiváló minőségűnek itélem.

Báró Manassy Barkóczy György
Temes Murány.

Vendéglősöknek 100
literenként 3 kor.
engedményt adunk.

A küldött borral nagyon meg vagyok elé-
gedve.

Hock János
orsz. képviselő, plébános, Kőbányán.

Vendéglősöknek 100
literenként 3 kor.
engedményt adunk.

Ugyanolyan minőségű bort kérek, mint a
minőt ezideig kaptam, mert az eddigi úgy a ve-
vőim, mint az én teljes megelégedésemre szolgált.

Wagner Géza
Győr-Szentmárton.

Több ízben szállított boraikkal nagyon meg-
voltam elégedve és továbbra is megrendeljük
maradók.

Niepel Vilmos
körjegyző, Morvaőr.

2 millió 200 ezer korona

nyerhető
evenként **1 darab Konvertált Magyar Jelzalog-sorsjeggyel.**

Legközelebbi húzás augusztus 25-én.

Kap-
ható **40 havi részletfizetésre.** Havi
betöltés **1 drbra csak 4 kor. — fill.**

Már az első részlet és 35 fillér portó beküldése ellenében kiadom a sorsjegy-sorozat és számat tartalmazó, törvényesen kiállított részlelvet, melynek birtokában a vevő már minden húzáson az egyedüli játékosját élvezi.

FLEISSIG bankház — BUDAPEST, — VII., Erzsébet-körút 2.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Locomobil és gőzcséplőgépek.

szalmakészítők, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, szűtő-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet és kaplók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemleges szűrők, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfelfogyasztás ellen

a vízfelfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára, Saját gyártelep.

Osztály: vízfelfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

URI HÁZTARTÁSOKNAK

is bevált kitűnő learmot, valódi zamatu jamaikal rumot, eredeti angol szalon likőröket és természetes zamatu gyümölcszörpöket, málna, narancs és citrom lemonádé (gazeuse) készítéshez bársi gyorsan előállíthat az általam forgalomba hozott kivonatokkal. — Utasítás és árjegyzék ingyen.

Egy próbáúveg ára 70 fillér.

LIGETHY GYULA gyógyszerész BUDAPEST,
I. ker., Pehervári ut 37. szám.

BUTOR

részletfizetésre
vagy meghatározott időre-
szolid árak és legkedvezőbb fi-
zetsi feltételek mellett.
Fővilágosítással szolgál

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2

(Kilyó-tér sarkán)

butorraktárában.

Több mint 600 képpel ellátott
árjegyzéket bárkinek 60 fillér
ellen franco elküldjük

1908. évi 2848. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A zsarnócozi m. kir. erdőhivatal kerületében a Geletnek község határában fekvő kincstári trachit-kőbányák kihasználási joga az 1908. évi október 1-től az 1913. évi december 31-ig terjedő 5 1/4 évre az 1908. évi szeptember 21. napján délelőtt 11 órakor az alulírott m. kir. erdőhivatal t. nácstermében megtartandó nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján bérbe fog adni.

Ezen versenytárgyaláson a versenyzők a következő csoportba sorolt kőválasztékok szerinti részletezéssel tehetnek ajánlatot.

1. Közösleges maomkövekre darabonkénti egységárral.
2. Több összeillesztett kődarabból való ugynevezett francia maomkövekre darabonkénti egységárral.
3. A kőbánya területén levő kőbányákban található termékhulladékokra köbméterenkénti, illetve kétfogatú fuvarenkénti egységárral.
4. Vagdalt kőre, szegélykőre, korlátbábra (korlátkő) és határkőre köbméterenkénti egységárral.
5. Műkőre (quader), fedő, vagy erkélylapra, párkánykőre, lépcsőfokra és általában faragott építőköre köbméterenkénti egységárral.

A fenn 1-5. csoport alatt elősorolt különféle kőválasztékokért a bérlet által fizetendő legkisebb évi hasznobér 6800 (hatvezeryolcszáz) korona, mely azonban a verseny tárgyát nem képezi és a mely a szerződés feltételei szerint oly esetben fogja a kincstár megilletni, ha fenn az 1-5. csoportokba foglalt kőválasztékok után a versenytárgyaláson megállapított egységárral szerinti számított összeg az illető évben ezen 6800 koronát el nem éri.

Arverelni tehát csak a fenn 1-5. csoport alatt elősorolt különféle kőválasztékok egységárral lehet, olyképpen, hogy a jelzett öt csoportban foglalt kőválasztékokra együttesen és csak egyenlő százalékokban kifejezett felülfizetés ígérhető; oly ajánlat tehát, melyben az 1-5. csoportba tartozó kőválasztékokra más-más százalékokban kifejezett felülfizetés ajánlatának meg, mint az egybehasonlításra alkalmatlan, figyelembe vétetni nem fog. Hasonlóképpen figyelembe vétetni nem fognak az utóajánlatok és táviratok sem. Bántpénz 1000 korona. A kikiáltási egységárral jegyzéke, nemkülönb az általános árverési és részletes szerződési feltételek az alulírt m. kir. erdőhivatalnál és a geletnek m. kir. erdőgazdálkodásnál az évi augusztus 23-tól kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy kívánatra az érdeklődőknek megküldetnek.

Zsarnócoze, 1908. évi augusztus hó 10-án.

M. kir. erdőhivatal.

Sok elfogult ember van még ma is,

aki a villamos gyógymódot csak nevérfől ismeri, de annak lényegével tisztában nincsen, az Elektro-Vitalizer készülékről pedig halvány sejtelmük sincsen. Pedig tudvalevő dolog, hogy általános ideggyengeség, neml gyengeség, álmatlanság, fejfájás, hátfájás, gyomor- és bóbántalmak, verszegénység és általában idült bántalmak ellen ideálisabb és césziravezetőbb gyógymódot képzeln sem lehet, mint smilyent az Elektro-Vitalizer intézet hirdet.

Irja meg nekünk, hogy hol lakik és akkor közölni fogjuk olyan egyének neveit, akik eddig az Elektro-Vitalizer készüléket sikerrel alkalmazták, mert ma már nincsen város, de tán falu sincs Magyarországon, ahol ezen áldásos gyógymódnak híve nem volna. Hogy pedig mindenki megismerkedhessék ezzel a kiváló gyógymóddal, arra a nagy áldozatra határoztuk el magunkat, hogy teljesen **ingyen és bérmentve** küldjük meg ezt a nagyon érdekes, népszerű nyelven megirt tudományos értekezést, amelyben ugy a villamos gyógymód alapelveit rendszeres értekezésben foglaltuk össze, valamint tárgyaljuk az Elektro-Vitalizer készülékkel elérhető sikereket. Ez a könyv ingyen áll rendelkezésére, még pedig külön kötetben férfiak és nők részére. Ha meglátogat, szívesen mutatjuk be gyógymódunkat és magyarázzuk az Elektro-Vitalizer készülék előnyeit.

Elektro-Vitalizer orv. rend. int. Bpest, Károly-körút 2. félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elismerő-levél.

Elektro-Vitalizer orv. rendelőintézet.
Budapest, Károly-körút 2. félem. 10

Kérom részomre díjtalanul, bérmentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógymódról” szóló művet { Férfiak } { A nem kívánt nők } (A nem kívánt nőrendő)

Név: _____

Czím: _____

Kovács Kálmán, Melykút, Bács-m. 1908. július 21. Igen tisztelt Doktor Ur! A készüléket négy héten át használok, a javulás általános, amennyiben összes fájdalmaim megszűntek, étvágyam jobb, jól alszom. A készüléknek legfőbb hatása az általános erősödésben nyilvánul. Fogadja igen t. Doktor Ur hálás köszönetem et.

Párisi világiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-fele RESTITUTIONSFLUID
mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és gyógyításra, az inak morvségénél stb. kepesteri a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-fele Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, ozimkép és gőngyölés törvényesen védve.

Főraktár: **TÖROK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrásy-ut 28. szám.

Tan és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapest, V. ker., Hold-utca 19. sz.

Az intézet 31 év óta áll fönn

Az intézet 31 év óta áll fönn

Dr. László Mihály nyilvános főzinnáziumában és nevelő-intézetében, amely államvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.
Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály
igazgató.

A növendékek lehetnek belakók, felkosztosok és bejárók.

Butor Ehrentreu és Fuchs
 Képes árjegyzék ingyen. Budapest, VI., Teréz-körút 8. Telefon 88-50.

Heveny vagy idült bujakór-bántalma
 Dr. Oliver vértisztító piskótái

Dr. Oliver vértisztító piskótái melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve. Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a lekválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztítót szert és mai számos kintitetésben részesült. Ara egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll. Raktár: Török József gyógyszer-tára Budapest, Király utca 13. és Andrássy-ut 23.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 23-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.

Indulás Bpest-Petőfi-térről	8:00 órákor de.	és 2:30 órákor du
» Batthyány-térről	8:05 » » »	2:35 » » »
» Ó-Budáról	8:20 » » »	2:50 » » »
Erkezés Vácra	10:00 » » »	4:30 » » »
» Nagymarosra	11:00 » » »	5:30 » » »
Ind. vissza Nagymarosról	11:30 » » »	8:00 » este
» Vácra	12:15 » déli »	8:45 » » »
Erkezés Bpest-Óbudára	1:10 » du. »	9:40 » » »
» Batthyány-térről	1:25 » » »	9:55 » » »
» Petőfi-térről	1:30 » » »	10:00 » » »

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjjal a következők:
 Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.
 Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.
 Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 80 fillér, II. hely 40 fillér.
 Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és tétijegyek adatnak ki és pedig:
 Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fillér, II. hely 120 fillér.
 Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejében hirdetést fog közzé tenni. Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Dr. FABINYI
 specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
 gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs nemi betegséget (hugycsőfolyást ebeket, syphillist stb.)
 Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.)
 Biztos siker feljuttat a bonarrum utólag is fizethető. Levélre díjtalanul válasz. Kíváncsi gyógyászatok.
 Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
 Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
 (A Pannónia szállodával szemben.)
 Átjáró ház. - Bejárat a lépcsőnél. - Külön várószobák.

Modern urasági butorok
 alkalmi vétele és eladása
 háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.
 GROSZ SÁNDOR és társa
 Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca.
 Telefon 14-09.

INGYEN
 bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tartja NAKIRA valódi indiai terfi-különlegesség tuozatja 12 korona. Uterus-Spray egy/abb női különlegesség 14 kor PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor. MINTA-GYÜJTEMÉNY 12 db legfinomabb óvszer 4 k. IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig.

INGYEN
 küldjük mülábak műkezek tángépek sérvkötők stbről szóló legjobb nagy képes árjegyzékünket **universális sérvkötők** páratlanok, kis enyhe nyomásu peletával a leggyorsabb sérv is elszárad. HASKÖTŐK, Gummihasnyak stb. mérték szerint készíttetnek. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** Budapest, VII., Rákóczi-ut 22. Pontos címre és a város keresztre üveglünk.

ARANYOSI-féle nyilvános felső kereskedelmi iskola
 Budapest, V., Nagykorona-utca 13.
 Bizonyítványok államérvényesek. Egyéves önkéntességi fog. Az intézet internátussal van összekötve. Bészletes program ingyen és bérmentve.

Vadászoknak!
 Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétesövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi **részletfizetésre** árfelemlés nélkül szállít **Aufrecht és Goldschmied** fegyveráruháza Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám. **Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRAK
5 ÉVI JÓTÁLLÁS 5 MELLETT
RÉSZLET FIZETÉSRE
KÜLÖNLEGESSÉG
 ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK VALÓ ÉKSZEREKBEK, CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN, ÉVŐESZKÖZÖKBEK, és ÉGYHÁZI SZENT ÉDÉNYEK DÚS VÁLASZTÉKBAK.
JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műőrás Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

csütörtök
 Fáy
 Ne té
 BER
 amely 10
 fájást elm
 Orvosok
 Beretvá
 3
 Most
 Ára
 Singe
 G
 és halból
 Valdi N
 tehér B ko
 MENSING
 FU
 sé
 DI
 Budapest
 Titi
 biztos és
 Dr
 Igen rövid
 beveny ve
 baj, fele
 Budapest
 Rendel
 Vidékeket
 és gyógyuz

MÜBUTOR

csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.

Fáy Antal butorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis-
(Ujvilág)-utca 4. sz. a sarokon.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

BERETVAS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fej-
fájást elmulasztja. Ára 1-20. Kapható minden
Orvosok által ajánlva. Ára 1-20. Kapható minden
drogériában. — Készült:

Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten,
3 doboznál ingyen postaszállítás.

Most jelent meg! Most jelent meg!

VELENCE

Kalauz magyarok számára
Képekkel és Velence színes térképével

Ára 1 korona. Ára 1 korona.

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10

GUMMI

és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.

Valódi NEVERRIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsont-
leher 8 korona. Valódi DIANA (védjegyvel) 8 kor. tucattal.
MENSINGA PESSAK 4 korona. ATHAKOS PORBE-
FUVO 6 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTÓ

sérvkötők a legolcsóbb
árakon

„DIANA“ kötszergyár
Budapest, VII., Szövetség-utca II. szám.
Arjegyzék ingyen.

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata
olytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyelemi orvosudor specializistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szorok,
heveny vagy idült hurutját, vizeleti nehézségeket, hólyag-
bajt, fekélyeket, syphilis, ideg- és hájgerinczbaj és bármily
női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.
Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidékeket levél útján is biztos eredményvel gyógykezel
és gyógyszerrel is gondoskodik. — Néinek külön varóterem,
külön kijárat.

2 millió és 200.000 kor.

Ezen sorsjegyeket eladjuk letétre 15 K. évadok letétele ellenében pontosan a hiv. napi árfolyam szerint a hátralékos összeg után jutányos a 100. számtan.

Minden huzás után megküldjük a sorsolási tudósítót. A havi részesítések befizetésére postafah. pénz-tári lapokat küldünk.

1 drb évente 6 huzásban játszó
Konvertált Jelzálogbank-Sorsjegyet vásárol.

Havibefizetés darabonként:

18 havi részletfiz. á 7 K 90 fill.	33 havi részletfiz. á 4 K 70 fill.
25 » » 5 K 90 fill.	40 » » 4 K — fill.

Legközelebbi huzás **500.000 K főnyereménnyel** augusztus hó 25-én lesz.

Már az első részlet beküldése ellenében kiadjuk a sorsolási és számot tartalmazó részletívét (Lörvényes okmány), melynek birtokában az egydéli és kizárólagos játekeg a vevőt illeti. Az összes részesítések befizetése után kiszolgáljuk az eredeti sorsjegyet.

Általános Bank Részv.-Társ.

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 39.
Alapítke 2,000.000 korona. Tartalékalap 155.000 korona.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe-
rendezések, továbbá ur-
szoba, iroda berendezések
rész- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
palódi angol bürgermeister
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 265
Károly-utca sarok.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁZATORTÓL
ÉS HAMISÍTVÁNYTÓL

Ugyeljünk az aldiróra!

SANTAL MIDY

Ártalmatlan és teljesen tisztá
ALAPOSAN
ÉS GYORSAN
GYÓGYITJA
(Koponya és befacskezdés néki)
a heveny vagy idült kilofyást.

Minden
tokoska a MIDY nevét
viseli.

PARIS, 8, rue Violonne.
Főraktár: Török József
Budapesten, Király-utca, 12,
és Andrassy-ut 26.
és Magyarország jelentősebb
gyógyszertárakban.

STANDARD

életbiztosító társaság Edhinghamban, Angolhon
Alapított 1825.

Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Évi bevétel	36,638,000 korona
Kiutalt nyereményrészek	170,000,000
Vagyon	290,900,000
Halálesetek folytán kifizetve	628,474,000

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. ● Alacsony díjak. ● Szabad világgötvények.
Kötvények érvényben tartása díjzárások elmulasztásánál ● Tőkés-
sítés és előre megállapított visszaváltási érték. ● Megtámadhatat-
lanság. ● Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után.
Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
mellett.

Arany és ezüst órák, evő-
eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

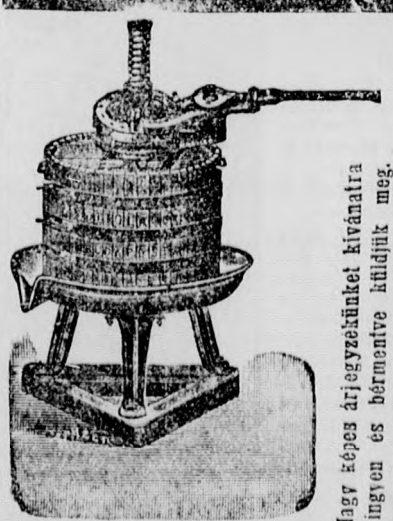
Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁRKÁLMÁN

művész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Magy képes arjegyzékünket kívánatra
ingyen és bérmentve küldjük meg.

SCHOTTOLA ERNŐ ■ BUDAPEST, VI., Váci-körút 13. sz.

A közeledő időre ajánlunk kétszeresen
működő

Borsajtókat, Szőlőzúzókat

Onmüködő állító szerkezetű
bogyózó készülékkel vagy a nélkül.

Borszivattyukat, amerikai gummitömlőket, bor- és mustmérőket, szőlőszedő ollókat
szőlőtaposó szákókat, erjesztő tölcseréket, kénlapokat, kőtyógókat. — Porcellánból
üvegből, pléhből minden a szőlő- és pincégazdászathoz szükséges cikkeket és anyagokat.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 28

Házilag készített tojásos tarhonyának

kilóját 80 fillér, edes rozs-paprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklékvárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., töpörtös házi szappannak kilóját 120, kis-üstön főzött barack-konyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádrol.

Muskotály,

passatuli és chasselas szőlőt postakosaranként 1 frt; uorka, paprika, paradicsom, csemegezilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörte, csemegealma postakosaranként 1 frt, mázsánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádrol.

Csemegezőlő,

chasselas nemes fajok, postakosaranként 2 kor., mmázsánként 28 kor., szegfűkörte, csemegealma 2 kor., ezetbe, vagy vízbe való uorka, paprika, paradicsom, csemegezilva kosaranként 140, ismételés-árusítóknak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabo, Csongrádrol.

Gyorsírásból,

könyvvitelből, gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvből nyílnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nótiszvitelők Orsz. Egyesületében VI, Andrassy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan állásfoglalás.

Csemegezőlőt

meglehetően szép edes Chasselas és Passatuli 5 kilót 2 1/2 koronáért, 100 kilót 36 koronáért őrési öszibarackot 3 kor., almát, körtét és szilvát lekvárnak 1 1/2 koronáért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Modern lakások

III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Portálnál ingyen városi telefon. Ugyanott tágas pinceszéhség.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 48. szám. 27903

Villatellek

eladók Piliscsabán a főhercegi erdőből parcellázott Klodid villatelepen részletfizetésre. Telek négy-szögletű 1 koronától fölfele. Egyesületi kalauz a piliscsabai állomáson található.

Parketagyár

Szöveggyűjtő ajánlja gyártmányait. 27733

Jogi,
politikai előjelzők, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államszámvevőtanai államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Jogi szemle-nyelv Bpest IV. Magyar-utca 8. III. em. 6. (ezelőtt VI., Róza-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel!

30 forint. Varrógépek

egy új valódi csatlós SINGER varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással csakis **SINGER A.** mügépszéln Budapest, főszület Akácia-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Csemegezőlőt

gyöngyös-visontahegyit 5 kilónként K 350, őrési öszibarackot befőzéshez 4 koronáért, „Mátragyöngy” görög, turkesztán, cantalup-dinnyét 25 kilónként vasuton 7 koronáért, 5 kilónként postán 2 K.-ért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Szőlő

Elsőrendű csemegezőlőt, király-chasselas- és muskotály-fajokat szállít minden irányban három koronáért ötkilós postakosarokban

Haraszti Antal

szőlőtelep **KECSKEMÉT.**

Butor

részletre is mélyen leszállított árban kapható a **Butor-Udvarban** Budapest, VI., Eötvös-u. 47. (Andrassy-ut sarkán). Árjegyzék ingyen

Műasztalosnál

készen kaphatók sima fenyezett hálószobák, cse-resznye, mahagoni és szürke jávorfából igen jó minőségben raktár tulsu-faltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebéd-lő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksfilinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélsövekekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghamerles, ugyanitt Öörz Zeiss, Voigtländer és más finom fegyverek, egy porzsa-szanyog és egy motorkörképár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 40082

Magányomozó
törv. b. jegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások utaztatás felújítás nélkül megfigyelését a el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

Naschitz-féle

Magyar leányliceum Budapest VI., Aréna-ut 92/a. Fennáll 60 évóta. Internátus, nyilvános felsőbb leányiskola elemi iskola. Óvoda. Továbbképző tanfolyam, festés, zene, nyelvek, torna, tánc. Gyakorlati tanfolyamok. Háztartás, felsőruha, fehérnemű varrás, szabás, kézimunka. Kereskedelmi egyéves szaktanfolyam. Kereskedelmi tárgyak gép és gyorsírás. Modern nyelvek iskolája.

Unnek övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hála-iratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. TELEFON 62-80.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Császár Ferenc-tér 17. sz.

Pénzkölcsönt

4. 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszköz-zölletik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Zalogcédulákat,
brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizetek, mint amennyért vették. **SCHILLER LEÓDOR,** Síp-utca 8. 27133

Pótvizsgákra

Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözőre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Kitünő likörök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvege 40 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba

Benzinmotorok

1-25 lórólóg műhelyünkben gyártás kijavítás, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók **KALLAI motortelepén** Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézcseplőkész-letek és ártímalmok is kaphatók

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikeresét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójoghól speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2

BUTOR

szíverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtellek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsanónyog és egyes darabok; Pódes B, VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

!! Olcsó kölcsönök !!

Tisztviselőkölcson 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Józálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Óvadékokra az érték 75%-ig. Katonatisztoknak hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törlesztés, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők. bányák adásvétele Osztályországgyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Kún és Társá bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarkok. Telefon: 105-34. Válaszbélyegyet. 28420**

Stenografai

Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váci-körút 88. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. A „Stenográfia” országos Gábelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és kereskedelmi akadémiail rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított-és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Ossze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

Ajtók, ablakok

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók!

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Korall-utca 10 a vaugant pályaudvar közelében.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok

Rézagy 45.- frt
Vasagy matracozzal 8.50
Gyermekágy 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas-és rézbutorok gyártásában. 28048

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kortkértések, keramittlapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontós vállalkozó! Budapest, Kádor-u. 72-74. Fiók üzlet Sziget-ut 5.

Magyar Tanügyi

Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt ügy bel- mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beiratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisztességes családoknál teendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való ömönneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kéthetenként, illetve havonként körülményesen értesít, reagjuk felügyel. Beszerez a könyveket és taneszkereket. A tanulók korrupálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánrészletli ügyben. 28849

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csakis

Reményi nagy magyar hang-szerlelepen.

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-utca 58. szám.

"BERSON"

ideális gummi-sarok a legjobb a világon! Legnagyobb könyvelem! Nyugodt és biztos járás! Ideges és fejfájásoknak jótóvó egyedül!

BERSON fele gummisarok. Minden szakmájukban kapható. Valódi csak akkor, ha a "BERSON" nyelvé van eljávva. Egyedül megbízható! Sigmond Beer & Söhne Wien VI/2.

INGYEN DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDEL FÉNYKÉP

MAGYITÁSOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTUVAL 55-68 CTM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES

OLAJKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENÜTT FELVÉTELEK

SZAVATÁSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYKÉPHATÓ ÉS BUDAPEST, VII. ROTTENBILLER-ÚT 46. MŰTÖLTETVE ÁR 1208. ÉVI PÁRTIS NE MZETGŐZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZKÖLVÉLT. KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMELT.